

Fredag den 4. december 2009 (D)

1

27. møde

Fredag den 4. december 2009 kl. 10.00

Dagsorden

1) Forespørgsel nr. F 13:

Forespørgsel til undervisningsministeren om helhedsskoler.
Af Christine Antorini (S), Pernille Vigsø Bagge (SF), Marianne Jelved (RV) og Johanne Schmidt-Nielsen (EL).
(Anmeldelse 03.11.2009. Fremme 05.11.2009).

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 80:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Fradrag for udgifter til plantning af flerårige energiafgrøder).
Af skatteministeren (Kristian Jensen).
(Fremsættelse 25.11.2009).

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 82:

Forslag til lov om ændring af lov om jordfordeling og offentligt køb og salg af fast ejendom til jordbrugsmæssige formål m.m. (jordfordelingsloven) og lov om påligningen af indkomstskat til staten (ligningsloven). (Forenkling af kendelsessystemet ved jordfordelinger m.v.).
Af fødevareministeren (Eva Kjer Hansen).
(Fremsættelse 26.11.2009).

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 81:

Forslag til lov om ændring af repatrieringsloven. (Udvidelse af målgruppen, forhøjelse af repatrieringsstøtten, justering af reintegrationsbistanden, ekstra reintegrationsydelse til visse udlændinge og styrkelse af den kommunale indsats).
Af integrationsministeren (Birthe Rønn Hornbech).
(Fremsættelse 25.11.2009).

Meddelelser fra formanden

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Lone Dybkjær (RV) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 73 (Forslag til folketingsbeslutning om op-søgende og forebyggende tandpleje).

Carsten Hansen (S), Ole Sohn (SF), Margrethe Vestager (RV) og Per Clausen (EL):

Hasteforespørgsel nr. F 20 (Vil ministeren redegøre for, hvorfor der ikke blev taget skridt til at opnå lavere priser inden for den udvidede frit valg-ordning, efter at en arbejdsgruppe med blandt andre Konkurrencestyrelsen og Indenrigs- og Sundhedsministeriet i 2006 dokumenterede, at dette var en mulighed, sådan som Rigsrevisionen har peget på senest i »Notat til Statsrevisorerne om beretning om pris, kvalitet og adgang til behandling på private sygehuse«?).

Titler på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Forespørgsel nr. F 13:

Forespørgsel til undervisningsministeren:

Hvad forstår regeringen ved helhedsskoler, og hvilke initiativer agter regeringen at tage på baggrund af statsministerens melding om flere helhedsskoler?

Af Marianne Jelved (RV), Christine Antorini (S), Pernille Vigsø Bagge (SF) og Johanne Schmidt-Nielsen (EL).
(Anmeldelse 03.11.2009. Fremme 05.11.2009).

Kl. 10:01

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 8. december 2009.

Til at begrunde har vi først ordføreren for forespørgerne, fru Christine Antorini.

Kl. 10:01

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Christine Antorini (S):

Dette er en debat, som vi ser frem til i oppositionen – Socialdemokraterne, SF, De Radikale og Enhedslisten – nemlig diskussionen om muligheden for, at folkeskoler kan etablere helhedsskoler.

Vi ser frem til debatten, fordi vi på den ene side er positive over, at vi kan høre nogle nye toner fra regeringen og ikke mindst fra partiet Venstre, men på den anden side må vi også sige, at vi er blevet forvirrede på et højere niveau. Derfor har vi lagt op til en åben forespørgselsdebat, nemlig om, hvad det egentlig er, regeringen selv forstår ved helhedsskoler, og hvilke initiativer regeringen har tænkt sig at tage i den forbindelse.

Når vi er blevet forvirrede på et højere niveau, er det jo, fordi regeringen stærkt bakket op af deres faste støtteparti, Dansk Folkeparti, indtil for ganske nylig lodret har afvist ideen om at kunne give

kommunerne frihed til at etablere helhedsskoler, hvis de ville det. Hvis man ser tilbage på Venstres første undervisningsminister i regeringen, fru Ulla Tørnæs, blev der også under hende afvist en række dispensationsansøgninger i forhold til at etablere helhedsskoler. Det er nemlig sådan, hvad man kan undre sig over, at man skal søge om dispensation hos undervisningsministeren, hvis man vil etablere en helhedsskole, i stedet for at der er tillid til, at kommunerne selv kan finde ud af at håndtere det, hvis de vil lave nogle af deres skoler om til helhedsskoler. Men nu har statsminister Lars Løkke Rasmussen – senest på Venstres sommergruppemøde – pludselig sagt, at det kunne være spændende med helhedsskoler, og så har han været tavs efter det.

Derfor ser vi frem til at høre, hvad Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti egentlig mener om det her. Er der fælles fodslag fra regeringens side? Er det reelt en åbning for at give frihed til kommunerne til at etablere helhedsskoler? Hvad er det for en slags helhedsskoler? Hvad forstår man egentlig ved dem? Hvad er det for et indhold, der skal ligge i dem? Og vi – de forskellige partier – vil selvfølgelig undervejs fremlægge vores syn på, hvordan vi mener man kan udvikle helhedsskoler til en spændende del af den profil, som en folkeskole skal have.

I første omgang lægger vi op til den åbne debat. Hr. Lars Løkke Rasmussen har jo også sagt, at det, som regeringen lægger vægt på, er fire fag: Man skal være i top fem med hensyn til dansk, matematik, naturfag og engelsk. Vi synes, det er en sådan lidt reducerende opfattelse, hvis det er det, man forestiller sig at indholdet i helhedsskolen skal være, men det har regeringen jo så også en mulighed for at tage stilling til her i denne debat.

Kl. 10:03

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren for forespørgerne.

Jeg går ud fra, at den omtalte herre, hr. Lars Løkke Rasmussen, var statsministeren. (*Christine Antorini* (S): Må han ikke kaldes hr.?) Nej, ministre skal ifølge forretningsordenen gennem de sidste 25 år altid omtales med deres ministertitel. (*Christine Antorini* (S): Nå, o.k. Jeg bøjer mig ydmygt).

Så er det undervisningsministeren, der i det civile lyder navnet hr. Bertel Haarder.

Kl. 10:04

Besvarelse

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Vi må konstatere, at det store flertal af de yngste skolebørn opholder sig en betydelig del af deres hverdag i skolens varetægt. Ifølge de seneste tal er det 82,6 pct. af de 6-9-årige, der benytter fritidsordning efter skolens undervisning, og andelen er ikke faldende, som det blev påstået i et tv-indslag i aftes; andelen er stigende.

Betegnelsen helhedsskole bruges i andre sammenhænge synonymt med det skoletilbud, der også kaldes for heldagsskole. Med disse heldagsskoler strækker de obligatoriske skoledage sig ud over det maksimale loft for den obligatoriske skoledags længde for elever i børnehaveklasse til og med tredje klassetrin. Dette loft er i folkeskoleloven fastlagt til at være 6 timer, inklusive de pauser, der indgår i løbet af den obligatoriske skoledag. En sådan forlænget skoledag kan efter den gældende lov for de yngste skolebørn kun etableres med dispensation fra folkeskoleloven med henblik på forsøg og udvikling.

Siden 2006 har seks kommuner på en eller et par af kommunens skoler oprettet skoletilbud med længere skoledage, der har et integrationsfremmende sigte. Der er i de seks kommuner oprettet sådanne skoletilbud ved i alt 11 skoler, som alle er beliggende i kvarterer med en høj procentdel af beboere med indvandrerbaggrund. Der kan

nemlig i almindelighed konstateres en tendens til, at en relativt stor andel af familier med indvandrerbaggrund fravælger at melde deres børn ind i fritidsordninger før og efter den obligatoriske undervisning.

Formålet med disse heldagsskoletilbud er bl.a. at give mere tid til undervisning end den, der almindeligvis er til rådighed, og samtidig give et bedre rum for afvekslende undervisningsaktiviteter med bedre muligheder for fysisk og praktisk udfoldelse og bedre rammer for lektiehjælp. Skolernes integrationsfremmende potentiale ligger bl.a. deri, at børnene får bedre muligheder for at tilegne sig det danske sprog og den danske kultur, i og med at eleverne i de såkaldte heldagsskoler tilbringer længere obligatorisk og struktureret tid i skole-regi end eleverne i kommunens øvrige skoletilbud.

Regeringen har fremlagt en handlingsplan for mindre bureaukrati i kommuner og regioner. Den hedder »Mere tid til velfærd«, og den skal give kommunerne og skolerne større frihed til selv at prioritere, hvordan de vil tilrettelægge undervisningen. I den forbindelse foreslås det, at reglen om en maksimal daglig undervisningstid fra børnehaveklassen til og med 3. klasse ophæves, så kommunerne får frihed til også på disse klassetrin at give det antal undervisningstimer, der lokalt vurderes at være det mest hensigtsmæssige tilbud for børnene.

I den sammenhæng kan jeg nævne, hvordan det fastsatte loft på skoledagens længde udgjorde en uhensigtsmæssig barriere for Svendborg Kommunes samarbejde med Team Danmark. Samarbejdet indebar bl.a., at kommunen oprettede syv idrætsskoler, der alle forpligtede sig til at give eleverne seks ugentlige idrætslektioner af 45 minutter fra børnehaveklassen til 5. klasse. For tre af skolerne gav det problemer på grund af reglen om den maksimale daglige undervisningstid på 6 timer, idet disse skoler havde som mål at tilbyde eleverne Undervisningsministeriets vejledende undervisningstimal i skolens øvrige fag. For 3. klasserne betød det, at de tre skoler en enkelt dag om ugen overskred det daglige maksimale timetal med mellem 25 og 35 min. For disse tre skolars vedkommende, hvor både medarbejdere og skolebestyrelse støttede idrætsskolekonceptet, måtte der derfor en forsøgsansøgning til, for at idrætssamarbejdet med Team Danmark kunne etableres. Dette er bare nævnt som et eksempel på, at reglerne har været for snærende, og jeg nævner det som begrundelse for, at vi løfter disse snærende lofter for timetallet.

Der er, som jeg nævnte, i alt 11 heldagsskoler, hvor der, sammen med de tre idrætsskoler i Svendborg Kommune, der har skoleforsøg, direkte dispenseres fra det fastsatte loft for den obligatoriske skoledags længde.

Regeringen vil som bekendt gennemføre et omfattende 360-graders-serviceeftersyn af den danske skole. Sigtet er at afdække styrkesider og svagheder i skolen i lyset af dens rolle som fundament og fødekæde for det øvrige danske uddannelsessystem. Regeringen har et ønske om større sammenhæng i elevernes hverdag med henblik på at give folkeskolerne større muligheder for at løfte elevernes faglige og personlige udvikling.

Vi vil opfordre til generelt, at skoler og kommuner udnytter ressourcerne optimalt, og at de eksisterende frihedsgrader og de kommende frihedsgrader, bl.a. dem, jeg nævnte, herunder udfordringsretten, altså det, at man kan sætte sig ud over de statslige regler, bliver brugt til at tilrettelægge skoletilbud i overensstemmelse med lokal samfundets ønsker, behov og forudsætninger og på en måde, så børnene får lyst til at lære mere og får et højere fagligt standpunkt.

Vi har i regeringen tillid til, at det er i kommunerne, beslutningerne skal træffes, og vi har tillid til, at man der kan gøre det bedre inden for de nu mere frie rammer, der bliver i kraft af udfordringsretten og i kraft af den afbureaukratiseringsproces, der er sat i gang.

Men det vigtigste for regeringen er, at der ikke lukkes nogen muligheder, før vi har haft dette 360-graders-eftersyn, og før vi har haft

den gennemgribende debat af folkeskolen, som vi skal have, begyndende allerede i januar.

Kl. 10:11

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak. Der er ikke mulighed for korte bemærkninger til undervisningsministeren, da forhandlingerne ikke er startet endnu. De starter først, når vi kommer til ordførerrækken.

Så er det ordføreren for forespørgerne, fru Christine Antorini.

Kl. 10:11

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Christine Antorini (S):

Det er jo rigtig positivt, at undervisningsministeren åbner for muligheden for at etablere helhedsskole uden at skulle søge dispensation hos undervisningsministeren i forlængelse af det forslag til afbureaukratisering, der ligger fra regeringens side. Men der er nogle ting, som vi synes skal med i den sammenhæng, og som vi lægger meget vægt på hos Socialdemokraterne. Det her er jo ikke bare et spørgsmål om at ændre reglen, sådan at man ikke skal søge dispensation. For os handler det om at give en spændende læringsdag til børn med de muligheder, der er, hvis man tænker skoletiden og fritidshjemstiden sammen på en helt anderledes måde.

Vi har lagt mærke til, at dem fra regeringspartierne og Dansk Folkeparti, der ikke bryder sig om tanken om en helhedsskole, bliver ved med at sige heldagsskole. Det er med velberådet hu, at Socialdemokraterne også i det beslutningsforslag, vi tidligere har fremsat om det, siger helhedsskole. For vi ønsker faktisk ikke at bestemme, at børnene skal gå i skole fra kl. 8-17, som De Konservative hele tiden hævder. Nej, det, vi er optaget af, er at tænke læringsdagen helt anderledes på tværs af skole og fritidshjem.

Vi er derfor heller ikke enige, når undervisningsministeren alene fremhæver, at helhedsskole kan være en god idé i ghettoområder, og at der skal være et integrationsperspektiv. Vi mener, at helhedsskolen skal være et tilbud, som er attraktivt for alle børn i folkeskolen, at der er rig mulighed for, at det kan være attraktivt, og at det i øvrigt kan udformes på forskellig vis. Noget af det, der skal være adelsmærket i folkeskolen, er netop, at man kan arbejde med forskellige slags læringsmiljøer, der passer til de børn, som er i den lokale folkeskole.

Nogle af de ting, som vi synes kunne være rigtig spændende at arbejde med, når man snakker om et helhedsskoleperspektiv, handler om for det første, at man sætter leg og læring i spil i forhold til hinanden, for det andet, at teori og praksis kan kombineres helt anderledes kreativt, når man har tiden til sin rådighed, for hvis der er noget, som skolerne synes er begrænsende for at kunne eksperimentere med moderne pædagogik, så er det, at skoledagen er ganske kort og meget boglig. Ud fra tidligere diskussioner, vi har haft her i Folketinget, må vi desværre også konstatere, at den pressede økonomi i kommunerne har betydet, at flere og flere skoler bevæger sig væk fra de vejledende timetal og ned mod minimumstimetal og endda desværre nogle gange under minimumstimetal. Det er ganske svært at arbejde med moderne pædagogiske undervisningsmetoder, når fokus bliver så snævert på nogle få boglige fag.

Derfor er det også bekymrende for os, når statsministeren på den ene side åbner for, at man kan tænke skole-fritidshjemstid på en anderledes måde, at man fjerner de snærende bånd, som regeringen har fastholdt indtil nu i forhold til timetallene, men på den anden side fremhæver, at det, der skal være verdens bedste folkeskole, skal være karakteriseret ved, at der er fire fag, som de danske skoleelever skal være gode til: dansk, matematik, naturfag og engelsk. Vi er enige i, at det er rigtig vigtige fag at være gode i, men det er ikke til-

strækkeligt. Det handler om en meget bredere vifte af fag, både af kernefag og kompetencer, nemlig også hvordan man arbejder med at sætte disse fag i spil i forhold til hinanden, hvordan der kan arbejdes selvstændigt, og hvordan man tænker teori og praksis sammen hele tiden.

Fordelen ved helhedsskolen, ud over at man kan sætte læring og faglighed i fokus på en helt anderledes måde og nå langt flere børn, er også, at nogle andre elementer, som betyder noget for den gode sammenhængende dag for børn, kan udfoldes langt bedre. Det handler om et ordentligt måltid mad midt på dagen, hvor der kan være tid til, at børnene er involveret i, hvordan man laver mad, og i hele situationen, når man spiser den, sådan at måltid, sundhed, krop, kost og motion bliver en del af dagen.

Det ved vi er noget af det, der er rigtig gode erfaringer med, ikke bare de steder, hvor man har helhedsskoler i Danmark, men også de steder, hvor man i virkeligheden har helhedsskole i dag, bl.a. i Finland, som vi alle sammen kigger efter, fordi Finland har en kombination af at have rigtig høj faglighed i forhold til eleverne og faktisk at give plads til den sammenhængende dag. Her spiller de andre elementer omkring den fysiske intelligens, omkring måltidet en rolle, fordi vi ved, at børn lærer mere i kernefagene, hvis de andre ting er på plads, og de elementer er rigtig svære at få på plads, fordi vi har lavet en meget kunstig opdeling af tiden i folkeskolerne.

Hos Socialdemokraterne vil vi godt understrege, at det ikke er sådan, at vi siger, at nu skal alle skoler laves om til helhedsskoler. Vi vil netop lave det som et tilbud blandt andre tilbud, og vi er sikre på, at kommunerne selv er i stand til at vurdere, hvilke skoler de vil eksperimentere med i forhold til andre læringsmetoder. Vi synes også, der er behov for, at man sætter et egentligt forsøgs- og udviklingsprogram i gang om fremtidens folkeskole, og vi har altså svært at se, at et 360-graders-serviceeftersyn skulle være svaret på den enorme opgave, vi står over for, nemlig spørgsmålet om, hvad det egentlig er for en fremtidens folkeskole, vi skal have, hvor helhedsskolen kun er et element blandt så mange andre. Der kan et 360-graders-serviceeftersyn, hvor man skal rundt og kigge i krogene efter, hvad der laves i detaljer, jo ikke være svaret.

Nej, det, vi har brug for, er luft under vingerne. Hvordan er det, vi ser fremtidens folkeskole, hvad er det for nogle kompetencer, eleverne skal have, og hvilke forandringer kræver det i folkeskolen? Vi skal faktisk helt tilbage til 1987, da vi sidst havde et ambitiøst forsøgs- og udviklingsprogram, nemlig det såkaldte syvpunktsprogram for folkeskolen. Vi lægger i oppositionen op til med inspiration fra det, at vi faktisk giver os tid til en lang, visionær debat om fremtidens folkeskole.

Jeg vil derfor gerne på forslagsstillernes vegne, Socialdemokraterne, SF, De Radikale og Enhedslisten, læse vores forslag til vedtagelse op, så det kan indgå i debatten videre her i salen, og det lyder således:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget opfordrer regeringen til at

- 1 igangsætte et udviklingsprogram for Fremtidens Folkeskole, der bygger på et forpligtende fællesskab om den enkelte skole og klasse, og som tager udgangspunkt i de udfordringer, videnssamfundet vil stille eleverne over for i form af bl.a. kundskaber, færdigheder, almindannelse i en mangfoldig verden og udvikling af kreativitet, selvstændighed og samarbejdsevner,
- 2 ændre lovgivningen, så kommuner selv kan beslutte, om de vil etablere helhedsskoler uden at skulle søge dispensation hos undervisningsministeren. Det forudsættes, at det fortsat er gratis at gå i folkeskolen. Der skal være muligheder for udvikling af læringsmiljøer, der reelt giver mulighed for undervisningsdifferentiering, så alle elever lærer mest muligt uanset social baggrund. Mulighe-

den for samarbejde mellem skolen og fritidsordningen, det lokale foreningsliv, det lokale samfund og andre relevante aktører skal udvikles. De forskellige deltagere skal alle kunne bidrage til den enkelte elevs alsidige, faglige og sociale udvikling.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 23)

Kl. 10:17

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren for forslagsstillerne. Der er en enkelt kort bemærkning, men inden den kommer, vil jeg lige, for at alle kan huske forslaget til vedtagelse, læse det op en gang til, idet det vil indgå i de videre forhandlinger. Der er nu fremsat et forslag til vedtagelse fra S, SF, RV og EL, og det lyder:

»Folketinget opfordrer regeringen til at

- 1 igangsætte et udviklingsprogram for Fremtidens Folkeskole, der bygger på et forpligtende fællesskab om den enkelte skole og klasse, og som tager udgangspunkt i de udfordringer, videnssamfundet vil stille eleverne over for i form af bl.a. kundskaber, færdigheder, almindelig dannelse i en mangfoldig verden og udvikling af kreativitet, selvstændighed og samarbejdsevner,
- 2 ændre lovgivningen, så kommuner selv kan beslutte, om de vil etablere helhedsskoler uden at skulle søge dispensation hos undervisningsministeren. Det forudsættes, at det fortsat er gratis at gå i folkeskolen. Der skal være muligheder for udvikling af læringsmiljøer, der reelt giver mulighed for undervisningsdifferentiering, så alle elever lærer mest muligt uanset social baggrund. Muligheden for samarbejde mellem skolen og fritidsordningen, det lokale foreningsliv, det lokale samfund og andre relevante aktører skal udvikles. De forskellige deltagere skal alle kunne bidrage til den enkelte elevs alsidige, faglige og sociale udvikling.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 23).

Dette forslag vil indgå i de videre forhandlinger.

Så er der en kort bemærkning fra hr. Henrik Rasmussen.

Kl. 10:19

Henrik Rasmussen (KF):

Tak. Jeg vil gerne spørge: Hvor længe mener Socialdemokratiet så at børn skal gå i skole i en helhedsskole, når man slår skole og fritidsordning sammen?

Kl. 10:19

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 10:19

Christine Antorini (S):

Som jeg understregede i mit indlæg, er det, vi fra Socialdemokraternes side ønsker, at give frihed til, at kommunerne selv kan beslutte længden. Det vil vi ikke blande os i. Det betyder, at der vil være nogle, der beslutter, at det skal være fra kl. 8 til kl. 15, nogle fra kl. 8 til kl. 16 – det vil være forskelligt, det blander vi os ikke i. Det er netop det smukke ved at give kommunerne frihed, at de kan lave nogle folkeskoler, som passer til det, der er behov for, og at de kan give nogle forskellige tilbud i de forskellige kommuner.

Kl. 10:20

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Det er hr. Henrik Rasmussen for yderligere en kort bemærkning.

Kl. 10:20

Henrik Rasmussen (KF):

Tak for det. Mit næste spørgsmål er: Når man nu har lagt disse ting sammen, hvad så med musikskole, ungdomsskole og andre? Mener Socialdemokratiet så også, at de unge skal motiveres til at spille mu-

sik og deltage i foreningslivet via folkeskolen og ikke via de andre skolesystemer, som kører sideløbende?

Kl. 10:20

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 10:20

Christine Antorini (S):

Som det fremgår af det forslag til vedtagelse, der ligger fra oppositionens side, ser vi udviklingen af helhedsskolen som et element i en styrkelse af alle de aktører, der er i det lokale samfund. Det betyder også musikskolen, billedskolen, det lokale foreningsliv, det lokale idrætsliv. Hos Socialdemokraterne er vi faktisk meget optaget af, at civilsamfundet kan være en del af helhedsskolen og kan indgå i samarbejde med de lokale folkeskoler på forskellig vis. Det behøver jo ikke nødvendigvis at være sådan, at hvis børn vil have et aktivt fritidsliv, skal det foregå, efter at fritidshjemmet eller SFO'en stopper, og altså være fra kl. 17 til kl. 19, man går til den lokale idrætsaktivitet. Der vil vi lægge op til, at der skal være langt bedre muligheder for, at man kan lave en sammenhængende dag, hvor det lokale forenings- og idrætsliv, billedskoler osv. kan være en del af det helhedsskoletilbud, som man etablerer.

Kl. 10:21

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra fru Marlene Harpsøe.

Kl. 10:21

Marlene Harpsøe (DF):

Fru Christine Antorini sagde i sit første svar til hr. Henrik Rasmussen, at hvis man lægger det her ud til kommunerne, sådan som man gerne vil fra Socialdemokraternes side, altså giver kommunalbestyrelserne ensidig indflydelse på, om de vil oprette en helhedsskole eller ej, så vil det bl.a. betyde, at de kan oprette en skoletid fra kl. 8 til kl. 16. Det vil sige, at det vil blive 8 timer, et barn skal være i skole. Mener fru Christine Antorini virkelig selv, at et barn har godt af at være i skole i så lang tid? Hvorfor ikke, hvis skoletiden ophører kl. 13, give børn mulighed for at kunne blive hentet af deres bedsteforældre og komme hjem og sidde og spille spil med dem? Det må da også kunne bidrage til barnets udvikling. Jeg synes, at det at tvinge et barn til at være i skole 8 timer, fra kl. 8 til kl. 16, er at stramme den lige lovlig meget.

Kl. 10:22

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 10:22

Christine Antorini (S):

Nu er det jo ikke nogen hemmelighed, at Dansk Folkeparti overhovedet ikke har tillid til kommunerne og også i forhold til folkeskolen har sagt, at man helst så, at det var en statsfolkeskole, sådan at det kunne bestemmes fra toppen, hvordan det skulle være ens alle steder i folkeskolerne. Sådan tænker vi ikke hos Socialdemokraterne. Vi har faktisk tillid til, at kommunerne kan etablere forskellige forløb på deres folkeskoler.

Hvis fru Marlene Harpsøe havde hørt efter, så ville hun have hørt, at jeg understregede, at det netop ikke var et tilbud, som skulle etableres alle steder, men en mulighed. Og det vil sandsynligvis være sådan, at man i nogle kommuner vælger en enkelt skole, hvilket vi har set de steder, hvor der gives dispensation – her vil man arbejde med helhedsskoletanken. Det vil også betyde, at forældre kan tage aktiv stilling til, om de ønsker, at deres barn skal gå der, eller om det skal gå på en af de andre folkeskoler.

Nu er virkeligheden jo også sådan for langt, langt de fleste børn, at de først går i skole, og så går de over i SFO'en eller fritidshjemmet bagefter. Så deres dag bliver fra kl. 8 til kl. 16. Det, vi giver mulighed for, er, at man kan gøre den dag langt mere spændende og meget mere sammenhængende og langt mere integreret, men sådan, at der selvfølgelig også vil være en mulighed for, at forældre kan vælge en helt almindelig folkeskole, hvor de kan hente deres børn tidligt, hvis de vil.

Kl. 10:23

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er yderligere en kort bemærkning fra fru Marlene Harpsøe.

Kl. 10:23

Marlene Harpsøe (DF):

Det, som fru Christine Antorini egentlig siger, er jo, at kommunalbestyrelserne får frit slag. De får frie muligheder for at sige: Her vil vi oprette en helhedsskole. Og dermed vil de jo også med fru Christine Antorinis ord selv få mulighed for at sige, om det er tvang eller ikke tvang, at man skal følge en undervisningsdag fra kl. 8 til kl. 16.

Vi må sige, at det mener vi i Dansk Folkeparti er helt urimeligt, for forældrene må jo også have en bestemmelsesret i forhold til deres familieliv og deres fritid.

Tænker den socialdemokratiske ordfører slet ikke på, at de enkelte familier rent faktisk gerne vil være sammen som familier og bruge tid sammen som familier? Tænker man slet ikke på det fra Socialdemokraternes side?

Kl. 10:24

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 10:24

Christine Antorini (S):

Nu synes jeg, det er en lidt besynderlig holdning, som Dansk Folkeparti lægger for dagen, nemlig at kommunalbestyrelsen skulle være sådan en eller anden udemokratisk foranstaltning, der tvinger ting ned over hovedet på sine borgere. Kommunalbestyrelsen er jo altså valgte politikere, det er borgerne i lokalområdet, der har valgt politikerne på baggrund af nogle kommunalpolitiske programmer. Vi har lige været igennem et kommunevalg. Hvis de folkevalgte lokale politikere vil etablere helhedsskole et sted, så synes vi ærlig talt, at de skal have lov til det i dialog med deres lokale borgere. Det er det ene, som jeg synes det er vigtigt at få præciseret her. Vi tror faktisk på det lokale demokrati.

Det andet er, at jeg igen vil understrege, at vi ikke vil tvinge det ned over hovedet på alle folkeskoler. Der skal være mange forskellige veje i folkeskolen, herunder at der vil være nogle steder, hvor der er en helhedsskole. Forældrene kan aktivt tage stilling: Ønsker de, at deres børn skal gå der eller i en almindelig folkeskole?

Kl. 10:25

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til ordføreren for forslagsstillerne. Så går vi i gang med den, skal vi sige almindelige ordforrække. Den første ordfører er Venstres ordfører, og det er hr. Per Bisgaard.

Kl. 10:25

(Ordfører)

Per Bisgaard (V):

Folkeskolen har ved det nyligt afholdte kommunalvalg været et af de hotteste emner, og sådan har det i øvrigt været ved mange foregående valg i de sidste to-tre årtier. Emnet optager naturligvis de mange forældre, som har børn i folkeskolen, men også de forældre, som har

børn i førskolealderen, og de forældre, hvis børn allerede har forladt skolen, har holdninger og meninger om folkeskolen, og tak for det.

Skønt Danmark er et lille land i geografisk udstrækning, er forskellene i synspunkter og meninger om folkeskolen til at få øje på. Borgernes ønsker og krav til folkeskolen er meget forskellige, alt efter om man befinder sig i Øst- eller Vestdanmark, og om det er i større byer eller ude i landområderne, og måderne, man håndterer udfordringerne på, er også vidt forskellige.

Samfundet har jo ændret sig med stor hast, og der er jo ingenting, der tyder på, at hastigheden bliver lavere i fremtiden. Vi har altså behov for en folkeskole, der hele tiden er up to date med den øvrige samfundsudvikling, men samtidig har vi behov for at bevare en folkeskole, som ikke kaster vrage på de anerkendte, afprøvede og godkendte undervisningsformer. Det er en vanskelig proces, det er næsten som at balancere på en knivsæg, men ikke desto mindre er det glædeligt, at statsminister Lars Løkke Rasmussen i spidsen for regeringen har meddelt, at folkeskolen skal undergives et 360-graders-serviceeftersyn.

Jeg har tilbragt ganske mange år i skolen – helt præcis 38 år, 10 år som elev og siden 28 år som lærer – og jeg synes, jeg har set og oplevet en folkeskole, som har været i konstant udvikling og forandring. Noget er lykkedes bedre end andet, men min subjektive vurdering er, at folkeskolen er bedre – meget bedre – end sit rygte. Men det betyder jo ikke, at den ikke kan gøres bedre.

Jeg deler synspunkter med de kritikere, de positive og konstruktive kritikere, som har den opfattelse, at der bør være mere og bedre sammenhæng eller helhed over elevernes skoledag. Men samtidig har jeg fuld forståelse for de forældre, som på vegne af deres børn ønsker, at man kan skelne mellem, om man er i skole eller i et fritidstilbud.

Der er jo allerede gjort nogle forsøg rundtomkring i landets kommuner med at lave heldagsskoler, helhedsskoler, og det bliver jo spændende ikke blot at høre de løbende udmeldinger fra de forsøg, som er igangsat, men også at læse de rapporter, som jo offentliggøres, når forsøgene skal evalueres.

Kommunerne og dermed skolerne er jo, synes jeg, efter en lidt sej start godt i gang med at skabe en evalueringskultur, som bl.a. på det faglige plan har taget brugen af elevplaner, kvalitetsrapporter og test til sig. Denne evalueringskultur kan være med til at belyse de behov, de ønsker og de krav, som man kan stille til en folkeskole, som vi jo alle ønsker skal være i topklasse – ikke for at vi kan prale over for vore naboer i Norden, i Europa eller for den sags skyld i den store verden, men fordi det sikrer vore børn bedre muligheder i et til stadighed mere kompliceret fremtidigt verdenssamfund.

I Venstre ser vi frem til den debat, der helt naturligt vil blomstre op, når serviceeftersynet bliver sat i gang, og ikke mindst når service-rapporterne bliver offentliggjort. Det er min vurdering, at debatten vil blive positivt modtaget ude i kommunerne, derude hvor folkeskolen har sit virke, blot vi her fra Folketinget kan udtale, at faciliteten ikke er givet på forhånd. Indtil da vil jeg godt sige, at det jo ikke er sådan, at der er blevet givet afslag på de ønsker, der er kommet indtil videre. Undervisningsministeren har givet dispensation, og den mulighed foreligger jo også, indtil noget andet bliver besluttet.

Kl. 10:29

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Der er foreløbig tre korte bemærkninger, og det er først fru Christine Antorini.

Kl. 10:29

Christine Antorini (S):

Jeg vil gerne takke for hr. Per Bisgaards indlæg om, hvad Venstres politik er på området, for vi synes, det er meget positivt, at Venstre

nu har åbnet for at give kommunerne den frihed til forskellige løsninger. Det er også det, jeg hører hr. Per Bisgaard understrege.

Jeg kunne godt tænke mig, hvis Venstres ordfører alligevel vil komme lidt mere ind på, hvad Venstre gerne vil have, hvad indholdet af den længere dag skal være set i et helhedsskoleperspektiv. Der er jo en verden til forskel på, om det skal være en dag, som er meget snævert boglig, eller der skal være andre elementer i den, så jeg vil bede Venstres ordfører udbygge lidt med hensyn til, hvad det egentlig er, der skal lægges vægt på i helhedsskolen set med Venstres øjne.

Kl. 10:30

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det ordføreren.

Kl. 10:30

Per Bisgaard (V):

Indholdet er jo det væsentlige, og jeg er faktisk meget enig i det, fru Christine Antorini læste op, og som er en del af forespørgernes forslag til vedtagelse – altså det med, at man fra lærernes side kommer pædagogerne i møde, således at man får nogle samarbejder, som kan gøre det bedre for børnene.

Det handler jo også om, at skoledagen sandsynligvis skal være længere, og så er det jo ikke tilstrækkeligt, at man om formiddagen har udelukkende boglig indlæring, og at man om eftermiddagen laver noget, som er leg. Det må være muligt at kombinere tingene uden at gå på kompromis med fagligheden, som stadig står meget højt hos os. Samarbejde de to faggrupper imellem er altså væsentligt, og vi har jo fået mange indspil det seneste år om læringsstile og andre undervisningsformer.

Kl. 10:31

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det fru Christine Antorini.

Kl. 10:31

Christine Antorini (S):

Igen vil jeg gerne kvittere for et meget positivt svar i forhold til, hvordan man kan udvikle helhedsskolen.

Jeg vil også lige nævne – det glemte jeg før – at ordføreren selv var inde på, at der er brug for evalueringer af og erfaringer med helhedsskoler. Det har der jo faktisk været, for bl.a. i Vejle Kommune og Esbjerg Kommune har man haft helhedsskoler tidligere. De forsøg blev evalueret, både forældre, elever og lærere var meget positive, og hvad der måske var særlig interessant, var, at efterfølgende lavede evalueringsinstituttet også en evaluering af det, pædagogerne på SFO'erne sagde de steder, hvor man havde haft samarbejder. De var rigtig glade for samarbejdet mellem lærere og pædagoger.

Mit spørgsmål til Venstres ordfører er: Er der egentlig noget, som Venstres ordfører ikke bryder sig om i det forslag til vedtagelse, der ligger fra oppositionens side, eller er det i virkeligheden en god ramme for det videre arbejde med at udvikle helhedsskolen?

Kl. 10:32

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det ordføreren.

Kl. 10:32

Per Bisgaard (V):

Det kunne jo godt vise sig at være dagens sværeste spørgsmål. Jeg lyttede, da det blev læst op, og nu kommer det forhåbentlig på et stykke papir, så jeg kan læse det. Der var mange gode tanker deri. Nu er det jo også sådan, at vi fra Venstres side arbejder sammen med Socialdemokraterne i mange sammenhænge, og jeg tror, der langt

hen ad vejen vil være mange sammenfaldende synspunkter. Men lad mig lige tage det lidt på distancen i første omgang.

Kl. 10:32

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra fru Pernille Vigsø Bagge.

Kl. 10:32

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Tak. Jeg synes, det er en rigtig interessant forespørgselsdebat, fordi vi her får mulighed for at høre, hvad de forskellige partier ønsker på folkeskolens vegne. Jeg synes, det er fine takter fra Venstres side.

Men det er jo sådan, at vi i de senere år har set, at der er et stigende antal unge, der ikke får en ungdomsuddannelse efter endt folkeskole, og at der er nogle problemer med trivslen i folkeskolen. Der er også problemer med, at man ikke kan bryde den negative sociale arv, og derfor tror vi i SF jo på, at sådan noget som helhedsskoletilbud og i det hele taget en god skoleudvikling kan være med til at løfte de her problemer.

Nu kan vi så se i nyhederne i dag, at rigtig mange børn rundt om i landet bliver meldt ud af deres skolefritidsordning, fordi priserne stiger og stiger. Kunne Venstre ikke forestille sig, at det var nødvendigt på en eller anden måde også at afsætte penge til den her skoleudvikling, der skal foregå, så vi ikke risikerer, at små børn går hjem efter endt skoledag kl. 12.00 eller 12.30 og så sidder og venter, til mor og far kommer hjem kl. 16.00 og 16.30? Kunne der følge penge med alle de gode tanker?

Kl. 10:33

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det ordføreren.

Kl. 10:33

Per Bisgaard (V):

Der var jeg måske for hurtigt ude med at sige, at det var det væsentligste spørgsmål, jeg fik tidligere.

Det er klart, at penge betyder noget i den her sammenhæng, og vi ved jo i dag, at den del, som forældrene betaler til SFO'en, udgør mere end 3 mia. kr. Så i det øjeblik man ønsker at forlænge dagen, er det også et spørgsmål om penge, og i øjeblikket er aftalen jo helt klart mellem regeringen på den ene side og KL på den anden, at det er en beslutning, der skal tages der.

Jeg tror ikke på, lad mig bare være helt klar, at det i øjeblikket er så let at rejse flere penge, men lad det bare indgå i vores debat, når vi nu kommer i gang med serviceeftersynet.

Kl. 10:34

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Fru Pernille Vigsø Bagge for yderligere en kort bemærkning.

Kl. 10:34

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Jeg synes, det er rigtig positive toner fra Venstres ordfører, at man er villig til at se på, om det, at den her folkeskole skal løse langt flere og langt mere komplekse opgaver i fremtiden med at løfte problemet med alle de unge, som kommer skidt ud af folkeskolen, også kan indebære, at man ser på den finansielle side.

Kunne vi få en tilkendegivelse og en garanti for, at Venstres ordfører vil arbejde for, at man, hvis man ser flere ansøgninger om helhedsskoletilbud på undervisningsministerens bord, også vil se på, at kommunerne får et økonomisk løft til at drive de her helhedsskoler?

Kl. 10:35

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det ordføreren.

Kl. 10:35

Kl. 10:37

Per Bisgaard (V):

Jeg vil nok svare på den måde, at når nu vi kommer i gang med at lave det der serviceeftersyn, vil det jo vise sig, hvilke ønsker og krav der er ude i kommunerne, for det er jo ikke udelukkende herfra, vi skal se på det. Kommunerne er jo allerede i gang med at lave ting, de har jo lavet nogle formaliserede samarbejder mellem på den ene side skolen og på den anden side SFO, og der kan godt findes andre muligheder til at gøre det inden for den eksisterende ramme. Men lad mig bare sige stadig væk, at der jo ikke er nogen grund til på forhånd at afvise, at ting kan gøres anderledes.

Kl. 10:35

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra hr. Leif Lahn Jensen.

Kl. 10:35

Leif Lahn Jensen (S):

Det er rigtig dejligt at høre hr. Per Bisgaard stå og sige det og høre om det, Venstre gerne vil. Det er en fornøjelse også at høre, at statsministeren siger, at der nu skal sættes mere turbo på udviklingen. Som statsministeren sagde: Jeg kan ikke forstå, hvorfor børnene absolut skal have fri kl. 13.00 og vi så skal have hele systemet med skolefritidsordning og klubber ved siden af.

Altså, der skal turbo på udviklingen. Nu vil man lave et serviceeftersyn. Det vil sige, at man siger: Hold lige inde, vi laver lige et tjek på skolen, vi laver lige et serviceeftersyn. Hvis jeg skal hen at hente min bil og jeg bakker derudad, får jeg at vide: Hold lige inde, vi skal lige lave et serviceeftersyn.

Mener Venstre, at et serviceeftersyn er at sætte turbo på?

Kl. 10:36

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 10:36

Per Bisgaard (V):

For at man kan lave nogle forandringer, kræves der jo, at der er et grundlag at lave forandringer på, og det er det, der i al sin enkelhed lægges op til med et serviceeftersyn. Der er megen tale om det her emne. Nu har vi lige været igennem et kommunalvalg, der er kommet nye kommunalbestyrelser til rundtomkring, og jeg er helt sikker på, at de meget gerne vil sætte deres fingeraftryk på de her ting.

Vi har også Skole og Samfund, som har været ude at sige: Der er nogle spændende ting i den her helhedsskole, lad os tage det med. Så svaret er i første omgang, at vi gerne vil se servicereporterne, inden vi skrider til lovgivning, hvis det er nødvendigt.

Kl. 10:37

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der yderligere en kort bemærkning fra hr. Leif Lahn Jensen.

Kl. 10:37

Leif Lahn Jensen (S):

Tak. Nu kommer Dansk Folkeparti snart til, men vi kunne høre det spørgsmål, som ordføreren for Dansk Folkeparti stillede, og derfor er jeg interesseret i lige at spørge Venstre om en enkelt ting: Mener Venstre, ligesom jeg kunne forstå at Dansk Folkeparti gør, at hvis vi får en helhedsskole, vil det være en tvang, vi påfører forældrene, og at det frie valg så er væk? Mener Venstre også det?

Kl. 10:37

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Per Bisgaard (V):

Jeg synes egentlig, at det var helt unødvendigt at stille det spørgsmål. Hr. Leif Lahn Jensen ved jo, at Venstre står for det frie valg og retten til at skifte mellem skolerne, som i øvrigt også Socialdemokraternes ordfører så fint nævnte. Det vil vi stadig væk sætte stor pris på.

Kl. 10:37

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra fru Nanna Westerby.

Kl. 10:37

Nanna Westerby (SF):

Tak for det. Det er jo dejligt at høre, at både ordføreren og undervisningsministeren og også statsministeren, som vi lige har hørt, er meget positive over for ideen om helhedsskoler. Vi hørte også, at statsministeren har udtalt til bl.a. Politiken, at han ønsker, at der bør sættes turbo på udviklingen, udviklingen af folkeskolen og udviklingen hen imod flere helhedsskoler. Men når vi så samtidig ser, at mange kommuner ikke engang har råd til at give minimumstimetallet, altså ikke engang det minimale antal timer, som vi har fastlagt her fra Folketingets side at man skal have i folkeskolen, og at en række kommuner, hver tiende kommune, vil reducere åbningstiden i SFO'en til næste år, så kan man jo blive lidt bekymret for, om der er økonomi til rådighed for den her udvikling i folkeskolen og den her turbo på flere helhedsskoler.

Derfor bliver jeg nødt til at bede ordføreren om at være lidt mere konkret: Hvordan er det, man har tænkt sig at sætte turbo på udviklingen hen imod flere helhedsskoler? Her tænker jeg selvfølgelig særlig på den økonomiske side af sagen?

Kl. 10:38

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 10:39

Per Bisgaard (V):

Økonomi er en del, som man kan kigge på, i det øjeblik man har overblikket over, hvad man gerne vil, og jeg nævnte jo, at der allerede er mange gode forsøg i gang, og man har allerede fundet frem til modeller, som gør, at man inden for den eksisterende ramme er i stand til at lave andre tilbud. Jeg vil også gerne gøre opmærksom på, når disse vejledende timetal nu bliver nævnt, at det vejledende timetal jo er blevet forøget gennem en periode, således at det altså er en anden situation, man tager stilling til. Men for at være meget præcis: Økonomien kommer, når man har overblikket over, hvad det er, man gerne vil lave.

Kl. 10:39

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det fru Nanna Westerby for en sidste kort bemærkning.

Kl. 10:39

Nanna Westerby (SF):

Fakta for kommunerne er, at der nogle steder ikke engang er råd til at give minimumstimetal, og at man reducerer åbningstiderne i daginstitutioner og i SFO'er, fordi den kommunale velfærdsøkonomi er presset. Derfor kan man jo være lidt bekymret for, om det er en gratis omgang løfter, man kommer med fra regeringen og fra Venstre, eller om der faktisk følger nogle penge med, for det er jo det, der skal til, hvis man skal have en udvikling, sætte turbo på udviklingen af folkeskolen, som statsministeren siger, og hvis man skal åbne nogle flere helhedsskoler. Så jeg vil gerne høre lidt mere håndgribeligt: Har man tænkt sig at arbejde for, at der følger nogle penge

med? Helt konkret vil jeg så også gerne have en garanti fra ordføreren for, at det her ikke kommer til at føre til brugerbetaling på folkeskoleområdet, for i Danmark har vi en gratis folkeskole, og det er jo så vigtigt for os i SF og i oppositionen, at det, at man indfører helhedsskoler, ikke betyder, at vi nu pludselig får brugerbetaling på folkeskolerne.

Kl. 10:40

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det ordføreren.

Kl. 10:40

Per Bisgaard (V):

Jeg vil gerne tage det sidste først. Det er jo normalt ikke sådan, at man står og udtaler garantier herfra, men det med en gratis folkeskole deler vi jo med salens øvrige partier. Det kan ikke komme på tale. Når der siges flere penge, er vi jo nok noget uenige Venstre og Socialistisk Folkeparti imellem. Vi er ikke af den opfattelse, at blot man skriver flere checks ud, bliver resultatet bedre. Vi mener egentlig, at vi bør have et grundlag for at træffe nye beslutninger, og det er bl.a. det, der skal komme efter de her serviceeftersyn.

Kl. 10:41

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er der en kort bemærkning fra fru Marianne Jelved.

Kl. 10:41

Marianne Jelved (RV):

Jeg synes, det er interessant, at hr. Per Bisgaard også nævner et 360 graders serviceeftersyn af skolen. Jeg er meget nysgerrig efter at få at vide, hvad der ligger i det. Jeg hørte også hr. Bisgaard sige, at der skal laves en servicereport, det var et af svarene på de korte spørgsmål. Har vi ikke kvalitetsrapporter nok? Hvad er det for et serviceeftersyn, hvad er det skolens skal kigges efter i?

Kl. 10:41

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det ordføreren.

Kl. 10:42

Per Bisgaard (V):

Det store emne er, om samarbejdet mellem det, vi kalder den traditionelle skole, og det fritidstilbud, som ligger uden for skolen, kan gøres bedre. Der ønsker vi os jo alle, tror jeg, højere kvalitet og mere fleksibilitet. Opgaven er, om det er muligt at få de to ting til at gå i spænd, og det tror vi faktisk det er. Derfor er serviceeftersynet på sin plads. Nu skal jeg nok gøre opmærksom på, at det er mig, der har opfundet ordet servicereport – i gaseøjne – for det har jo ikke noget formål at sætte et oplysningsarbejde i gang, hvis ikke man efterfølgende tager det skriftligt ind. Så det er det, der ligger i ordet servicereport, men det er mit valgte ord.

Kl. 10:42

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det fru Marianne Jelved for en sidste kort bemærkning.

Kl. 10:42

Marianne Jelved (RV):

Skal hr. Per Bisgaards svar forstås på den måde, at serviceeftersynet gælder måden, skolerne samarbejder med fritidsinstitutionerne på i kommunerne? Sådan hørte jeg faktisk ikke statsministeren. Jeg opfattede statsministerens 360 graders serviceeftersyn som det, at folkeskolens dagligdag nu skulle sættes under lup, altså have et gennemgribende eftersyn, og hvad der kom ud af det. Men jeg kan forstå, at det kun handler om samarbejdet mellem skolerne og fritidsinstitutionerne. Er det korrekt?

Kl. 10:43

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det ordføreren.

Kl. 10:43

Per Bisgaard (V):

Nej, det er ikke korrekt. Vi taler om helhedsskolen, og når vi har den som fokus, handler det jo om det samarbejde, der er, mellem skolen og SFO. Men det er rigtigt, statsministeren har ønsket det store 360 graders serviceeftersyn, som dækker mange andre ting, og jeg kan af gode grunde ikke sige, præcis hvad statsministeren har tænkt. Men vi ved jo, at der bliver igangsat forskellige ting i det nye år, bl.a. det, at statsministeren indkalder til et møde, hvor man vil tale med alle folk, som har en eller anden aktie i folkeskolen.

Kl. 10:43

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er der en kort bemærkning fra fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Kl. 10:44

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Noget af det, vi i oppositionen rigtig gerne vil med folkeskolen, er jo at få en folkeskole, som sådan sprudler af eksperimenter og udviklingsarbejde. Her kan helhedsskolen jo være én mulighed ud af mange. Jeg kan forstå, at regeringen nu vil give folkeskolen et serviceeftersyn, hvad det så end betyder. I går havde 34 borgmestre en kronik i Politiken, hvori de bl.a. skriver:

»Vi »herude« vil have mere luft. Luft til at sætte børnene i spil med henblik på en fremtid, der kræver lige så meget af den enkeltes personlighed som af personens fagkundskaber.«

De fortsætter i øvrigt med at skrive: »... at folkeskolen ikke tries i en byge af test og snævre rammer.«

Det her med en byge af test og snævre rammer, er det noget, der kommer til at indgå i regeringens serviceeftersyn af folkeskolen?

Kl. 10:44

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det ordføreren.

Kl. 10:45

Per Bisgaard (V):

Det er så 34 borgmestre, der har udtalt sig om, hvordan *de* ser på folkeskolen. Jeg vil gerne sige, at vi i Venstre har været glade for, at de meget udskældte elevplaner, kvalitetsrapporter og læreplaner efterhånden er blevet meget anvendte rundtomkring – for ikke at sige, at der faktisk er en positiv holdning til det mange steder. Derfor vil vi naturligvis have dem med i det videre arbejde.

Kl. 10:45

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det fru Johanne Schmidt-Nielsen for yderligere en kort bemærkning.

Kl. 10:45

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Til foråret skal alle folkeskoleelever igennem de her nationale test. I dag er der en professor fra England, der udtaler: En af de alvorligste konsekvenser af test og kontrol er, at undervisningens indhold bliver forringet, fordi lærerne fokuserer på det emne og det fag, der skal testes i. Der er en uddannelseskonsulent fra undervisningsstyrelsen i Finland, der siger: Stærk kontrol har det med at producere middelmådige præstationer; med kontrolsystemer bliver det mest vigtige at undgå at lave fejl.

Det er eddermame ikke særlig innovativt ensidigt at fokusere på at undgå at lave fejl. Og det her kommer altså i sammenhæng med

de 34 borgmestres advarsel. Hvorfor er regeringen ikke villig til, hvis man virkelig ønsker at lave et egentligt serviceeftersyn af folkeskolen, at lade test og det meget fokus på test, som man må sige regeringen har skabt, indgå i overvejelserne om, hvorvidt det, man har fået sat i gang, er fornuftigt?

Kl. 10:46

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det ordføreren.

Kl. 10:46

Per Bisgaard (V):

Jamen jeg tror ikke, at der er noget, som man ikke vil se på. Ordføreren spurgte til, om det var noget, som skulle udgå. Det mener jeg bestemt ikke det skal. Jeg er nok også af den opfattelse, at fordi der lige kommer en udtalelse fra en professor i England og en tilsvarende i Finland, er det jo ikke et udtryk for, at verden ser sådan ud.

Jeg kommer selv fra lærerverdenen, og jeg ville da være ked af, hvis det skulle være sådan, at jeg tilrettelagde min undervisning på baggrund af test. Altså, jeg har meget større tillid til mine kollegaer. De kan godt tilrettelægge en undervisning, som ikke bare er rettet mod test.

Kl. 10:47

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er der en kort bemærkning fra fru Marlene Harpsøe.

Kl. 10:47

Marlene Harpsøe (DF):

Det virker, som om at Venstres ordfører og Venstre måske er lidt for positive over for helhedsskoler og oprettelse af helhedsskoler, i hvert fald i forhold til hvad der er Dansk Folkepartis kop te. Derfor kunne jeg godt tænke mig at høre Venstres ordfører: Hvad med familierne? Har familierne ikke også en ret til at være sammen som familie, i stedet for at man lægger flere helhedsskoler ud og dermed isolerer børnene på en institution?

Hvis de nu kunne gå hjem, efter at skoletiden var ophørt omkring ettiden, i stedet for at de skulle fastlåses i en SFO, kunne de gå hjem og være sammen med forældrene eller bedsteforældrene, de kunne gå hjem og spille spil, male med tusser eller have en hvilken som helst form for socialt samvær, som ville bringe familien sammen. Er det ikke også en ordentlig udvikling af vores børn, at de kan have mulighed for at gå hjem og være sammen med familien?

Kl. 10:48

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det ordføreren.

Kl. 10:48

Per Bisgaard (V):

Jo, absolut er det et gode, at børn kan være hos deres forældre eller, som ordføreren også nævnte tidligere, hos eventuelle bedsteforældre. Og det er jo heller ikke sådan, at der er lagt nogle meget strikte, faste rammer ned. Vi ønsker et serviceeftersyn, vi ønsker at høre de parter, som har en aktie i folkeskolen, om, hvordan vi kan gøre det bedre. Jeg er ret overbevist om, at de forslag, der vil komme ind – som jeg også nævnte det i min tale – vil være vidt forskellige, alt efter om man er i Østdanmark eller Vestdanmark eller i hvilket kvarter man er.

Vi går ind for det frie skolevalg og dermed også muligheden for at indrette skoler, som er forskellige. Det kunne jo så gøre, at det enkelte forældrepar, den enkelte forælder, kunne vælge lige præcis den skole, som de synes er bedst for deres barn.

Kl. 10:49

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er ikke flere korte bemærkninger, og så siger vi tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken, og næste ordfører er netop fru Marlene Harpsøe.

Kl. 10:49

(Ordfører)

Marlene Harpsøe (DF):

Jeg skal lige have mine papirer frem. I Dansk Folkeparti mener vi, at børn skal have lov til at være børn. Derfor er vi også skeptiske over for en udbredelse af disse helheds- og heldagsskoler. Når et barn skal tilbringe en hel dag i skole, får det ikke lov til at være barn, og børn har brug for at være børn, hvis de hver især skal udvikle sig til gode mennesker.

Dansk Folkeparti mener, at helheds- og heldagsskoler hviler på en balancegang. Det er på den ene side ikke sundt for børnene at gå i skole en hel dag, for de har brug for at være børn. På den anden side kan helheds- og heldagsskolen være et godt alternativ i f.eks. de områder, hvor der er særligt behov for at styrke eksempelvis elevernes sproglige og sociale færdigheder, og hvor forældrene ikke bidrager til det. Her vil helheds- og heldagsskoler kunne give børnene en struktureret hverdag.

Der er kvarterer, hvor de sociale og kulturelle problemer udgør en ekstraordinær udfordring, og hvor en helheds- og heldagsskole kan opfylde de behov, som børnene ikke får dækket derhjemme. Der kan lokale steder være massive problemer, og der er helheds- og heldagsskolen et struktureret alternativ, men det er ikke generelle sociale og kulturelle landsdækkende problemer, og Dansk Folkeparti ser derfor ingen grund til at udbrede disse heldagsskoler ud over dem, vi allerede har.

Vi i Dansk Folkeparti vil ikke tvinge børn til at gå i skole en hel dag. Det minder om en voksens arbejdsdag og giver ikke børnene mulighed for at være børn. Børn skal have lov til at lege; børn skal ikke udvikle sig til maskinmennesker uden kreativitet og fantasi. Lege udvikler netop kreativiteten og fantasien, og legen udvikler og socialiserer børnene til at kunne begå sig og være selvstændige.

Noget andet er, at man jo i dag godt kan samtænke fritidsklubben og skolen. Man kan f.eks. oprette lektiecafeer i fritidsklubben. Det er jo et udmærket tilbud til børnene. Men børnene skal ikke tvinges til at deltage i lektiecafeer eller for den sags skyld tvinges til at bruge tilbuddet om at gå i fritidsklub. Børn skal have mulighed for at gå hjem, når skoledagen slutter, og f.eks. være sammen med bedsteforældrene, eller blive hentet af dem i skolen og gå hjem til dem og have et socialt samvær med dem. Det er sundt for børnene og også for familien at have tid til socialt samvær, og det er, uanset om de bruger tiden sammen til at spille spil, male med tusser, gå til fodbold eller lave lektier.

Det handler også om at respektere familiernes individuelle ret til selv at bestemme over deres eget liv og selv prioritere deres egen hverdag. Forældrene skal selv have lov til at tilrettelægge fritiden sammen med børnene. Tænk at have en barndom uden sjov, leg og ballade! Alle børn har behov for at lege og bruge fantasien. Det er en vigtig del af børnenes naturlige udvikling.

Jeg går ud fra, at en del af partiernes motivation for denne forespørgsel er at styrke folkeskoleelevernes faglige kompetencer. Jeg tror ikke på, at man nødvendigvis bliver bedre fagligt rustet ved at forlænge skoledagen. Det handler i stedet for om at forbedre kvaliteten af den undervisning, der bliver givet, og fokusere på, at timerne rent faktisk bliver brugt til undervisning. Der er heller ingen tvivl om, at eleverne gennem selvstændigt arbejde med stoffet i form af lektielæsning opnår et udbytte, som de ikke nødvendigvis får i kraft af undervisningen. For Dansk Folkeparti er det således vigtigere, at

vi ser på, hvordan vi styrker fagligheden i folkeskolen, frem for at ændre rammerne for folkeskolen.

I Dansk Folkeparti mener vi, at man med Undervisningsministeriets tilladelse udmærket kan oprette en helheds- og heldagsskole for at modvirke problemer af kulturel og social karakter i bestemte kvarterer, men vi ønsker ikke at udbrede anvendelsen af den her skoleform til alle grundskoler på landsplan, for børn skal have lov til at være børn.

Jeg skal på vegne af Dansk Folkeparti oplæse følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at der er taget flere initiativer for at sikre faglighed i folkeskolen. Den linje skal fastholdes og udbygges.

Folketinget opfordrer regeringen til at holde fast i familiernes ret til at afslå de aktiviteter, der ikke er direkte skolerelaterede, så eleverne kan vælge andre fritidsaktiviteter eller gå tidligt hjem.

Folketinget noterer sig, at de 11 skoler, der har søgt om det, har fået mulighed for via dispensation at oprette helheds- og heldagsskoler, hvor skoledagen forlænges og giver mulighed for afvekslende undervisningsaktiviteter inden for strukturerede rammer. Dette kan have fordele i f.eks. kvarterer med sociale og kulturelle problemer.« (Forslag til vedtagelse nr. V 24).

Kl. 10:54

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Inden vi går til de korte bemærkninger, læser jeg lige forslaget til vedtagelse op en gang til. Det vil indgå i de videre forhandlinger, og det er fremsat af fru Marlene Harpsøe:

»Folketinget konstaterer, at der er taget flere initiativer for at sikre faglighed i folkeskolen. Den linje skal fastholdes og udbygges.

Folketinget opfordrer regeringen til at holde fast i familiernes ret til at afslå de aktiviteter, der ikke er direkte skolerelaterede, så eleverne kan vælge andre fritidsaktiviteter eller gå tidligt hjem.

Folketinget noterer sig, at de 11 skoler, der har søgt om det, har fået mulighed for via dispensation at oprette helheds- og heldagsskoler, hvor skoledagen forlænges og giver mulighed for afvekslende undervisningsaktiviteter inden for strukturerede rammer. Dette kan have fordele i f.eks. kvarterer med sociale og kulturelle problemer.« (Forslag til vedtagelse nr. V 24).

Forslaget til vedtagelse indgår som sagt også i de videre forhandlinger. Så er der foreløbig tre korte bemærkninger. Den første er fra fru Christine Antorini.

Kl. 10:56

Christine Antorini (S):

Dansk Folkepartis ordfører fremhæver, at børn skal være børn. Jeg tror ikke, der vil være en eneste her i salen, der er uenig i det synspunkt. Det, der er svært at forstå, er, at Dansk Folkeparti bruger argumentet om, at børn skal være børn, som et argument imod, at der skal være frihed til, at man nogle steder kan etablere helhedsskoler, bortset fra når det handler om ghettoområder, og når det drejer sig om børn med anden etnisk baggrund. Så er det åbenbart i orden.

Jeg vil bare spørge fru Marlene Harpsøe, hvordan det kan være, at børn skal være børn, men at det, når det handler om børn med anden etnisk baggrund, så ifølge Dansk Folkeparti er helt i orden, at de ikke skal være børn. Så skal de åbenbart tvinges ind i et eller andet grimt. Det er svært at se sammenhængen i Dansk Folkepartis synspunkt.

I det hele taget har Dansk Folkeparti det jo lidt svært med det der med tvang og ikkettvang, for der er jo masser af tvang i folkeskolen, som Dansk Folkeparti går ind for. Der skal være obligatorisk morgensang, der skal være mere kristendomskundskab, og der skal være latin, hvad der ikke er i dag. Det er noget, som Dansk Folkeparti, jævnfør deres egen måde at tale om det på, vil tvinge ned over hovedet på samtlige folkeskoler.

Det, som vi bare siger her, er: Giv dog kommunerne frihed til at etablere forskellige profiler på deres enkelte folkeskoler. Hvorfor er det så svært for Dansk Folkeparti?

Kl. 10:57

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 10:57

Marlene Harpsøe (DF):

Det er ikke spor svært for Dansk Folkeparti. Faktisk har vi meget let ved at forholde os til netop det her emne. Det er det, vi gør, hvilket jeg også fortalte om i ordførertalen.

Det, som vi i Dansk Folkeparti mener, er, at en heldagshelhedsskole kan være et udmærket alternativ. Derfor siger vi egentlig også o.k. til, at man fra Undervisningsministeriets side kan give dispensation til at oprette de her heldagsskoler, som de også bliver kaldt, i f.eks. et område, hvor der netop er en massiv belastning på grund af sociale og kulturelle problemer.

Vi går ikke ind og siger, at det f.eks. kun gælder elever, som har anden etnisk baggrund end dansk. Så det, at man måske er født med en anden etnicitet end dansk, betyder ikke, at det er lig med, at man har sociale problemer. De to ting hænger ikke nødvendigvis sammen. Man kan også være født dansker og have sociale problemer. Det synes jeg bare gerne lige jeg vil udpejle.

Så har jeg en lampe, der lyser rødt.

Kl. 10:58

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der yderligere en kort bemærkning fra fru Christine Antorini.

Kl. 10:58

Christine Antorini (S):

Jeg forstod det sådan på Dansk Folkeparti, at man ikke kunne være barn i en helhedsskole, for det ville være tvang. Nu forstår jeg så, at hvis man er et barn med sociale problemer, er det i orden, at man ikke skal være barn, altså at man så skal tvinges ind i det her. Det, Dansk Folkeparti siger, hænger jo ikke sammen. Man må have en holdning: Vil man give kommunerne den frihed, uanset om det er et område, hvor der er sociale problemer, hvor der er en integrationsopgave eller andet, og så have tillid til, at de etablerer helhedsskoler, hvor de ønsker, at der skal være sådanne skoler?

Jeg har også et andet spørgsmål til Dansk Folkeparti. Jeg kunne forstå også på ordførerens indlæg, at det ville være helt umuligt, at man kunne have en eftermiddag sammen, forældre og børn, hvis der blev etableret en helhedsskole. Det betyder f.eks., at man kan etablere en skoledag fra kl. 8 til kl. 15. Anser fru Marlene Harpsøe det som helt umuligt, at man kan hente sine børn kl. 15. og have en god eftermiddag sammen som forældre og børn, eller hvad?

Kl. 10:59

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 10:59

Marlene Harpsøe (DF):

For det første vil jeg sige, at fru Christine Antorini har fået det her fuldstændig galt i halsen. I Dansk Folkeparti siger vi ikke, at man

skal tvinge nogen til at være med i en heldagsskole. Det, vi siger i Dansk Folkeparti, er, at når man fra Socialdemokraternes og andre partiers side her i Folketinget siger, at kommunerne skal have frihed til selv at vælge, om de vil oprette helhedsskoler, heldagsskoler, så giver man jo sådan set også kommunerne frihed til selv at bestemme, om det skal være tvang eller ej.

Jeg må indrømme, at der vil vi i Dansk Folkeparti en anden vej, for vi vil ikke have, at man skal påtvinge nogen at gå i en helheds-heldagsskole. Vi mener, at der skal være frit valg, og at forældrene selv skal have lov til at bestemme. Det er der, vi i Dansk Folkeparti vil hen. Det betyder jo ikke, at børn så ikke kan have lov til at være børn. Børn kan jo stadig væk have lov til at være børn. Vi mener bare, at familier har en ret til selv at bestemme over de fritidsaktiviteter, de vil have sammen med børnene, og i Dansk Folkeparti kæmper vi også for, at det netop er familiernes fokus, som også er med her. For børnene er jo født af forældrene. De har en særlig tilknytning. Det har man jo sammen som familie, og derfor prioriterer vi familiernes argumenter her fra Dansk Folkepartis side.

Kl. 11:00

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra fru Pernille Vigsø Bagge.

Kl. 11:00

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Ja tak. Jeg må altså sige, at jeg synes, at Dansk Folkepartis ordfører her demonstrerer en basal uvidenhed om, hvad erfaringerne er fra de 11 helhedsskoletilbud, der har været. Undervisningsministeren har i et svar til Folketingets Uddannelsesudvalg i august skrevet følgende: I de igangværende forsøg med heldagsskoler er der gjort gode erfaringer med, at en sådan skoledag giver rum for undervisningsforløb med vægt på en legende tilgang, praktiske gøremål og et vist mål af elevernes frie valg af aktiviteter. Der står endvidere: Erfaringen har været, at legen får bedre vilkår i løbet af skoledagen, at der opstår færre konflikter børnene imellem, når de får tid til at lege færdig, og at varierede undervisningsformer i højere grad anvendes end i de tilfælde, hvor skolens undervisning finder sted, et komprimeret forløb om formiddagen, mens frie og selvvalgte aktiviteter er henvist til børnenes tid i fritidsordningerne.

Jeg er nødt til at spørge ordføreren: Når nu erfaringerne viser, at lige præcis de ting, som ordføreren efterlyser, tilgodeses i heldagsskoletilbudet, er det så ikke mærkværdigt, at man kan være modstander af det samme tilbud?

Kl. 11:01

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 11:01

Marlene Harpsøe (DF):

Vi er ikke modstandere af, at man kan tilbyde en helheds- og heldagsskole. Det, som vi i Dansk Folkeparti siger, er, at vi synes, det er udmærket, at Undervisningsministeriet kan give en dispensation til folkeskoler, så de kan oprette helheds- og heldagsskoler. Det er jo særlig fordi, der kan være et kvarter, en bydel et sted, hvor der er særlig store sociale og kulturelle problemer, og der er det jo klart, at det netop vil være godt med sådan en tilbud, fordi det giver børnene en struktureret hverdag – en struktureret hverdag, som de ikke nødvendigvis får derhjemme.

Men det er jo ikke sådan, at hele Danmark, lige meget hvor vi færdes, bare er et stort land med sociale og kulturelle problemer. Derfor må vi sige, at vi ikke bryder os om, at man skal udvide helheds- og heldagsskoler til alle skoler.

Kl. 11:02

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der yderligere en kort bemærkning fra fru Pernille Vigsø Bagge.

Kl. 11:02

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Nu er det jo sådan set heller ikke det, der er debatten her, altså at alle skoler i landet skal være helhedsskoler. Ordføreren gjorde i sin ordførertale utrolig meget ud af, hvor vigtigt det er med tid til familien, og hvor vigtigt det er, at børnene får mulighed for frie aktiviteter og leg. Den holdning tror jeg vi alle sammen deler. Når ministeren svarer, at det lige præcis er det, der er erfaringen fra helhedsskolerne de her 11 steder, så synes jeg, det er mærkeligt, at det ikke er noget, som Dansk Folkepartis ordfører under flere børn.

I forhold til at det skulle være stærkt problematisk for børn at opholde sig i offentlige institutioner, er jeg nødt til også at spørge ordføreren i den her sammenhæng: Er det ordførerens holdning, at vuggestuer og børnehaver fra nu af skal lukke kl. 13 eller kl. 14, eller er det helt i orden for ordføreren, at selv små børn i Danmark, hvis vi skal have det her samfund til at hænge sammen, er i daginstitution til efter kl. 13?

Kl. 11:03

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 11:03

Marlene Harpsøe (DF):

Jeg må indrømme, at det synes jeg godt nok var at forkludre det lige rigeligt nok; et vuggestuebarn kan jo ikke gå hjem kl. 13, hvis ikke der er forældre hjemme. Jeg har en lille niece, og jeg ved i hvert fald, at hun slet ikke er i stand til at passe på sig selv på den måde, så det synes jeg er at forkludre debatten fuldstændig. Når det så er sagt, må jeg sige, at jeg synes, det er urimeligt at beskyldte Dansk Folkeparti for, at vi ikke under børnene leg. Det er jo netop det, vi gør, og vi under også familierne, at de kan være sammen som familie, at de kan bruge tid sammen, om det så er at spille videospil sammen, eller om det er at gå en tur i skoven og samle grankogler og kastanjer og lave kastanjedyr. Jeg skal ikke kunne vide, hvad det er, man i de enkelte familier godt kan lide at lave sammen. Men vi under rent faktisk også børnene, at de kan bruge tid sammen med mor og far eller farmor og farfar, for vi synes nemlig, det er en rigtig god idé, at de gør det.

Kl. 11:04

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra hr. Leif Lahn Jensen.

Kl. 11:04

Leif Lahn Jensen (S):

Jeg hørte ordføreren sige, at børn skal have lov til at være børn. Det er vi jo alle enige i. Det har de nu, og det vil de også få i en helhedsskole.

Jeg ved fra børn og mine egne børn, at de kommer rigtig glade hjem fra skole, når de en dag har lavet noget nyt og de har lavet noget spændende. De har ind imellem de boglige timer leget lidt, de har spillet bingo, de har spillet rundbold, de har leget gaveleg, de har lavet noget med video, de har været på tur i skoven. Det, de hader, er, når de kommer efter en dag, hvor de kun har siddet på skolebænken og læst og læst og hørt på en kedelig lærer, som de siger. De vil hellere have noget ind imellem. De vil simpelt hen elske en helhedsskole – en helhedsskole, som jeg netop beskriver her.

Hvis ordføreren er enig med mig i, at det her er en helhedsskole, hvor er det så, børnene mister legen, og hvor er det, de mister det sjove, og hvor er det, de mister balladen, som ordføreren gjorde så meget ud af at fortælle om? Det kan jeg ikke se, det kan mine børn ikke se. Jeg er spændt på, om ordføreren kan se det.

Kl. 11:05

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Det har ordføreren chancen for at svare på nu.

Kl. 11:06

Marlene Harpsøe (DF):

Som hr. Leif Lahn Jensen står og siger, er der allerede i dag mulighed for at integrere leg i undervisningen. Der tænker jeg i hvert fald, at det særligt er i de mindste klasser, hvor det kan give en mere udbytterig undervisning, og hvor det kan være lidt sjovere for børnene at lære i stedet for bare at sidde på rad og række.

Når det er sagt, vil jeg også have lov til at sige i forhold til de her helheds- og heldagsskoler, at det jo er det, som bl.a. Socialdemokraterne vil give kommunerne frit spil til at oprette. Det betyder så også, at det, som Socialdemokraterne vil sammen med nogle andre partier her i Folketinget, simpelt hen er at give kommunerne tilladelse til også at tvinge forældrene til, at deres børn skal deltage i de her skoler.

Fru Christine Antorini sagde, at man f.eks. kunne have et barn i skole fra kl. 8 til kl. 16. Hvorfor tvinge forældrene til at lade deres børn være i skole fra kl. 8 til kl. 16, hvis nu mor arbejder på flekstid og en dag kommer hjem lidt tidligere, end hun plejer, og så kan lille Mads eller Emilie gå hjem til hende og bage boller? Det er vel da også rigtig, rigtig godt for børnene, at de kan bruge tid sammen med deres forældre.

Kl. 11:07

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra hr. Leif Lahn Jensen.

Kl. 11:07

Leif Lahn Jensen (S):

Jeg forstår ikke helt den der tvang. Jeg tror heller ikke, at Dansk Folkeparti selv forstår det, men jeg er sikker på, at ordføreren prøver at redde sig ud af det om lidt.

Hvor er tvangen, når der er frit skolevalg; når der er skolebestyrelser; når det foregår på den måde, at når en kommunalbestyrelse ønsker en helhedsskole, går de ud i deres område og ser, hvor de kan have den, og så begynder de en dialog med forældrene, med skolebestyrelsen, med hele området?

Vil I ikke det her mere? Vil I ikke den dialog? Vil I ikke det frie skolevalg? Så tænker jeg lidt, at vi har Dansk Folkeparti. De vil tvinge nogle børn, de vil ikke tvinge nogle andre børn. De vil gerne have frit valg på nogle områder, og så er der andre områder, de ikke vil have frit valg på.

Ordføreren behøver ikke at bruge meget tid på det. Jeg tror ikke, jeg kommer til at forstå det alligevel, men ordføreren har da mulighed.

Kl. 11:08

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 11:08

Marlene Harpsøe (DF):

Jeg er da også på Dansk Folkepartis vegne ærgerlig over, at hr. Leif Lahn Jensen ikke forstår det. Men jeg tror nu mere, det handler om, at vi politisk bare er fuldstændig uenige om det her, og sådan kan det jo også være her i Folketinget.

Men det betyder jo stadig væk, at Dansk Folkeparti ikke går ind for, at familierne skal tvinges til at sende deres børn i skole en hel dag. Man skal så at sige ikke putte fritidsordningen ind i skolen, så man siger: Det er et tilbud, tag det eller lad være. Det bryder vi i Dansk Folkeparti os ikke om, men det, vi godt kan lide - det, vi rigtig, rigtig godt kan lide - er, at man giver børnene og familierne mulighed for netop at tilbringe tid sammen, at der ikke er nogen, der bliver tvunget til at være i skole en hel dag, men at lille Mads eller lille Emilie rent faktisk måske kan blive hentet af deres bedsteforældre og gå hjem og bruge tid sammen med dem.

Kl. 11:09

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra fru Marianne Jelved.

Kl. 11:09

Marianne Jelved (RV):

Tak. Jeg synes, det er interessant, at Dansk Folkeparti ikke vil tvinge forældrene til en hel masse ting, bortset fra morgensang hver dag osv. osv. - men det var jo nu en polemisk bemærkning, undskyld for den.

Det, mit spørgsmål går på, er, at statsministeren har meddelt offentligheden, at regeringens mål og statsministerens danske drøm er, at vi om 10 år, i 2020, ligger blandt de fem bedste i læsning, matematik og naturfag. Er det også Dansk Folkepartis danske drøm om skolen?

Kl. 11:09

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 11:10

Marlene Harpsøe (DF):

Vores drøm handler ikke kun om folkeskolen, men om samfundet som helhed. Der må jeg sige: Jo, selvfølgelig har vi også en drøm om, at Danmark på uddannelsesområdet skal ligge i front. Men det handler lige så meget om, at vi skal sikre vores velfærdssamfund, og at vi skal kunne tilbyde al det, vi kan, til andre lande; sælge vores viden og gøre brug af den. For det betyder nemlig, at vi kan bevare vores velfærdssamfund - at vi kan bevare det i fremtiden, som vi kender i dag - og derfor er det selvfølgelig også vigtigt for Dansk Folkeparti; men også fordi det jo er rigtig, rigtig svært at lære. Det kan godt være, at det måske ikke er alle, der synes det. Jeg elsker selv at lære og få mere og mere viden, og det udvikler også en som menneske. Jeg er sikker på, at jeg alligevel ikke er den eneste, som har det synspunkt.

Kl. 11:10

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det fru Marianne Jelved for yderligere en kort bemærkning.

Kl. 11:11

Marianne Jelved (RV):

Jeg lyttede mig til, at fru Marlene Harpsøe mener, at det at kunne nogle boglige fag og være blandt de fem bedste i verden ikke nødvendigvis garanterer velfærdssamfundet. Kunne ordføreren for Dansk Folkeparti prøve at uddybe, hvad det så er, skolen skal lære børnene ud over at blive rigtig gode til at læse og kunne matematik og naturfag, hvis vi skal bevare velfærdssamfundet?

Kl. 11:11

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 11:11

Marlene Harpsøe (DF):

Jeg tror, at fru Marianne Jøved måske misforstod mig lidt. Det, som jeg siger, er, at når vi skal se på, hvordan vi bevarer vores velfærdssamfund i fremtiden, så handler det ikke kun om skolen. Det handler om en masse ting, det handler også om integration. Det er i hvert fald noget, der ligger Dansk Folkeparti meget på sinde, nemlig at vi også sikrer en ordentlig integration i Danmark.

Når det så er sagt: Jo, uddannelse er jo også en af de ting, som virkelig er betydningsfulde. Det er jo også derfor, vi har lavet en velfærdsaftale for nogle år tilbage, hvor vi bl.a. fastslog, at noget af det, som vi skulle kigge særligt på og sikre, var, at så mange som muligt fik en uddannelse.

Med hensyn til folkeskolen har den jo også en opgave i det her store spil, nemlig at skulle klæde eleverne fagligt på. Og så siger vi også i Dansk Folkeparti: Ja, i de små klasser vil man kunne lære mere, hvis man får integreret leg i undervisningen, og det kan man sådan set også allerede gøre i dag.

Kl. 11:12

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra fru Nanna Westerby.

Kl. 11:12

Nanna Westerby (SF):

Tak. I modsætning til ordføreren blev jeg faktisk rigtig glad for at høre, at Venstre og statsministeren og undervisningsministeren gerne vil have gang i mere helhedsskoletænkning ligesom et flertal af forældre, mange skoleledere og i øvrigt også Dansk Erhverv. Men jeg kan jo forstå, at bl.a. regeringens støtteparti er meget kritisk over for det her, og derfor bliver jeg jo lidt bekymret for, om Venstre virkelig har modet til at stå fast på det her område og sørge for, at vi faktisk får mere udvikling hen imod flere helhedsskoler. Derfor vil jeg gerne høre Dansk Folkeparti om, hvad deres holdning er til lige præcis det her spørgsmål.

Vi kunne i august læse i aviserne, at Lars Løkke var ude at sige: Jeg kan ikke forstå, hvorfor børn absolut skal have fri kl. 13, når vi så skal have hele systemet med skolefritidsordninger og klubber ved siden af. Han påpegede, at mange skoler og kommuner allerede arbejder i den retning, men ifølge statsministeren burde der sættes turbo på udviklingen.

Så vil jeg gerne høre ordføreren: Hvordan har Dansk Folkeparti det med det her Lars Løkke-citat, særlig det her med at sætte turbo på udviklingen? Og hvad forstår ordføreren ved det citat?

Kl. 11:13

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Jeg går igen ud fra, at den Lars Løkke, der blev omtalt adskillige gange, var statsministeren. (Nanna Westerby: Ja). Tak for det.

Så er det ordføreren.

Kl. 11:13

Marlene Harpsøe (DF):

For det første vil jeg sige, at jeg synes, at det var rigtig godt, at Lars Løkke – undskyld statsministeren, nu vrøvler jeg også selv i det, det beklager jeg – kom på banen med nogle ideer og nogle visioner. Det var jo rigtig rart, at vores statsminister gjorde det. Men når det er sagt, så har vi jo stadig væk i Dansk Folkeparti en skepsis i forhold til helhedsskolerne, fordi vi gerne vil lade børn være børn.

I forhold til de her helhedsskoler, som det påstås, at regeringen gerne vil udvide, må jeg sige, at vi i Dansk Folkeparti ikke håber, at der er behov for at give flere dispensationer, end der allerede er givet – altså at de kulturelle og sociale problemer vokser os over hovedet. I Dansk Folkeparti gør vi i hvert fald alt for at modvirke det, bl.a.

ved at føre en meget, meget stram integrationspolitik her i Danmark, for det er den eneste vej frem, bl.a. i forhold til at sikre vores velfærdssamfund.

Kl. 11:14

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Jeg synes, det er meget interessant og også lidt sjovt, at vi her i Folketinget, mens vi diskuterer mere læring og undervisning for alle i folkeskolen, indimellem alle sammen selv kan have behov for mere læring, og den paragraf, jeg henviser til, er altså forretningsordenens § 26, der slutter med, at ministre benævnes med den officielle ministertitel. Der er behov for, at vi alle sammen bliver dygtigere.

Så er der yderligere en kort bemærkning fra fru Nanna Westerby.

Kl. 11:15

Nanna Westerby (SF):

Den lille læresætning skal jeg så se om jeg kan huske.

Jeg synes, det er lidt uklart, om Venstre og statsministeren i det her tilfælde er enig med Dansk Folkeparti, og derfor vil jeg bare gerne have et helt klart svar fra ordføreren. Statsministeren påpeger, at mange skoler og kommuner allerede arbejder i den retning, men ifølge statsministeren bør der sættes turbo på udviklingen. Er Dansk Folkeparti enig i, at der skal sættes turbo på udviklingen, og vil man være med til nogen ændringer i den retning?

Kl. 11:15

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 11:15

Marlene Harpsøe (DF):

Så syntes jeg, det ville være på sin plads, hvis fru Nanna Westerby spurgte f.eks. undervisningsministeren, når han kommer herop igen – hvis han gør det – hvad det er, der menes med det. For det er da klart, at vi i Dansk Folkeparti også undrer os lidt over, hvad det er, der præcis menes med det. Det kunne vi da godt tænke os en nærmere forklaring på.

Derudover vil jeg sige, at da Venstres ordfører var heroppe, stillede jeg nede fra min stol i salen spørgsmål om familiernes ret til selv at bestemme over deres fritid osv., og som jeg sagde, så virker det, som Venstre siger om helheds- og heldagsskoler og om at udvide og sætte turbo på, for os i Dansk Folkeparti som at gå i den forkerte retning. For hvad er det, der skal sættes turbo på? Altså, man opretter vel kun helheds- og heldagsskoler på dispensation, hvis der er sociale og kulturelle problemer, og i Dansk Folkeparti vil vi gerne modvirke de sociale og kulturelle problemer. Vi vil da ikke skabe flere for derefter at oprette flere helheds- og heldagsskoler.

Kl. 11:16

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til ordføreren og går videre i rækken, og så er det SF's ordfører, fru Pernille Vigsø Bagge.

Kl. 11:17

(Ordfører)**Pernille Vigsø Bagge (SF):**

Det er jo virkelig en meget interessant forespørgsel, vi har her i dag, fordi vi får lejlighed til at høre, hvad de enkelte partier gerne vil med folkeskolen. Vi har jo nu i flere omgange hørt, at Venstre forholder sig positivt til helhedsskoler, og det er vi i SF faktisk meget glade for at høre. Vi ved godt nok også, at Venstre nok ikke lige umiddelbart er villige til at sætte så mange penge af til de her udviklingsprojekter, og så må vi håbe, at der i hvert fald ikke lægges op til mere for-

ældrebetaling eller privat sponsoring af folkeskolen. I SF mener vi i hvert fald, at vi til overflod har nået grænsen, hvad det angår.

Vi ved jo fra tidligere, at De Konservative har en stor og relativt unuanceret modstand mod helhedsskolen, og at det hos De Konservative er morgensang og niveaudeling, som nærmest er blevet religiøse størrelser i forbindelse med at løfte folkeskolen ind i fremtiden. Derfor glæder jeg mig også til at høre, hvad den konservative ordfører har at sige til det her.

Så har vi tidligere hørt, at Dansk Folkepartis uddannelsesordfører har gjort sig til talsmand for, hvor vigtigt det er, at børn trives i skolen, og alligevel er der en arg modstand mod de her helhedsskoler. Det kan godt undre lidt, at Dansk Folkepartis ordfører ikke har fulgt erfaringerne fra de helhedsskoleforsøg, der har været, og hvorom undervisningsministeren i et svar til fru Marianne Jelved i august sagde, at tilbagemeldingen fra de mange skolestartsforsøg, der bl.a. har givet mulighed for udvidet lærer-pædagog-samarbejde om undervisningen på de første klassetrin, har været, at legen får bedre vilkår i løbet af skoledagen, at der opstår færre konflikter børnene imellem, og at der i meget højere grad er mulighed for frie og selvvalgte aktiviteter.

Der findes altså en klar indikation for, at børnenes konflikter nedtrappes, at der sker mindre mobning, for nu at skære det ud i pap, og det er jo sært, at DF, som tidligere har erklæret sig som modstander af mobning, ikke anerkender værdien af de erfaringer.

Men et er, hvad Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti siger om helhedsskolen, og noget andet er, hvad vi mener i SF. Vi støttede i sin tid som det eneste parti Socialdemokraternes forslag om at genindføre kommunernes ret til at oprette helhedsskoler, og vi støttede forslaget om at lave et udviklingsarbejde på området. Vi mener nemlig, at det er meget vigtigt at gøre op med skolen af industrisamfundet og i stedet for indrette folkeskolen efter de behov og krav, som samfundet og fællesskabet stiller i dag. Det er på tide at overveje nogle nye konstruktioner, nogle nye fagopfattelser og nogle nye samværs- og ledelsesformer – og alt det skal ske i respekt for enhedsskolen, hvor alle uanset baggrund udstyres med evnen til at begå sig i samfundet.

Det er vigtigt, at vi indretter skolen efter eleverne i stedet for at presse eleverne ned i en konform skole, hvor alt for mange skilles ud til specialundervisning, og hvor alt for mange efter endt skolegang er ude af stand til at tage en ungdomsuddannelse. Der er brug for at sætte fokus på fællesskab, inklusion, motivation og begejstring som drivkraft og garanti for, at alle børn modtager læring, og her kan helhedsskolen være en helt afgørende faktor. Det er simpelt hen afgørende, at vi får sat gang i udviklingsprojekter, som kan styrke bevægelsen hen imod en folkeskole, der passer bedst muligt til fremtidens videnssamfund. Det betyder også, at vi skal slippe kommunerne fri, slippe skolerne fri, så de kan forsøge sig med, hvilke modeller for god skole der passer allerbedst, lige præcis hvor de er.

Vi har ministerens ord for, at erfaringerne er gode de 11 steder, hvor man har prøvet at lave helhedsskole. Med den gode helhedsskole får eleverne en differentieret undervisning, en mulighed for fordybelse, en afveksling mellem leg og læring, synlige og nærværende voksne, der kan samarbejde på tværs af faggrænser. Relationerne er voldsomt vigtige i dagens folkeskole. Eleverne oplever færre konflikter, de får lov til at afprøve teorien i praksis. De får en sammenhængende hverdag, som ikke forvirrer og giver utryghed, men som giver mening og selvtilid.

Helhedsskoler er mange ting og kan konstrueres på mange forskellige måder alt efter den enkelte kommunes behov og planer, men i det store hele er det aldeles fornuftigt at sammentænke undervisningen med fritidsaktiviteter og uddannelsespolitik med socialpolitik og da ikke mindst at give kommunerne friheden til at gøre det. Vi har under den siddende regering set, at folkeskolen langsomt, men sikkert, er blevet udsultet økonomisk, og derfor er der også i SF's og

S' fælles skatteudspil, som hedder »Fair Forandring«, afsat yderligere 2 mia. kr. årligt til drift af folkeskolen.

Vi synes, det er rigtig vigtigt, at man i skolen lærer at læse, skrive, regne og tale engelsk, men jeg må bare sige, at kravene til den enkelte, uanset om vi kan lide det eller ej, er blevet langt større og langt mere komplekse, og derfor er det også vigtigt, at vi med den føromtalt helhedstænkning omkring vores børn og vores skole giver mulighed for, at kommunerne kan indrette folkeskolen på forskellige måder. Det er vigtigt med et udviklingsarbejde, og det er vigtigt med muligheden for helhedsskoler overalt, hvor kommuner, lærere, ledere, forældre og elever ønsker det.

Kl. 11:21

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er et par korte bemærkninger. Først er det hr. Martin Henriksen.

Kl. 11:22

Martin Henriksen (DF):

Jeg er helt med på venstrefløjens indfaldsvinkel med, at jo længere tid man er på en offentlig institution, jo bedre. Det er selvfølgelig et reelt synspunkt, men det er lidt ærgerligt, at det også er ved at udvikle sig til at være regeringens synspunkt.

Sagen er jo den, at der i dag er masser af skoler, der opererer med begreber som eksempelvis helhedsskole osv., hvor der jo er mulighed for, at f.eks. en pædagog, eller hvad det nu kan være, kan komme ind og assistere i undervisningen, og man kan tilrettelægge undervisningen på forskellig vis. Man kan også indføre nogle ting, som ikke er så undervisningsrelaterede, og skolerne kan også have forskellige profiler. Alt det kan man jo gøre i dag.

Det betyder jo så, at man kan gøre mere end det, som venstrefløjen efterlyser, og det må jo så betyde, at de begrænsninger, man sætter i lovgivningen for 1.-3. klasse, er et problem, når der f.eks. maks. må være 6 timers skolegang. Venstrefløjen vil jo have, for det er jo det, man taler om, at man i realiteten ude i kommunerne kan beslutte, at alle en kommunes folkeskoler skal være skoler, hvor man eksempelvis i 2. klasse går i skole fra kl. 8 til kl. 16 eller kl. 17 eller kl. 18 for den sags skyld. Der skal ikke være nogen begrænsninger, for der er jo frihed.

Mit spørgsmål til Socialistisk Folkepartis ordfører er bare: Ville det som offentlig instans, som kommunal- eller folketingspolitiker, ikke være at lægge lige lovlig meget beslag på den tid, som familierne egentlig selv burde disponere over?

Kl. 11:23

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 11:23

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Det er jo også en kendt sag, at Dansk Folkeparti gerne så, at vi levede i 1950'erne, hvor næsten alle kvinder gik hjemme og det kun var de færreste, der var på arbejdsmarkedet. Det er jo ikke nogen hemmelighed, det har vi drøftet tidligere her fra Folketingets talerstol med andre af Dansk Folkepartis medlemmer.

Jeg er nødt til at give hr. Martin Henriksen et realitetstjek. De 0-6-årige børn i Danmark går i daginstitution, fordi begge forældre er på arbejdsmarkedet, og daginstitutionerne har åbent til mellem kl. 16 og kl. 18, fordi der er behov for det. De daginstitutioner fungerer optimalt, fordi der er dygtige pædagoger, dog har regeringens økonomiske politik nødvendiggjort nedskæringer i normeringerne.

På folkeskoleområdet er det sådan, at langt de fleste børn i 1., 2. og 3. klasse går i skolefritidsordning. Nu har den økonomiske politik, som regeringen og Dansk Folkeparti fører over for kommunerne, så medført, at rigtig mange børn er nødt til at blive hevet ud af SFO'erne, fordi forældrene ikke har råd til at betale SFO-pladsen, og

derfor sidder børn alene hjemme fra kl. 12 og kl. 13 om eftermiddagen. Det er det, Dansk Folkeparti lægger op til med deres meget, meget unuancerede modstand mod helhedsskoler.

Kl. 11:24

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det hr. Martin Henriksen for yderligere en kort bemærkning.

Kl. 11:24

Martin Henriksen (DF):

Jamen vi er jo ikke unuancerede, og fru Pernille Vigsø Bagge forholdt sig overhovedet ikke til det, jeg spurgte om: Hvor går grænsen?

Det, som jo egentlig er hele sagens kerne, er jo sådan set, at en skolefritidsordning er noget, man vælger til, fordi man mener, det er et godt tilbud til ens børn. Det er noget, man frivilligt vælger til, og hvilken ret har vi som folketingspolitikere eller kommunalpolitikere til at sige til de forældre: Hør her, i går havde I mulighed for selv at vælge det tilbud til, men nu siger vi til jer, at nu vælger I det til – den beslutning træffer vi på jeres vegne?

Lovmæssigt set kan vi have ret til det, og nogle af os kan mene, at vi moralsk har ret til det. Men ærlig talt, vi har da ikke ret til at træffe de beslutninger på forældrenes vegne. Det har vi da ikke ret til, det må de da selv gøre derude, og hvorfor er det et så urimeligt synspunkt? Det kan jeg simpelt hen ikke forstå.

Og så med hensyn til at det hele er blevet udsultet: Kommunerne har jo løbende fået tilført flere ressourcer under VOK-flertallet, det er jo også en realitet. Men lad os holde os til det principielle: Hvorfor har forældrene ikke selv ret til at vælge? Skal de ikke selv have ret til at vælge?

Kl. 11:25

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 11:25

Pernille Vigsø Bagge (SF):

I det her land er der ingen praksis for, at en kommunalbestyrelse, der er demokratisk valgt, ikke tager en meget tæt dialog med en skoleleder og en forældrevalgt skolebestyrelse på en skole, før man laver om på skolevæsenet i en given kommune. Dermed er der en meget fin dialog mellem folkevalgte kommunalpolitikere, folkevalgte skolebestyrelsesmedlemmer og en skoles ledelse i øvrigt, hver eneste gang man skal lave om på et folkeskoletiltag i en kommune. Det har SF tillid til vil fortsætte, og det synes vi er en god ordning.

At man udvider skoledagen for de små fra kl. 12 til kl. 14 eller kl. 15, som der ligger i helhedsskoletanken, er jo overhovedet ikke noget overgreb, når vi veksler mellem leg og læring, når vi giver mulighed for frie aktiviteter, og når vi undervisningsministerens ord sørger for, at de små i indskoling har meget bedre mulighed for at tilrettelægge og skifte mellem undervisning og leg. Derfor synes jeg, hr. Martin Henriksen opstiller nogle falske præmisser, som overhovedet ikke ligger i de 11 forsøg med helhedsskoler, som vi har set hidtil.

Kl. 11:26

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der yderligere en kort bemærkning fra hr. Henrik Rasmussen.

Kl. 11:27

Henrik Rasmussen (KF):

Tak. Jeg vil gerne høre, hvor lang SF mener at en obligatorisk skoledag skal være for et barn. Nu hørte vi fra Socialdemokratiet, at det var meget individuelt, men jeg kunne godt tænke mig at høre, hvor stor den ramme er.

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Ordføreren.

Kl. 11:27

Kl. 11:27

Pernille Vigsø Bagge (SF):

SF er jo et decentralt indstillet parti, som stadig væk synes, at beslutningen om folkeskolen skal ligge i kommunerne, og derfor har vi ikke tænkt os her fra talerstolen at stå og diktere et tidspunkt for, hvornår skoledagen skal starte, eller hvornår den skal slutte.

Kl. 11:27

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er endnu en kort bemærkning fra hr. Henrik Rasmussen.

Kl. 11:27

Henrik Rasmussen (KF):

Jeg kunne egentlig også godt tænke mig at spørge: Hvad er SF's helt overordnede mål med helheds-/heldagsskoler? Er det at flytte forældreansvaret, sådan at det i fremtiden er skolerne, der skal opdrage børnene, så det ikke er forældrenes ansvar at opdrage deres børn?

Kl. 11:28

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 11:28

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Jeg vil godt lige sådan for en god ordens skyld minde om, at den danske folkeskole har opdraget på danskernes børn i mange årtier, og det synes jeg bestemt skal fortsætte, eftersom de her meget veluddannede lærere og pædagoger, som er tilknyttet vores folkeskoler, har en lang uddannelse og i øvrigt er sammen med børnene i størstedelen af børnenes vågne timer. Det ville være forfærdeligt, hvis vi havde en folkeskole, der ikke opdrogede på vores børn.

Dertil skal siges, at forældrene selvfølgelig har et stort ansvar for børnenes opdragelse, trivsel og generelle velbefindende, men tanken om, at skolen ikke skal opdrage på vores børn, hører vist en meget fjern fortid til.

Kl. 11:28

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er yderligere en enkelt kort bemærkning. Den er fra hr. Per Bisgaard.

Kl. 11:28

Per Bisgaard (V):

Har man fra forslagsstillernes side gjort sig nogle overvejelser eller lavet nogle regnestykker over, hvad det vil koste at lave sådan en helhedsskole, der strækker sig 1, 2, 3, 4 timer længere, end vi kender det i dag?

Kl. 11:29

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 11:29

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Nej, for forslaget går ud på at give kommunerne mulighed for at oprette helhedsskoler, og forslaget går ud på at igangsætte nogle udviklingsprojekter rundtom, give skolerne lov til at tilrettelægge hele skoledagen på en anden måde. Hvordan skolerne har tænkt sig at lave de her udviklingsprojekter, kan vi jo ikke vide, og derfor kan vi heller ikke sætte et eksakt beløb på.

Kl. 11:29

Kl. 11:33

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er ikke flere korte bemærkninger til denne ordfører, der skal nok komme flere senere. Den næste er hr. Henrik Rasmussen som konservativ ordfører.

Kl. 11:29

(Ordfører)

Henrik Rasmussen (KF):

Den konservative gruppes holdning er såmænd ganske klar. Vi går generelt ikke ind for helheds- eller heldagsskoler, men vi går ind for helhed i skolen. Vi vil arbejde målrettet for at sikre, at det faglige niveau i folkeskolen øges, gerne gennem kreativ indlæring eller andre alternative undervisningsformer, der stimulerer elevernes lyst til at lære mere og dermed blive endnu bedre i afgangsklasserne.

For De Konservative er det vigtigt, at børn ved og lærer, at der er forskel på at være på arbejde og have fri. Der er forskellige spille-regler og forskellige muligheder, når et barn har fri. Skal barnet have mulighed for at lege, spille fodbold eller sidde i et hjørne og lege med sine kammerater, som det passer barnet? Forældre skal også have mulighed for at hente deres børn tidligt, hvis det passer forældrene. Jeg ved, at det benyttes af rigtig mange forældre. Når de har mulighed for det, kommer de og henter deres børn f.eks. kl. 14, og måske tager de nogle legekammerater med hjem. Det styrker i høj grad også forældrenes kendskab til deres egne børns vennekreds og giver forældrene indsigt i, hvem deres børn omgås, og ikke mindst i, hvad der er deres børns interesser.

Med andre ord mener vi, at børn skal opdrages af deres forældre og ikke i en skole. SFO og skole skal derfor ikke blandes sammen. Jeg kan også give et eksempel på, at 16 drenge hentes fra en skole kl. 14 af en træner fra den lokale fodboldklub og derved sikrer man, at de unge kommer ind i et foreningsliv, der både styrker dem socialt og motiverer dem til at melde sig ind i en idrætsforening, hvor de kan spille kampe og møde andre børn med samme interesser i week-enderne.

At kommunerne har haft mulighed for at få dispensation fra ministeren til at oprette helhedsskoler, har vist sig som en succes, ja, men det har været til unge mennesker med helt specielle behov. F.eks. var der i Høje-Taastrup Kommune på Selsmoseskolen i Taastrupgård 98 pct. nydanskere, og denne skole har haft stor succes som en heldags-skole fra 0. til 6. klasse. Her har man kunnet afhjælpe sprogvanke-ligheder og har kunnet styrke integrationen i kommunen, så eleverne kan klare sig i afgangsklasserne på en almindelig folkeskole. Men det er bestemt ikke kommunens ønske, at resten af de velfungerende folkeskoler skal laves om til helhedsskoler.

Høje Taastrup-eksemplet er altså et rigtig godt eksempel på en kommune, som fleksibelt udnytter en mulighed for helhedsskoler for børn med specielle behov. Den mulighed skal en kommune naturligvis have, også uden at der nødvendigvis skal gives en dispensation fra undervisningsministeren først. Helhedsskoler kan også være gode for særlige børn. Men her taler vi om særlige skoler med særlige res-sourcer og særlige lærerkræfter.

Sidst, men ikke mindst, vil jeg sige, at helhedsskoler bestemt ikke er gratis. Og hvem skal betale for disse? Vi Konservative vil fortsætte arbejdet på en udvikling af grundskolen, hvor målet er at styr-ke det faglige niveau, men samtidig er det vigtigt, at børn er børn, når de har fri, og ikke mindst, at forældre også føler et ansvar for de-res børn i fritiden og ikke kun mellem kl. 17 og kl. 20 i hverdagen, hvor en familie i forvejen har rigeligt at se til.

Kl. 11:33

Formanden:

Tak. Der er ønsker om korte bemærkninger. Den første er fra fru Christine Antorini, værsgo.

Christine Antorini (S):

Efter at statsministeren på Venstres sommergruppemøde åbnede for at give kommunerne frihed til at etablere helhedsskoler, kom der simpelt hen en svada på De Konservatives blog på De Konservatives hjemmeside fra den politiske ordfører, fru Henriette Kjær. Der var nemlig ikke grænser for, hvor skadeligt det ville være, hvis der kom flere helheds- og heldagsskoler. Der må man jo sige, at der er fuld overensstemmelse mellem det, den politiske ordfører for De Konser-vative siger, og det, som hr. Henrik Rasmussen som ordfører i den her debat siger, når man lytter til dem.

Det gør selvfølgelig, at vi nødt til at stille spørgsmålet: Hvad er det egentlig regeringen vil på det her punkt? Der er jo kommet et forslag fra regeringen, som præcis går ud på det, som vi diskuterer, nemlig at give kommunerne frihed til selv at etablere helhedsskoler, hvis de vil, uden at de skal søge om dispensation hos undervisnings-ministeren.

Jeg må forstå det sådan, at De Konservative mener det vil være hæsligt, hvis en enkelt kommune formaster sig til at etablere en hel-hedsskole mere, og at man er imod regeringens forslag om at fjerne dispensationsreglen.

Kl. 11:34

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:35

Henrik Rasmussen (KF):

Det er vi bestemt ikke. Vi synes, at det er et ganske godt initiativ, statsministeren har taget, og vi hilser det velkommen, at man nu skal lave en 360-graders-vurdering af folkeskolesystemet. Vi glæder os til den forhandling, der kommer. De synspunkter, som jeg her står og fremfører, er klare konservative synspunkter. Dem vil vi naturligvis tage med i forhandlingerne.

Jeg synes også, at jeg giver udtryk for, at en kommune har brug for nogle værktøjer. Og for specielle børn med specielle behov er en heldagsskole en succes, det er der ingen tvivl om. Vi ønsker bare ikke, at det bliver generelt for alle børn.

Kl. 11:35

Formanden:

Fru Christine Antorini.

Kl. 11:35

Christine Antorini (S):

Det forslag, som regeringen er kommet med som et led i afbureau-kratiseringsplanen, går ud på, at man ikke længere behøver at søge dispensation, hvis man ønsker at udvide skoledagen ud over de 6 ti-mer om dagen, som i dag er maksimum for de mindre klasser. Jeg har nu fået bekræftet, at hr. Henrik Rasmussen støtter det forslag. Andet ville også undre mig, for som jeg har forstået det, er det jo re-geringen, der har fremsat de her afbureaukratiseringsforslag.

Godt så. Men det betyder, at så kan kommunerne etablere det, som Det Konservative Folkeparti synes er fuldstændig forfærdeligt, nemlig at nogle flere kommuner kan beslutte, at de gerne vil give fri-hed til at eksperimentere med helhedsskoler – lige som Høje Taa-strup Kommune med Selsmoseskolen. Er der nogen begrænsninger, som De Konservative vil lægge ind i den her frihed? Ellers giver det, som ordføreren siger oppe fra talerstolen, ingen mening.

Kl. 11:36

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:36

Henrik Rasmussen (KF):

Nu mener jeg ikke, at vi skal ud og eksperimentere med vores folkeskole. Det er vores folkeskolegrundlag simpelt hen for vigtigt til. Der er givet dispensationer til dem, der har søgt, og det synes vi er fint, fordi der har været grund til det. Det har været til børn med særlige behov. Vi hører om sprogsvækkigheder og om integrationsvanskeligheder. Det kan også være danske elever, der har adfærdsproblemer, og som kommer på en heldagsskole. Det synes vi er helt fint.

Når vi kommer til at arbejde med det – og jeg formoder, at det også skal ud i et større forum – vil vi sige, at vi stadig væk mener, at det her skal være for børn med særlige behov. I øvrigt har kommunerne heller ikke råd til at lave alle deres kommuneskoler om til helhedsskoler, så der skal tænkes helt anderledes, hvis det er det, man ønsker sig.

Kl. 11:37

Formanden:

Så er der en kort bemærkning fra hr. Leif Lahn Jensen.

Kl. 11:37

Leif Lahn Jensen (S):

Jeg kan høre, at den konservative ordfører ikke er særlig imponeret over helhedsskoler. Men jeg kan også ud fra de forskellige debatter, vi har haft i dag og forleden, høre, at man er meget åben over for eftersyn af vores skoler og forsøg, og at man også kigger meget på evalueringer.

Vi har hørt, at der er 11 skoler, der har gjort forsøg med det her. Vi har også hos Arbejderbevægelsens Erhvervsråd set nogle evalueringer fra 2000 og 2004 af nogle skoler i Vejle Kommune, der havde lavet nogle forsøg med det her. Det viser sig rent faktisk, at der var nogle forældre, som syntes, det var rigtig, rigtig godt. Så det vil sige, at der egentlig er mange evalueringer, der viser, og mange, der siger, at det her med helhedsskoler er godt.

Er alle de her forsøg på alle de skoler, der har prøvet det, ikke nok til, at De Konservative så også kan sige: Godt så, så må det jo være den vej, vi skal gå? Er det ikke sådan, det må være, når der er så mange, der står og siger, at det her rent faktisk virker?

Kl. 11:38

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:38

Henrik Rasmussen (KF):

Nej, det er ikke nødvendigvis nok for os, for det, vi ønsker principielt, er ikke at flytte forældreansvaret efter skoletid over til, at det skal være skolerne, der har det ansvar. Det er forældrenes ansvar at sørge for, at børnene bliver passet og stimuleret i deres fritid. Det er vigtigt, at forældrene også ved, hvad deres børn laver, hvem de omgås, og hvad de leger med. Det er meget bestemmende for, om det bliver nogle unge lømler, der render rundt i deres teenageår og laver ballade ude på vores veje. Det ønsker vi ikke, og det ansvar skal ikke flyttes over til skolerne. Det er forældrenes ansvar.

Kl. 11:39

Formanden:

Hr. Leif Lahn Jensen.

Kl. 11:39

Leif Lahn Jensen (S):

Det var så ikke nok med eksemplerne fra alle de her skoler. Jamen jeg har svært ved at forstå, hvad De Konservative mener er nok, og hvad der ikke er nok. Forleden dag havde vi en diskussion om mere

kreativitet i folkeskolerne, og der gik De Konservative ind for det, regeringen gjorde med at udstrække det til tre forsøg i de her fag. Der fik jeg et rigtig kort svar, som var: Ja, vi mener, at tre forsøg er nok til at finde ud af, om det her er det rigtige.

Er det ikke bare et spørgsmål om, at man egentlig ikke lytter meget til, hvad der er godt, og hvad der ikke er godt? Man har bare en eller anden værdipolitisk holdning, og så hænger man fast i den, og så er det egentlig lige meget, hvad folk derude synes, og hvad skolerne mener.

Kl. 11:40

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:40

Henrik Rasmussen (KF):

Det, vi skal sikre, er, at vi får nogle unge mennesker, som i den sidste ende har en rygsæk på ryggen med noget i, når de skal ud på arbejdsmarkedet – og der bliver altså stillet store krav til de unge mennesker, lige så snart de er færdige med 9. klasse – det skal vi sikre i vores folkeskole. Og der skal vi ikke eksperimentere med at flytte rundt på ansvaret eller noget som helst. Fagligheden er det vigtigste for os, og vi er meget åbne over for, at man kan undervise på alternative måder, kreative måder, på alle mulige spændende måder. Det er vi helt åbne over for. Vi er også åbne over for, at der er unge mennesker, som har brug for at gå i heldagsskole. Det er vi også åbne over for. Vi ønsker bare ikke, at skolesystemet skal ensrettes. Fordi noget er godt for nogle, er det ikke nødvendigvis godt for alle.

Kl. 11:40

Formanden:

Så er der en kort bemærkning, og den er fra hr. Martin Henriksen.

Kl. 11:41

Martin Henriksen (DF):

Tak. Jeg synes, at det, som den konservative ordfører siger, kommer til at lyde mere og mere fornuftigt. Man er startet ud i dag med at være lidt i tvivl om, hvad der rent faktisk er regeringens position i den her sag, for det har jo lydt, som om regeringen er ved at overtage venstrefløjens mantra, som ganske enkelt går på, at jo længere børnene er i institution, jo bedre er det pr. definition. Så det er jo godt at høre, at De Konservative i hvert fald i dag – så må vi ikke håbe, det ændrer sig i morgen – står lidt fast på gode konservative dyder. Så er vi ikke alene i Dansk Folkeparti.

Jeg vil så godt høre, om Det Konservative Folkeparti kan stemme for det forslag til vedtagelse, som Dansk Folkeparti har fremsat, hvor der jo bl.a. står, og jeg citerer fra forslaget til vedtagelse:

»Folketinget opfordrer regeringen til at holde fast i familiernes ret til at afslå de aktiviteter, der ikke er direkte skolerelaterede ...«.

Kl. 11:41

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:41

Henrik Rasmussen (KF):

Det kan vi ikke. Jeg har først lige hørt forslaget, og det er ikke klart, men selvfølgelig vil det indgå i det videre samarbejde. Vi skal jo snakke om tingene i forligskredsen – det har været oppe – og vi skal snakke om folkeskolen, så det vil indgå.

Kl. 11:42

Formanden:

Hr. Martin Henriksen.

Kl. 11:42

Kl. 11:44

Martin Henriksen (DF):

Der holdt de konservative dyder jo ikke i særlig lang tid. Først var man meget klar i mælet, og så var man lige pludselig meget uklar i mælet.

Det her er jo sådan set forholdsvis lige til. Statsministeren er kommet med en melding om helhedsskoler. Det er så blevet opfattet på den måde – og hvis det skal opfattes på en anden måde, må man jo redegøre for det – at med hensyn til helhedsskoler og heldagsskoler er det sådan, at det, man søger om dispensation til i dag, skal man ikke længere søge om dispensation til; det skal man bare kunne gøre. Det betyder så, at der skal være mulighed for på eksempelvis andet klassetrin at have en skoledag fra kl. 8 til kl. 16 eller fra kl. 8 til kl. 17, fordi nogle kommunalpolitikere og tilsyneladende også nogle folketingspolitikere mener, at det er en fantastisk god idé.

Sagens kerne er bare, om Det Konservative Folkeparti er enig i, at man skal ophæve den dispensationsregel. Hvis de ikke er enig i det, hvad er så grunden til, at de tilsyneladende ikke kan stemme for et forslag til vedtagelse, som bare bekræfter det, som jeg kan forstå er Det Konservative Folkepartis holdning, ligesom det er Dansk Folkepartis holdning, nemlig at familierne selvfølgelig har ret til at disponere over fritiden? Det er vel rimeligt.

Kl. 11:43

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:43

Henrik Rasmussen (KF):

Det kan godt være, at jeg misforstår hr. Martin Henriksen. Det vil jeg ikke udelukke.

Det, som jeg synes er vigtigt her, er, at kommunerne skal have værktøjet til selv at kunne lave en heldagsskole, hvis der er børn med særlige behov, og man vurderer, det er nødvendigt. Vi mener ikke, at der nødvendigvis skal søges dispensation, og derfor vil bakkere fuldstændig op om regeringens forslag.

Kl. 11:43

Formanden:

Så er der en kort bemærkning, og den er fra fru Pernille Vigsø Bagge.

Kl. 11:43

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Jeg er simpelt hen nødt til at grave lidt i ordførerens forføjede opfattelse af, at det kun er forældrene, der har ansvaret for børnenes opdragelse i et moderne velfærdssamfund som det danske.

Der er lige lavet en tidsundersøgelse, der viser, at kvinder i gennemsnit tilbringer 2 timer om dagen med deres børn, og at mænd tilbringer 1½ time om dagen med deres børn. Hvis et barn på 9 år skal sove 10 timer i døgnnet, er der 14 timer tilbage, og heraf er der så 10-12 timer, hvor barnet ikke er i direkte kontakt med forældrene.

Mener den konservative ordfører ikke, at forældrene i et samfund som det danske, hvor både mænd og kvinder er på arbejdsmarkedet, er i deres gode ret til at stole på, at uddelegeringen af ansvaret for opdragelsen ligger i en rigtig god folkeskole og nogle rigtig gode skolefritidsordninger?

Kl. 11:44

Formanden:

Ordføreren.

Henrik Rasmussen (KF):

Jeg synes, at den udvikling, som fru Pernille Vigsø Bagge beskriver, er skræmmende. At forældre ikke har mere tid til deres børn, er ikke en udvikling, vi på nogen måder synes er ønskværdig. Det synes vi ikke.

Vi ønsker, at forældrene – lige så snart skolen er færdig, og det er den i de små klasser kl. 12.45 – sammen med deres børn kan sætte sig ned omkring spisebordet og blive enige om, om de skal gå til musik, eller om de skal gå til noget andet. Det er der rent faktisk rigtig mange forældre, der gør. Det er ikke alle forældre, der bare ønsker at aflevere deres børn kl. 8, i øvrigt have god samvittighed og komme igen kl. 16, og så har det været en fin pasning. Skolen er ikke en pasningsordning, det er en uddannelsesinstitution.

Kl. 11:45

Formanden:

Fru Pernille Vigsø Bagge.

Kl. 11:45

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Nu fik vi ikke lige svar på spørgsmålet, om det ikke er rigtigt, at man må formode, at der også foregår noget opdragelse, mens børnene er i folkeskolen og i fritidstilbuddet.

Det, vi bare efterlyser med denne forespørgsel, er jo en rigtig god kobling mellem skole og fritid, så det vægtige opdragelsesaspekt, som ligger med synlige og nærværende og ikke mindst tilstrækkeligt med voksne omkring børnene, bliver en realitet. Det er jo lige præcis det, vi ønsker. Vi ønsker alle sammen, at børnene har mange synlige og nærværende voksne omkring sig, men jeg tror, det er omsonst at foreslå, også fra De Konservatives side, at forældre i Danmark skal tage fri fra arbejde klokken 12.45 for derved at kunne være mere sammen med deres børn. Det ville få en gevaldig og helt uoverskuelig samfundsøkonomisk konsekvens, og det tror jeg også den konservative ordfører skal forholde sig til. Se på barnets tarv, se på, hvad det er, vi gerne vil med helhedsskolen, nemlig en god kobling mellem skole og fritid, hvor der altså også ligger en stor del af ansvaret for opdragelsen.

Kl. 11:46

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:46

Henrik Rasmussen (KF):

Der er ingen tvivl om, at det en spændende debat om opdragelse i folkeskolen. Jeg tror, at mange, når de første gang kommer i en 1. klasse, oplever en flok vilde unger, og at det skal gå over stok og sten, men jeg synes ikke, at det første, en lærer skal gøre, er at skulle opdrage 20-25 elever til, at nu skal man altså sætte sig ned og lytte for at modtage indlæring. Det er altså forældrene, der skal have sørget for hjemmefra, at et barn kan modtage læring, når det kommer i skole. Det får man også vejledning i, når barnet starter i daginstitution, og det skal man følge op på.

Man afleverer en urolig dreng i den ene ende og regner med at få en glatfriseret ud i den anden ende, når de er færdige i skolesystemet, men det er bestemt ikke sådan et skolesystem, vi ønsker os.

Kl. 11:47

Formanden:

Så er det fru Marianne Jelved for en kort bemærkning.

Kl. 11:47

Marianne Jelved (RV):

Jeg havde ventet, at hr. Henrik Rasmussen havde et forslag til vedtagelse at lægge frem på regeringspartiernes vegne, men jeg går ud fra, at der ikke er tale om en forglemmelse, og at der ikke kommer noget. Det er jo en lidt speciel situation at stå i, og det kan jo skyldes, at Venstre og De Konservative ikke er enige indbyrdes og slet ikke er enige med det parlamentariske grundlag, Dansk Folkeparti.

Men det er jo bare trist, for når alt kommer til alt, er der formentlig et bredt flertal i Folketinget for at støtte tankegangen om, at helhedsskoler er en god ting, og det kan vi ikke få konstateret. Er hr. Henrik Rasmussen enig i, at helhedsskoler er en rigtig god mulighed for kommunerne og skolerne?

Kl. 11:48

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:48

Henrik Rasmussen (KF):

Nu skal jeg passe på: Ja, det er en god mulighed som et af værktøjerne i den store værktøjskasse.

Kl. 11:48

Formanden:

Fru Marianne Jelved.

Kl. 11:48

Marianne Jelved (RV):

Så kan jeg slet ikke forstå, hvorfor der ikke er lagt et forslag til vedtagelse frem, for det ville jo kunne samle et bredt flertal; formentlig ville Dansk Folkeparti være det eneste parti, der ikke kunne stemme for det. Men det er jo bare ærgerligt, og så må jeg lige finde på et spørgsmål: Hvorfor har hr. Henrik Rasmussen så ikke lavet et forslag til vedtagelse?

Kl. 11:49

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:49

Henrik Rasmussen (KF):

Det er der jo ikke noget krav om, og netop fordi vi skal til at gennemgå hele dette område, er jeg da helt overbevist om, at mange af de spændende meninger, der er kommet frem her i dag, nok skal blive gennemdrøftet i det videre udvalgsarbejde.

Kl. 11:49

Formanden:

Så er der en kort bemærkning fra fru Nanna Westerby.

Kl. 11:49

Nanna Westerby (SF):

Jeg vil bare gerne være helt sikker på, hvad det er, der bliver sagt fra regeringspartiernes side. Ordføreren må rette mig, hvis jeg tager fejl, men jeg forstår det sådan, at regeringspartierne, herunder De Konservative, nu siger: Vi vil afskaffe den regel og den ordning, der gør, at kommunerne bliver nødt til at ansøge om dispensation for at oprette helhedsskoler. Det synes jeg er rigtig fornuftigt. Men bare for at være helt sikker på, at det er det, der kommer til at ske, og for at være helt sikker på De Konservatives holdning, vil jeg gerne bede ordføreren forklare mig, hvordan det hænger sammen med, at man kunne læse følgende i et blogindlæg af den politiske ordfører på De Konservatives hjemmeside den 17. august:

»Vi konservative siger nej til heldagsskole. Det har vi gjort længe – og det gør vi fortsat. At Venstre med statsministeren i spidsen tilsyneladende har ændret holdning, påvirker ikke Konservative.«

Hvordan hænger det sammen med det, ordføreren står og siger nu, som selvfølgelig er en glædelig udvikling? Jeg vil bare gerne have kastet lys over, hvor det er, De Konservative har skiftet holdning, og hvornår det er sket.

Kl. 11:50

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:50

Henrik Rasmussen (KF):

Jeg synes, jeg har været meget, meget klar med hensyn til, hvad det er, vi mener i Det Konservative Folkeparti, og jeg vil gerne repetere, hvad det er, Det Konservative Folkeparti mener, hvis der skulle være nogen som helst tvivl:

Vi mener, det er godt med en heldagsskole skråstreg helhedsskole for de unge mennesker, der har brug for det. Læg mærke til, at mange af dem, som kommer i en heldagshelhedsskole, rent faktisk er unge mennesker, hvis forældre *ikke* tager ansvar for deres børn, og her er det et godt værktøj for kommunerne at have til at sikre sig, at her er der rent faktisk trygge rammer for det enkelte barn.

Det er nogle af de ting, man kan se ude i kommunerne, fordi man står individuelt med problemerne og kan løse dem. Det er formålet med alt det her, det er igen at skabe en værktøjskasse, der er stor og rummelig nok til, at vi får dygtige børn i den sidste ende.

Kl. 11:51

Formanden:

Fru Nanna Westerby.

Kl. 11:51

Nanna Westerby (SF):

Jeg vil bare gerne høre, hvornår De Konservative har skiftet holdning, for da statsministeren var ude at sige, at han gerne vil sætte turbo på udviklingen hen imod flere helhedsskoler, var den konservative politiske ordfører ude at sige, at det var en rigtig dårlig idé. Den konservative uddannelsesordfører sagde, at et andet problem ville være, at det kunne gøre de fagligt svage elever stressede med lange dage, hvor skole og fritid flød sammen. Det er jo stik imod det, som ordføreren står og siger på talerstolen nu. Så jeg vil bare gerne høre, hvornår De Konservative har skiftet holdning på det her punkt.

Kl. 11:52

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:52

Henrik Rasmussen (KF):

Det forstår jeg slet ikke. Vi siger meget præcist, at vi ikke ønsker helheds- eller heldagsskoler generelt for de velfungerende elever.

Kl. 11:52

Formanden:

Så er der en kort bemærkning fra fru Marlene Harpsøe.

Kl. 11:52

Marlene Harpsøe (DF):

Hr. Henrik Rasmussen er jo fra Det Konservative Folkeparti, og når jeg gentagne gange har hørt De Konservative udtale sig i medierne om helheds- og heldagsskoler, må jeg sige, at så har det faktisk være sød musik i Dansk Folkepartis ører, for vi har kunnet være enige om rigtig mange ting, når det handler om de her helheds- og heldagsskoler. Når vi i Dansk Folkeparti skriver i vores forslag til vedtagelse, at

Folketinget opfordrer regeringen til at holde fast i familiernes ret til at afslå de aktiviteter, der ikke er direkte skolerelaterede, så eleverne kan vælge andre fritidsaktiviteter eller gå tidligt hjem, så vil jeg gerne høre: Er det ikke ægte konservativ politik?

Kl. 11:53

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 11:53

Henrik Rasmussen (KF):

Det kan fru Marlene Harpsøe jo mene det er, men det er for snævert. Det kan man godt mene på et enkelt punkt, men det ikke vores generelle politik, og derfor kan vi heller ikke støtte det forslag.

Kl. 11:53

Formanden:

Fru Marlene Harpsøe.

Kl. 11:53

Marlene Harpsøe (DF):

Jeg hørte ellers tidligere i et svar til hr. Martin Henriksen fra Dansk Folkeparti, at man kunne drøfte de her forslag til vedtagelse, men lad det nu være ved det. Når jeg hører, at det er for snævert, og jeg ellers gentagne gange har hørt konservative ordførere være ude i medierne at sige måske ikke lige ordret det, der står her, men meget tæt på, må jeg sige, at så undrer det mig nu at høre den konservative ordfører her i salen sige, at det her er for snævert. Er det ikke konservativ politik, at familierne skal kunne afslå såkaldte fritidsaktiviteter, som er indblandet i skolen, således at familierne rent faktisk selv kan bestemme over deres fritid, selv kan bestemme, om de vil gå til fodbold, eller hvad de vil gøre?

Kl. 11:54

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:54

Henrik Rasmussen (KF):

Nu har jeg haft lejlighed til at høre det forslag, der ligger fra Dansk Folkeparti, tre gange, fordi Dansk Folkeparti har været så venlig at repetere det for mig tre gange. Tak for det. Jeg vil sige, at forslaget jo ikke ligefrem skærper udviklingen for kommunerne, så jo flere gange det læses op, desto mere overbevist bliver jeg rent faktisk om, at jeg ikke kan være med til det – jeg beklager meget.

Kl. 11:54

Formanden:

Tak til hr. Henrik Rasmussen. Der er ikke flere, der har bedt om korte bemærkninger. Så går vi videre i ordførerrækken, og det er fru Marianne Jøved.

Kl. 11:55

(Ordfører)

Marianne Jøved (RV):

Jeg fik følgende fortælling at høre i september måned i år. Det var en dansker, der bor i Californien, Niels Christian Nielsen, som var hjemme på besøg. Han har en netvirksomhed, hvor man kombinerer forskere og virksomheder med hinanden. Han var blevet opsøgt af kinesiske ledere på et højt niveau, og de stillede ham følgende spørgsmål: Hvordan kan det være, at godt 5 millioner danskere fra sådan et lille fladt land som Danmark er i stand til at dominere verdensmarkedet med vindmøller, Mærsk, ISS, Falck, Novo osv., når over 1 milliard kinesere fra sådan et stort flot land ikke kan?

Det var et rigtig godt spørgsmål, fordi det jo kan give stof til eftertanke om, hvad det er for nogle spidskompetencer, vi har i Dan-

mark, som har gjort, at vi faktisk klarer os rigtig godt. Det er der lavet flere analyser af, og jeg skal bare nævne et par eksempler.

Det er særlige fællesskaber, som vi er vant til igennem mange, mange årtier at dyrke. Vi kalder det Foreningsdanmark. Vi har skabt folkehøjskolerne, vi har skabt andelsbevægelsen, som jo er udtryk for, at borgere på et tidspunkt har sat sig sammen og set hinanden i øjnene og sagt: Hvordan løser vi nu de udfordringer, vi står over for? Og så har de fundet svarene på det i fællesskab. Det er nogle spidskompetencer, som Det Radikale Venstre virkelig meget gerne vil satse på at vi fastholder og ikke ønsker bliver skyllet ud med badevandet i globaliseringens navn, om jeg så må sige, og i konkurrencer i PISA og lignende. Den type faglighed, som PISA er udtryk for, er en meget, meget snæver faglighed i forhold til de udfordringer, vi står over for, og i forhold til at udvikle nogle spidskompetencer, som gør, at vi klarer os rigtig godt på særlige områder.

Det er bemærkelsesværdigt i hele debatten omkring skolens fremtid og herunder helhedsskolen, at det indtryk, man får, når vi taler helhedsskole, i virkeligheden er, at den giver bedre tid, nogle bredere rammer til at løfte den opgave, som skolen skal løfte, og som vi sådan set nok alle sammen måske inderst inde er enige om at skolen skal løfte. Det siger jo noget om, hvor presset tiden er, hvor presset skolen er, og hvor presset lærerne er under de givne forhold.

Vi er i Det Radikale Venstre meget åbne over for at give kommunerne langt større frihed til at organisere den måde, de vil indrette deres folkeskole og deres fritidsområder på. Derfor er det tilfredsstillende, at regeringen vil ophæve kravet om dispensation. Det er jo også en afbureaukratisering, kan man forstå.

Men det er også vigtigt tror vi i Det Radikale Venstre, at vi får sat et udviklingsprogram i gang i folkeskolen, så vi kan give en bredere tilgang til, hvad skolen fokuserer på, end den, der har været igennem årene, hvor vi har haft så meget fokus på PISA og Danmarks placering i PISA, til trods for at der er forskere bredt rundtom i verden, der sætter spørgsmålstegn ved, om PISA i virkeligheden måler det, PISA siger, den måler.

Det er ikke, fordi vi er forvænt med, at den viden og den forskning, der er til rådighed, kommer til at dominere de beslutninger, der træffes om bl.a. folkeskolen. Men det er da et håb, at hvis vi lavede et udviklingsprogram i Danmark, kunne vi også hente nogle erfaringer, der gjorde, at vi kunne videreudvikle både de faglige og sociale og andre kompetencer, som det er vigtigt i et vidensamfund at vi er stand til at udvikle.

Så skal jeg rose de 34 borgmestre for deres kronik i Politiken i går, fordi de giver indtryk af, at kommunerne nu er parate til at tage ejerskab for det, der er kommunernes ansvar, nemlig udvikling af folkeskolen inden for de rammer, som loven giver. Jeg synes, det er meget opmuntrende, at de 34 borgmestre kom med de visioner, og at de prøvede at sætte dem ind i en større sammenhæng end den, der har skabt testmarkeringen og fokussen.

Jeg vil også gerne rose Danmarks Lærerforening, Kommunernes Landsforening, BUPL, Skolelederne, Børne- og kulturchefforeningen og Skole og Samfund for den udgivelse, de kom med her i efteråret, »Fælles viden – fælles handling. Ja, vi er klar!«, hvor de foreninger har sat sig sammen med en række forskere og fået klarlagt, hvad det egentlig er, der skal til, for at vi kan løfte opgaverne bedst muligt. Det gælder både læringsmiljøer og andre forhold.

Jeg vil godt understrege, at når vi i Det Radikale Venstre er meget opsat på at få sat et udviklingsarbejde i gang og give større frihed til kommunerne til selv at organisere måden, de indretter sig på med undervisning og fritid, så er det for at skabe udvikling af nye læringsmiljøer.

Jeg tror, det er helt afgørende, at det er læringsmiljøer, som ser bredt på de kompetencer, som fagene hver især bidrager med, og at der også er mulighed for, at fagene samvirker og dermed skaber ny viden, ny erkendelse, nye oplevelser og nye måder at se på for bør-

nene, fordi det er det videnssamfund, vi skal leve af, og som skal kunne blande de fagligheder. Det er noget, man opøver. Det er ikke noget, man bare overfører eller klarer ved test. Det er en måde at være sammen på, som bygger på nysgerrighed, kreativitet, selvstændighed og samarbejde. Det ønsker vi meget for folkeskolen.

Kl. 12:00

Formanden:

Der er ønske om en kort bemærkning. Det er fra hr. Martin Henriksen.

Kl. 12:00

Martin Henriksen (DF):

Tak. Man får næsten den opfattelse, at hvis ikke man går ind for Det Radikale Venstres og venstrefløjens linje og regeringens nye linje i det her, er man imod foreningsfriheden, den danske højskoletradition, iværksætter, innovation osv., selv om man kunne mene, at det måske er at sætte det lige lovlig skarpt op.

Det, som det her i dag sådan set handler om, og det er jo det væsentligste, er, om kommunerne i højere grad end i dag skal have lov til at sammenblande fritiden og skoletiden. Jeg vil bare høre, om Det Radikale Venstre ikke kan se nogen problemer i, at man gør det fuldstændig frit for kommunerne, så eleverne i f.eks. 1. klasse, 2. klasse eller 3. klasse kan gå i skole fra eksempelvis kl. 8.00 til kl. 16.00 eller fra kl. 8.00 til kl. 15.00. Det er fuldstændig frit for kommunerne selv at kunne beslutte det uden noget øvre loft.

Ser fru Marianne Jelved ikke nogen principielle problemer i, at man på den måde faktisk lægger beslag på familiernes muligheder for selv at disponere over fritiden?

Kl. 12:01

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 12:01

Marianne Jelved (RV):

Det er kedeligt, hvis hr. Martin Henriksen føler sig truffet af mit indlæg. Det med folkehøjskolerne, andelsbevægelsen og fællesskabet må have ramt et eller andet sted. Det var ikke meningen.

Så vil jeg sige, at kommunerne efter vores opfattelse skal have en meget stor frihed til selv at organisere undervisningen. Det er også derfor, at vi via lovgivningen har givet frihed til, at kommunerne selv kan bestemme, om timetallet skal ligge på det vejledende timetal eller over det vejledende timetal. Vi har så sat en bundgrænse, som vi kalder minimumstimegrænsen. Det er jo også en frihed, som kommunerne har, og som gør skolerne og kommunerne forskellige indbyrdes.

Jeg kan ikke forestille mig, at der er nogen kommune, der vil indrette hverdagen fra kl. 8.00 til kl. 16.00 for børn i 1., 2. og 3. klasse, uden at der har været en grundig diskussion mellem forældrene, lokalsamfundet og skolen om det. Det går jeg ud fra som givet. Det er den tradition, vi har.

Kl. 12:02

Formanden:

Så er det hr. Martin Henriksen.

Kl. 12:03

Martin Henriksen (DF):

Det sker, at jeg føler mig truffet af Det Radikale Venstres politik. Det vil ikke være første gang, at jeg gør det. Men der vil også være mange familier, der vil føle sig truffet af Det Radikale Venstre og andre partiers politik på det her område, for det er et meget principielt spørgsmål: Hvor meget skal vi regulere herinde fra Folketinget?

Er det ikke vores opgave at give nogle overordnede rammer for det, der skal foregå ude i folkeskolen?

Det er da væsentligt at høre, om Det Radikale Venstre på Christiansborg mener, at det ville være et problem, hvis man i højere og højere grad gav kommunerne mulighed for at regulere familiernes fritid. Det er jo det, der er tale om. Der er tale om, at man tager SFO-delen og propper den ind i folkeskoledelen. Det er væsentligt at høre, om Det Radikale Venstre principielt mener, at det er i orden, at man lægger beslag på noget tid, der i dag tilhører familiernes fritidsaktiviteter.

Det er sådan set det, debatten handler om, for man kan jo i dag gøre rigtig mange ting med hensyn til helhedsskoler. Der er nogle, der har helhedsskoler. Men spørgsmålet er, om der skal gives lov til at udvide skoledagen med mange timer. Det er der jo nogle der ønsker. Og spørgsmålet er, om de skal have lov til at gøre det i store dele af en kommune eller for den sags skyld i en hel kommune, for det er jo det, som mange argumenterer for at der skal være mulighed for. Og så vil familierne også føle sig truffet af Det Radikale Venstres politik.

Kl. 12:04

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 12:04

Marianne Jelved (RV):

Dagen er jo under alle omstændigheder lang for børnene, for langt de fleste børn er i en skolefritidsordning, på et fritidshjem eller i en anden pasningsordning. Hvis de er under en vis alder, f.eks. under 11 år, er det jo normalt, at de bliver passet. Det vil sige, at de i forvejen har en lang dag.

Jeg ville da også være meget betænkelig, hvis alle skoler lige pludselig blev en 8.00-16.00-skole. Det ser jeg slet ikke for mig. Det er heller ikke det billede, vi har af de helhedsskoler og heldagsskoler, der er etableret i dag. De har jo helt forskellige timetal og forskellige begrundelser for de valg, de har truffet. Vi er rolige, for vi tror, at kommunalbestyrelserne kan tænke fornuftigt og være i god samklang med forældrene.

Så vil jeg gøre opmærksom på, at vi jo i forvejen bestemmer over forældrenes fritid, fordi skoleferien ligger på bestemte tidspunkter af året. Når forældrene er i bekneb med tid, er skolerne også fleksible nok til at give børnene fri, hvis det er et ønske fra forældrene. Skal vi ikke lade den sunde fornuft råde hen over land og rige?

Kl. 12:05

Formanden:

Så er der en kort bemærkning fra hr. Henrik Rasmussen.

Kl. 12:05

Henrik Rasmussen (KF):

Tak. Vi er meget enige om at give stor frihed til kommunerne, men det undrer mig lidt, at Det Radikale Venstre lige pludselig vil give den store frihed til kommunerne, for den anden dag var det meget vigtigt, at det hele var forskningsbaseret, og at det ikke skulle være op til den enkelte kommune, hvordan og hvorledes man tilrettelagde sin undervisning. Det kunne jeg da godt tænke mig at høre en kommentar til. Skal det være forskningsorienteret undervisning, eller skal det være praktisk undervisning i en helhedsskole?

Kl. 12:05

Formanden:

Ordføreren.

Marianne Jøved (RV):

Det Radikale Venstre er i hele vores historie gået ind for et stærkt decentraliseret styre med stor frihed til kommunerne. Det gør vi stadig væk, og vi har endda markedsført det igennem de senere år under overskriften »Tillidsreform«, fordi vi faktisk har tillid til kommunerne. Vi er blevet opmærksomme på, at regeringen også er begyndt at slå ind på den kurs, og det er vi meget tilfredse med, er glade for det og hilser det velkommen.

Det, jeg sagde forleden dag, var, at jeg meget gerne så, at vi herinde begyndte også at bygge de beslutninger, der træffes om skolerne, universiteterne og uddannelserne som helhed, på de forskningsresultater, vi har. Det skal netop ses i forbindelse med den publikation, som jeg nævnte før, hvor en række foreninger er gået sammen om at samle den viden, der findes, f.eks. om, hvad der fremmer læringen i folkeskolen. Det skulle da være mærkeligt, om man ikke interesserede sig for de forskningsresultater på den slags områder. I den gruppe af foreninger er også Kommunernes Landsforening, og jeg er helt tryk ved, at kommunerne også interesserer sig for de forskningsresultater, der er på områder som undervisning.

Kl. 12:05

Formanden:

Hr. Henrik Rasmussen, værsgo.

Kl. 12:06

Henrik Rasmussen (KF):

Tak. Jeg har et andet spørgsmål. Jeg kunne godt tænke mig at spørge fru Marianne Jøved om, hvad pædagogernes fremtidige rolle er i en helhedsskole.

Kl. 12:06

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 12:07

Marianne Jøved (RV):

Pædagogerne har jo via deres uddannelse en anden vinkel på den måde, de anskuer et barn på. Hvis jeg skal sige det meget firkantet og uretfærdigt, så ser lærerne børnene som nogle, der sidder og arbejder på en bestemt måde, gerne i grupper osv., men de sidder og arbejder med noget, mens en pædagog ofte ser børn som nogle, der er aktive og udfarende på anden måde i sociale sammenhænge og ikke nødvendigvis sidder stille. Så det er to forskellige måder at anskue børn på, og jeg tror, det kan være frugtbart, at de kan supplere hinanden omkring især de yngste børn.

Kl. 12:07

Formanden:

Tak til fru Marianne Jøved. Der er ikke flere, der har bedt om korte bemærkninger. Så går vi til næste ordfører, og det er fru Johanne Schmidt-Nielsen fra Enhedslisten.

Kl. 12:08

(Ordfører)

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Siden sommeren i år har det jo været lidt svært at finde ud af, hvad regeringen egentlig vil på folkeskoleområdet. For på den ene side har Venstre og særlig statsministeren været ude med en meget varm støtte til heldagsskolen, men på den anden side har man i meget lille grad konkretiseret, hvad man så overhovedet mener med ordet heldagsskole, og hvad støtten til heldagsskolen kommer til at betyde i praksis. I Berlingske Tidende kunne man den 9. august læse, at statsministeren udtaler, at han ikke kan forstå, hvorfor børn absolut skal have fri kl. 13 og vi så skal have hele systemet med skolefritidsord-

ninger og klubber ved siden af. Vi ved også fra aviserne, at undervisningsministeren støtter statsministerens udtalelser og mener, at man skal lukke hullet mellem skole og fritid. Det var vist sådan, formuleringen var.

Men ud over de noget sparsomme oplysninger har det ikke været mange informationer, vi har kunnet få ud af regeringen, om, hvad den her nye udmelding fra regeringen så kommer til at betyde. Det er sådan set en skam, for det er meget relevant at finde ud af, hvad regeringen mener en heldagsskole er, og hvilke initiativer regeringen har tænkt sig at tage i kølvandet på statsministerens sommerudmelding.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at vi i Enhedslisten ikke er ubetinget begejstret for heldagsskolen. Vi mener, man skal være forsigtig med at skemalægge endnu mere af børnenes dag, og vi mener, det er vigtigt for børn at have reel fri tid, hvor der ikke er nogen voksne, der fortæller dem, at der nu står på skemaet, at vi skal gøre det ene eller det andet, altså fri tid på børnenes egne præmisser. Derudover er det selvfølgelig også værd at være meget opmærksom på, om begrebet heldagsskole bare bliver en eller anden måde at camouflere nogle nedskæringer på, altså om det er en spareøvelse frem for et pædagogisk tiltag, for der er jo altså brug for, at vi tilfører flere ressourcer til børneområdet og ikke færre, både når det gælder skoletid, og når det gælder fritid. I Enhedslisten mener vi f.eks., at SFO'erne skal ind under dagtilbudsloven, så børnene bliver sikret nogle bedre forhold, og så det bliver mindre dyrt for forældrene, at børnene går der.

Når det er sagt, skal der ikke være et sekunds tvivl om, at vi i Enhedslisten ønsker, at vi på folkeskoleområdet får sat gang i et ambitiøst udviklingsarbejde. Vi mener, der er behov for at igangsætte et udviklingsprogram for fremtidens folkeskole, og det er klart, at helhedsskolen kan være en ud af mange muligheder, under forudsætning af at folkeskolen fortsat er gratis, naturligvis. Det er helt essentielt for os at fastholde børnenes ret til gratis skolegang. Ingen må udelukkes, ved at dele af skoledagen underlægges betaling. Det er også en forudsætning for os, at helhedsskolen er noget, der udvikles lokalt, og ikke er noget, man bliver pålagt fra centralt hold. Vi er sådan set meget enige med Danmarks Lærereforening i, at der ikke er behov for centraliserede modeller for helhedsskolen, derimod skal kommunerne have lov til at eksperimentere med forskellige modeller, som passer til børn og unge i det enkelte lokalområde.

Jeg vil igen i den forbindelse gerne citere de 34 borgmestre, der i går havde en ganske glimrende kronik i Politiken. De siger: Vi herude vil have mere luft, luft til at sætte børnene i spil med henblik på en fremtid, der kræver lige så meget af den enkeltes personlighed som af personens fagkundskaber. Og så skriver de i øvrigt videre, at folkeskolen ikke trives i den her byge af test og snævre rammer. De vil gerne eksperimentere, og det er jo dejligt, når der er borgmestre, der siger, at de gerne vil udvikle. Det er så vores opgave her fra Christiansborg at sørge for, at der er de bedst mulige rammer for skolerne, for borgmestrene, for kommunerne for at udvikle vores folkeskole.

Til sidst vil jeg gerne tilføje, at det er lidt – hvad skal man sige – komisk, at statsministeren pludselig interesserer sig så voldsomt for en heldags- eller helhedsskole. Jeg ville jo sådan ønske, at han ville interessere sig også bare en smule for den skole, vi har i dag, for i mange kommuner er det altså knap nok halvdagsskoler, vi har, for 60 pct. af landets skoler ligger under det vejledende timetal. Sidste år lå 36 pct. af folkeskolerne oven i købet under minimumstimetallet for dansktimer i de små klasser. Det ville være dejligt, hvis statsministeren ud over at forholde sig stort og bredt på sommergruppemøderne til vores folkeskole også interesserede sig helt konkret for, at den skole, vi har i dag, ikke lever op til den kvalitet, vi burde tilbyde vores børn. Jeg synes næsten, det er pinligt at kalde den skole, vi har i dag, for en halvdagsskole.

Formanden:

Tak. Der er ikke ønske om korte bemærkninger.

Så er det fru Christine Antorini.

Kl. 12:12

(Ordfører for forespørgerne)

Christine Antorini (S):

Jeg vil gerne på en samlet oppositions vegne sige tak for debatten, men også sige, at det jo er noget besynderligt, at vi står her og må konstatere, at regeringen tilsyneladende ikke mener noget som helst om helhedsskole. Vi står her med et udkast til forslag til vedtagelse fra Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre, SF og Enhedslisten, og der ligger et udkast til forslag til vedtagelse fra Dansk Folkeparti, men der er bare ingenting fra regeringen, ikke noget som helst fra Venstre og Konservative. Undervisningsministeren har heller ikke følt sig kaldet til at gå herop på talerstolen nu, så vi havde mulighed for at stille spørgsmål.

Det får os selvfølgelig til at gøre os nogle overvejelser over, hvad det egentlig er, regeringen overhovedet mener og vil i forhold til helhedsskoler. Er det simpelt hen, fordi der er uenighed mellem Venstre og Konservative? Er det, fordi regeringen ikke vil genere Dansk Folkeparti? Eller hvad er årsagen til, at vi faktisk ikke kan få en substansdrøftelse af, hvad det egentlig var, statsministeren åbnede for, da der var sommergruppemøde hos Venstre og statsministeren sagde, at han syntes, det kunne være spændende at arbejde med begrebet helhedsskole og fjerne de kunstige skel imellem skoletid og fritidshjemstid? Hvad der videre kommer på det her område, om der kommer konkrete udspil eller hvad, må så stå hen i det uvisse, til regeringen på et eller andet tidspunkt får dannet sig en mening om det.

Der er nogle ting, som jeg gerne vil tage frem her i forbindelse med den debat, der har været, for det har været tankevækkende at høre på, hvad Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti så til gengæld har sagt.

Dansk Folkeparti har været klar i mælet: Man er imod at give kommunerne frihed til at etablere helhedsskoler, hvis de vil det; man har ikke tillid til kommunerne, så det skal de bare ikke have lov til. Det skal ske igennem dispensationer fra undervisningsministeren. Det er ærlig snak, det er vi bare fuldstændigt uenige i, fordi vi faktisk har tillid til kommunerne.

Til gengæld er det mere broget, hvad De Konservative rent faktisk mener, for det er jo sådan, at regeringen – og der går jeg ud fra at De Konservative stadig er med – samlet har fremlagt en række forslag til afbureaukratisering, også inden for folkeskolen, og der ligger der et konkret forslag, som handler om at afskaffe loftet over undervisningstiden i de mindre klasser. Og det er lige præcis afskaffelsen af loftet over undervisningstiden i de mindre klasser, som betyder, at man giver kommunerne frihed til, at de kan vælge at etablere helhedsskoler.

Jeg havde forstået det sådan, at Det Konservative Folkeparti støttede det her afbureaukratiseringsforslag, men det er jeg da kommet alvorligt i tvivl om, for når man hører, hvad den konservative ordfører, hr. Henrik Rasmussen, siger, forstår man, at det vil De Konservative ikke give frit slag til, for det kan blive noget forfærdeligt noget, hvor kommunerne beslutter sig for at bruge den her frihed til at etablere helhedsskoler.

De må dog godt bruge den i nogle tilfælde. De må nemlig godt bruge den, hvis der er tale om en skole med mange socialt svage, eller hvor der er mange med anden etnisk baggrund, men – og her citerer jeg den konservative ordfører – det skal ikke bruges der, hvor der er velfungerende elever. Hvad er det for et syn på eleverne i den danske folkeskole? Man må altså gerne etablere helhedsskoler for socialt svage, men man må bare ikke etablere helhedsskoler for alle de mange almindelige børn, som går i folkeskolen. Derfor er jeg

nødt til at spørge Det Konservative Folkepartis ordfører: Står De Konservative bag regeringens forslag om at afskaffe loftet over undervisningstiden? For så kunne man jo risikere, at der var nogle kommuner, der valgte at bruge det på en skole med helt almindelige børn. Eller hvad er det egentlig, regeringen mener?

Det er jo svært at tage drøftelsen, for som sagt kommer regeringen ikke med noget forslag til vedtagelse; vi har ikke fået nogen uddybninger af, hvad der kommer til at ske videre. Men der er en mulighed i, at jeg nu tager anden runde i debatten og man igennem spørgsmålene kan komme med nogle tilkendegivelser. Det kunne jo være, at det også kunne lokke undervisningsministeren på talerstolen, så vi kunne få en drøftelse af det.

For sådan, som det ser ud nu, står det da helt hen i det uvisse: Vil man rent faktisk fra regeringens side afskaffe loftet over undervisningstiden? Eller skal det ske med nogle begrænsninger, sådan at såkaldt velfungerende elever ikke risikerer – med De Konservatives ord – at komme i en helhedsskole?

Kl. 12:16

Formanden:

Der er ønske om kort bemærkning, og det er fra hr. Martin Henriksen.

Kl. 12:16

Martin Henriksen (DF):

Tak. Jeg kan så for en gangs skyld være enig med den socialdemokratiske ordfører i, at det ikke har været kønt at kigge på regeringen i dag. Det tror jeg godt de fleste kan være enige i, for det har det ikke været. Jeg synes, det kunne være rigtig rart, hvis man kunne have en substansdrøftelse af det, som det rent faktisk handler om.

Fru Christine Antorini sagde jo – og det var også noget, som hr. Leif Lahn Jensen fra Socialdemokraterne sagde tidligere i dag – at Dansk Folkeparti skulle være imod alle former for helhedsskoler. Men bare for lige at gøre det fuldstændig klart: Sagen er jo, at der rundtomkring i det danske kongerige jo i dag er kommuner, der har helhedsskoler, hvor det eksempelvis er sådan, at pædagogen kommer ind og agerer assistent, og hvor der er særlige profiler på den enkelte skole eller på de enkelte klassetrin. Det kan man gøre inden for rammerne af den nuværende lovgivning. Det er det, det handler om. Det kan man i dag.

Det har vi ikke sagt at vi er imod i Dansk Folkeparti. Det, vi har sagt vi er imod i Dansk Folkeparti, er, at man fjerner loftet over, hvor mange timer man må have på 1.-3. klassetrin, og det er jo det, debatten handler om, og det er det, der er substansen.

Vi mener i Dansk Folkeparti – og det kunne være rart at høre, hvad Socialdemokraternes principielle holdning er til det – at hvis man begynder at blande SFO-delen, dvs. fritidsaktiviteter, sammen med folkeskoleaktiviteter og dermed lægger beslag på en større del af dagen, end man ellers ville gøre med den obligatoriske skolegang eller undervisningspligt, så går man ind og lægger beslag på familiernes ret til selv at disponere over deres egen tid. Og det er det, substansen i den her diskussion handler om. Så jeg vil bare gerne høre, om ikke Socialdemokraterne et eller andet sted finder, at der noget principielt forkert i, at politikere skal fortælle forældre, hvordan de skal disponere over deres børns fritid.

Kl. 12:18

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 12:18

Christine Antorini (S):

Hvis hr. Martin Henriksen havde gidet gøre sig den anstrengelse at være med i debatten fra starten, ville hr. Martin Henriksen også have kunnet høre Socialdemokratiets synspunkter, herunder om sammen-

hængen mellem skoletid og fritidshjemtid. Vi kan bare konstatere, at Dansk Folkeparti ikke ønsker at fjerne dispensationen. Men det betyder jo så, at man inden for de gældende regler, hvis man får dispensation, kan – og det har hr. Martin Henriksen jo fuldstændig ret i – etablere en helhedsskole, herunder også lægge beslag på børnenes tid, hvilket åbenbart er noget meget væmmeligt for Dansk Folkeparti, medmindre det drejer sig om ghettoskoler, hvorpå der går børn af anden etnisk baggrund. Så her kan man åbenbart godt tvinge, men ikke når det gælder andre børn. Vi har slet ikke det syn på børnenes tid. Vi konstaterer, at børnene går i skole, de går i fritidshjem eller SFO, og det, vi vil, er at eksperimentere med at kunne få en meget bedre dag, der sætter fagligheden i centrum på nogle sjovere måder, ved at skoletiden og fritidshjemtiden ses i en sammenhæng: Leg og læring på kryds og tværs.

Kl. 12:19

Formanden:

Hr. Martin Henriksen.

Kl. 12:19

Martin Henriksen (DF):

Ligesom fru Christine Antorini ikke er i stand til at komme med noget svar eller komme ind på nogle overvejelser om det principielle i, at politikere skal gøre sig kloge på, hvordan familierne skal disponere over deres fritid, er der heller ikke nogen andre ordførere, der har kunnet svare på det principielle i det. For det er der ikke nogen partier i Folketinget ud over Dansk Folkeparti der har nogen principielle overvejelser om. Det er da en anelse tankevækkende. Jeg har nu fulgt debatten på tv, det kan man gøre på sit kontor, og jeg har læst Socialdemokraternes og venstrefløjens forslag til vedtagelse, og der står jo klokkeklart, at det, det handler om, er, at kommunerne skal have lov til at lægge beslag på den del, der i dag er familiernes fritid. Men det er ikke i orden, for politikere skal ikke lægge beslag på den tid, der i dag er familiernes fritid, for det har politikere ikke ret til at gøre. Vi kan så lave en lovændring, der gør, at vi får ret til det, men det bør vi ikke. Det er Dansk Folkepartis klare udgangspunkt. Så det kan ikke være så svært at forstå, at vi, når der er nogle områder, hvor der er massive sociale problemer og massive kulturelle problemer, så siger, at man i undtagelsestilfælde – sådan at de unge mennesker ikke render rundt og laver ballade i gader og stræder eller ikke har noget fornuftigt at tage sig til, fordi forældrene ikke har tid til dem – kan udvide efter dispensation. Men det skal jo ikke være sådan, at man i en halv eller en hel kommune skal kunne gøre det en masse.

Kl. 12:20

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 12:20

Christine Antorini (S):

Det viser jo, at Dansk Folkepartis holdning til helhedsskoler de steder, hvor der er givet dispensation, ligger milevidt fra det, som al evalueringen viser hvorfor blev etableret. Det har ikke noget at gøre med, at de børn render rundt og laver ballade, som Dansk Folkeparti siger. Grunden til, man etablerer helhedsskoler nogle steder, er, at det giver en mulighed for at kunne løfte fagligheden på en langt bedre måde, man kan lave nogle sammenhængende forløb mellem skoletid og fritidshjemtid, og det har vist sig at virke. Eleverne lærer mere af det, og de bliver gladere for at være i den her samlede skoledag, hvor der også er fritidshjemelementer. Det er hele ideen med helhedsskolen, og derfor er det fint, at det er der.

Det, jeg ikke kan forstå, er, at Dansk Folkeparti siger, at de ikke vil ændre den nuværende lovgivning, og det vil sige, at det for Dansk Folkeparti er i orden, at man må tvinge – for at bruge Dansk Folkepartis retorik – eleverne til at gå i skole fra kl. 8 til kl. 14. Så-

dan er den nugældende lovgivning, og den vil Dansk Folkeparti ikke lave om. Men hvis det lokalt besluttet, at en skole skal have en skoledag fra kl. 8 til kl. 15, er der tale om tvang af nogle dimensioner, så man skulle tro, at børnene fik frataget alt, hvad der minder om et anstændigt liv. Kl. 8 til kl. 14 er i orden, men fra kl. 8 til kl. 15 er helt forfærdeligt. Vi forstår simpelt hen ikke Dansk Folkepartis argumentation.

Kl. 12:21

Formanden:

Så er det fru Marlene Harpsøe for en kort bemærkning.

Kl. 12:21

Marlene Harpsøe (DF):

For at komme uden om al den her udenomssnak, som den socialdemokratiske ordfører har gang i, vil vi gerne fra Dansk Folkepartis side høre helt ærligt: Har man fra Socialdemokraternes side gjort sig nogen principielle overvejelser med hensyn til at beslaglægge familiernes fritid? Vær sød at give os et helt ærligt svar.

Kl. 12:22

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 12:22

Christine Antorini (S):

Ja, vi har nemlig gjort os nogle principielle overvejelser, og det, der er forskellen på os og Dansk Folkeparti, er, at vi simpelt hen bare er uenige om, hvordan skoletiden skal kunne indrettes. Det er jo bare en ærlig, politisk uenighed.

Vores holdning til tiden er, at den diskussion synes vi man skal tage lokalt. Vi har faktisk tillid til de kommunale politikere. Vi har tillid til, at de kommunale politikere tager en dialog med de enkelte skoler, de skolebestyrelser, som forældrene har valgt, de folkevalgte politikere, der sidder i kommunalbestyrelsen, og tager en drøftelse af, om man kan gøre det på en smartere måde. Og de skal ikke hæmmes af den barriere, der er i dag, nemlig at man ikke har mulighed for at lave en dag, der er længere end fra kl. 8.00 til kl. 14.00, medmindre man søger dispensation.

Dermed skal også være sagt, at det vil være meget forskelligt. Nogle vil bruge den mulighed for en længere dag, andre vil ikke bruge den, og vi har helt tillid til, at de kan gøre det. Forskellen på Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti er, at Dansk Folkeparti ikke har tillid til det lokale niveau, og det har vi.

Kl. 12:22

Formanden:

Fru Marlene Harpsøe.

Kl. 12:22

Marlene Harpsøe (DF):

For det første vil jeg sige, at det er noget vrøvl, at vi ikke har tillid til det lokale niveau. For det andet er fru Christine Antorinis svar her jo et kerneeksempel på, hvorfor der er nogle borgere i det danske samfund, der nogle gange bliver trætte af at høre på politikere, for der bliver gang på gang talt udenom. Det bliver der også gjort i det her tilfælde, og det synes jeg er smadderærgeligt.

Socialdemokraternes ordfører står deroppe på talerstolen og siger, at Socialdemokraterne har gjort sig principielle overvejelser om det, jamen hvorfor så ikke fortælle nu – hvor vi spørger fra Dansk Folkepartis side, hvad det er for nogle principielle overvejelser – hvad det er, de principielle overvejelser går ud på, i forbindelse med at man beslaglægger familiernes fritid?

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 12:23

interesseret, og medsende de forskellige evalueringer af de eksisterende helhedsskoleforløb, der har været, bl.a. i Vejle Kommune og i Esbjerg Kommune. De viser entydigt, at børnene faktisk får løftet deres faglighed. Forældrene er glade for det, børnene er glade for det, og lærerne er glade for det, fordi man kan arbejde med faglighed på andre måder.

Kl. 12:27

Christine Antorini (S):

Vores principielle overvejelse er, at børns dag kan se meget forskellig ud. Vores principielle overvejelse er, at det er noget underligt noget, at vi herinde fra Christiansborg skal bestemme gennem en dispensation fra undervisningsministeren, hvor lang børns dag skal være. Vores principielle overvejelser er, at man kan lave en meget mere spændende dag for børnene, hvis man kan tænke tiden på tværs af skoletid og fritidshjemstid.

Det har vi sagt mange, mange gange her fra talerstolen i forbindelse med det beslutningsforslag, vi tidligere har fremsat, og det er også det, som ligger i det forslag til vedtagelse, som er fremsat af den samlede opposition. Vi har faktisk tillid til, at man kan lave en god børnedag, selv om den skulle række ud over 8-14.

Kl. 12:24

Formanden:

Tak til fru Christine Antorini som ordfører for forslagsstillerne.
(Christine Antorini (S): Der er en mere).

Hr. Jesper Langballe vil bede om ordet for en kort bemærkning, værsgo.

Kl. 12:25

Jesper Langballe (DF):

Undskyld, at jeg tog ordførerens og formandens og alle andres tid.

Jeg hørte i tv-apparatet oppe på mit kontor, at fru Christine Antorini sagde, at der er undersøgelser, der viser, at helhedsskoler eller heldagsskoler, eller hvad man nu vil kalde det, styrker fagligheden. Kan fru Christine Antorini ikke høre, at det er en fuldkommen meningsløs udtalelse? Og hvor skulle en sådan undersøgelse stamme fra?

Fagligheden er det, at man sætter faget i centrum, at man siger, at skolen er et lærested og ikke bare et værested. Skolen er et sted, hvor man har et konkret stykke arbejde med at tilegne sig en viden, og ikke et sted, der skal gøre børnene til hele mennesker og al den slags abstrakt opbyggelighed.

Hvorfor vil fru Christine Antorini ikke blankt erkende, at der her er tale om to diametralt modsatte skolesyn, der støder sammen: et, hvor børnene skal leve deres eget liv, og et, hvor de skal være på en kaserne fra morgen til aften, og hvor skolen skal leve livet for dem? Hvorfor ikke bare erkende det?

Kl. 12:26

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 12:26

Christine Antorini (S):

Jeg vil meget gerne erkende, at Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti har to vidt forskellige skolesyn. Jeg begynder selvfølgelig også at forstå lidt bedre, hvorfor Dansk Folkeparti har været nødt til at fremsætte sit eget forslag til vedtagelse til den her debat og ikke har kunnet skabe enighed med regeringspartierne, som man ellers plejer at være enig med. Det undrer mig stadig væk, at regeringspartierne ikke har kunnet finde ud af at formulere et forslag til vedtagelse, men fred være med det.

Ja, vi har to vidt forskellige skolesyn, og vores vision for helhedsskolen er, at når man kombinerer skoletiden med fritidshjemstiden og arbejder med læring på helt nye måder, løfter det faktisk fagligheden. Jeg vil sende en mail til hr. Jesper Langballe, hvis han er

Formanden:

Hr. Jesper Langballe.

Kl. 12:27

Jesper Langballe (DF):

Nu vil jeg lade ligge, at regeringens holdning i det her spørgsmål har været lidt uforståelig og lidt ynkelig. Statsministeren har været ude at sige noget mærkeligt noget, og det har undervisningsministeren så åbenbart haft sit hyr med at skulle prøve at redde i land, og så er der overhovedet ikke kommet nogen synspunkter ud af det. Det er fuldstændig rigtigt, at fru Christine Antorini og vi har to diametralt forskellige skolesyn, og det kan være, at regeringen en dag også får et.

Altså, kan fru Christine Antorini ikke se, at det der med, at man styrker fagligheden ved at nedtone det faglige ved at gøre skolen til en heldagsskole, hvor barnet så at sige skal leve hele sit liv, er meningsløst? Enten sætter man faget i centrum, eller også siger man, at skolen er sådan en lille Vorherre, der skal gøre børnene til hele mennesker – enten-eller.

Kl. 12:28

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 12:28

Christine Antorini (S):

Jeg kan forstå, at det lyder rigtig, rigtig grimt i Dansk Folkepartis ører, hvis børn skal gøres til hele mennesker. Jeg synes, det lyder godt, at børn bliver til hele mennesker, at der er sammenhæng i deres liv, men her er vi så åbenbart også helt uenige med hensyn til menneskesyn og børn.

Jeg vil godt holde fast i det med faglighedsbegrebet. Se, virkeligheden er jo den, at i den folkeskole, vi har i dag, bliver skoletiden kortere og kortere. Nogle steder er man helt nede på minimumstimetallet og nogle enkelte steder endda under minimumstimetallet for kernefagene. Det er en folkeskole, som igennem 8 år er blevet finansieret af regeringen støttet af Dansk Folkeparti i samtlige finanslove, og det er blevet en folkeskole, som har færre og færre timer til at løfte kernefagligheden. Vi er helt enige med Dansk Folkeparti om, at det skal der gøres noget ved. Det er urimeligt, at det er den vej, det går. Der er brug for flere timer også i kernefagene.

Derudover ser vi, at der kan være en meget spændende måde, som børnene kan lære mere på, ved at fritidshjemstiden bliver en del af det samlede læringsforløb, og at det skulle forhindre fagligheden, kan vi overhovedet ikke se. Tværtimod, det er det modsatte, der kommer til at ske.

Kl. 12:29

Formanden:

Tak til fru Christine Antorini. Der er ikke flere, der har bedt om korte bemærkninger.

Hermed er forhandlingen sluttet. Som tidligere oplyst, finder afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse først sted på tirsdag i den kommende uge.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 80:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Fradrag for udgifter til plantning af flerårige energiafgrøder).

Af skatteministeren (Kristian Jensen).

(Fremsættelse 25.11.2009).

Kl. 12:30

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører, der får ordet, er hr. Flemming Møller fra Venstre.

Kl. 12:30

(Ordfører)

Flemming Møller (V):

Dette forslag til ændring af ligningsloven er et led i aftalen om »Grøn vækst«. Det skal tjene til at fremme produktionen og anvendelsen af grøn energi.

Forslaget gør det muligt at trække udgifterne til etablering af flerårige energiafgrøder fra i skat. For landbruget betyder det, at udgifterne til etablering af energiafgrøder kan trækkes fra som andre driftsudgifter samme år, udgifterne er afholdt – på samme måde som ved en almindelig kornmark.

Men det gælder ikke kun for landbruget. Hvis betingelserne er opfyldt, kan enhver virksomhed eller borger benytte denne fradragsret. For at opnå fradragsretten skal det tilplantede areal være på mindst 0,3 ha, og afgrøderne skal bestå af ask, el, elefantgræs, hassel, pil, poppel, præriegræs eller blandinger af disse arter.

Forslaget symboliserer i høj grad filosofien bag aftalen om »Grøn vækst«. Det vil medvirke til at skabe vækst i landbruget og samtidig bidrage til entydige forbedringer for miljøet og energibalancen. Atmosfæren spares for såvel CO₂ som lattergas. Vandmiljøet spares for udvaskning af kvælstof. Pesticidforbruget reduceres, og lagringen af kulstof i jorden forøges. Det er alt sammen klare forbedringer for klima og miljø og dermed en medvirkende faktor i bestræbelserne på at reducere udledningen af drivhusgasser i de ikkekvotebelagte sektorer med 20 pct. i 2020.

Behøver jeg at sige, at Venstre støtter forslaget?

Kl. 12:32

Formanden:

Tak til hr. Flemming Møller. Der er ikke bedt om korte bemærkninger. Så er næste ordfører hr. Nick Hækkerup fra Socialdemokratiet.

Kl. 12:32

(Ordfører)

Nick Hækkerup (S):

Det lovforslag, som vi har til behandling nu, har som sin intention at bruge skat til gavn for miljøet, fordi man får et fradrag og dermed sparer i skat, hvis man planter flerårige energiafgrøder. Problemet er imidlertid, at de miljømæssige effekter af forslaget er tvivlsomme. Måske vil miljøpåvirkningen oven i købet være negativ. Sker plantningen af flerårige energiafgrøder f.eks. på marginaljorde, f.eks. langs åer eller tæt på søer, områder, som er uden alternativ landbrugsmæssig anvendelse, så vil det være til skade for miljøet. Tilsvarende negativ effekt, altså direkte tilbageskridt for miljøet, vil opstå, hvis energiafgrøderne plantes på arealer, der ellers ville være braklagt, eller hvor der ville blive dyrket græs.

I den forbindelse skal det bemærkes, at regeringen og Dansk Folkeparti har givet et i forvejen trængt miljø et ekstra skub i den gale retning ved at tillade, at energiafgrøder kan plantes inden for den beskyttelseslinje, der ellers gælder for vandløb og for søer. Efter lov-

forslagets bemærkninger vil de flerårige energiafgrøder oven i købet sandsynligvis overvejende blive plantet netop på marginaljorde, hvor der ellers ikke ville blive dyrket.

Men det kan jo også gå godt. Man kan forestille sig, at det er intensiv landbrugsproduktion, der erstattes af energiafgrøder, og så vil der være positive miljømæssige gevinster. Men mon ikke de fleste landmænd, ligesom lovforslaget her antager, vil begynde med at anvende marginaljordene, brakområderne, græsmarkerne, altså de steder, hvor der er flest penge i det. Det er ikke til at vide. Lovforslaget afholder sig da også meget klogelig fra at opgøre den samlede miljøeffekt. Det er ikke godt nok, for det er præcis miljøet, der gambles med her. Miljøproblemerne i Danmark løser man ikke ved at lukke øjnene og håbe på, at det går, og det er præcis det, det her forslag gør.

Hvis miljøgevinsten i det her forslag er usikker, er skattegevinsten i forslaget til gengæld stensikker for landmanden eller hvem som helst anden, der vil plante flerårige energiafgrøder, ikke nødvendigvis på egen jord, men et hvilket som helst sted i EU, i Grønland eller på Færøerne. Det må, som det også siges i lovforslaget, forventes at fremme pionerånden på det her område. Ja, det skal jeg love for, men det vil først og fremmest være den skattemæssige pionerånd, der vil blive fremmet. Så hvis du har ondt i marginalsakten, plant nogle energiafgrøder, plant dem på marginaljorde eller få nogle til at gøre det for dig. Med den ringe risiko for kontrol, som der er, er der her åbnet et skattehul, som alle er inviteret til at kaste sig over.

Alt i alt står vi med et forslag, der nok har en miljømæssig effekt – vi ved bare ikke, om den er positiv eller negativ – men som åbner et skattehul, og det vil Socialdemokratiet selvfølgelig ikke være med til. Det er lidt sådan, at vi har en regering, en miljøminister og partiet Venstre, der våger over miljøet, på samme måde som musvågerne våger over musene.

Kl. 12:36

Formanden:

Tak til hr. Nick Hækkerup. Næste ordfører er hr. Mikkel Dencker, Dansk Folkeparti.

Kl. 12:36

(Ordfører)

Mikkel Dencker (DF):

Som en del af aftalen mellem regeringen og Dansk Folkeparti om »Grøn Vækst« er der lavet et forslag om, at plantning af flerårige energiafgrøder skal gøres skattemæssigt fradragsberettiget. Det er så det forslag, vi behandler her under det, der hedder L 80.

Forslaget har til formål at fremme dyrkning af flerårige energiafgrøder og derved anvende disse produkter til produktion af energi. I og med at det er en aftale, som Dansk Folkeparti har indgået med regeringen, er det jo selvfølgelig også en selvfølge, at vi støtter lovforslaget.

Det vigtigste element i aftalen er, at vi kan og vil sikre en beskyttelse af klima og miljø. Planen sikrer også, at Danmark lever op til vores internationale forpligtelser i EU's klima- og energipakke, hvor man har aftalt at reducere udledningen af drivhusgasser.

Flerårige energiafgrøder er et næsten uudnyttet potentiale, som på sigt vil kunne erstatte fossile brændstoffer som kul, naturgas og olie, og derved bliver der også lavet yderligere produktion af vedvarende energi fra landbruget, og samtidig spares der udledning af kulddioxid. Formålet med aftalen er bl.a. skattemæssigt at ligestille flerårige energiafgrøder med eksempelvis etårige afgrøder. At indføre fradrag for udgifterne til flerårige energiafgrøder vil bidrage til at reducere udledningen af drivhusgasser, af kvælstof og af pesticider, hvilket vil blive til gavn for klima og miljø. Der vil også ske en økonomisk vækst i landbruget, hvilket selvfølgelig afhænger af, hvor stort et areal der dyrkes de her flerårige afgrøder på.

Med lovforslaget kan såvel en erhvervsmæssig virksomhed som en lønmodtager inden for grænsen af EU/EØS, Grønland eller Færøerne investere i plantning af flerårige energiafgrøder og derved fradrage udgifterne, hvis kravet til arealets størrelse på 0,3 ha er opfyldt. Det forventes derfor, at produktionen af flerårige energiafgrøder vil vokse betydeligt fremover.

Under forudsætning af, at der frem til år 2020 vil blive dyrket flerårige energiafgrøder på omkring 10.000 ha, vil provenutabet ved at indføre fradraget for plantning af energiafgrøder være ca. 20 mio. kr. årligt.

I Dansk Folkeparti er vi glade for at være med til at fremme udviklingen af grøn energi og samtidig styrke landbrugets rolle som leverandører af samme. Jeg skal derfor sige, at vi selvfølgelig støtter lovforslaget.

Kl. 12:39

Formanden:

Tak til hr. Mikkel Dencker som ordfører. Vil hr. Steen Gade på nu? Man kan også vente og få vejret og lade fru Bente Dahl komme til først. Men man er klar. Så er det hr. Steen Gade som ordfører for SF.

Kl. 12:39

(Ordfører)

Steen Gade (SF):

SF vil ikke støtte det her lovforslag. Man kan selvfølgelig argumentere for, at energiafgrøder kan være afgrøder på linje med andre afgrøder, og den del af logikken forstår vi selvfølgelig godt. Men når vi så kommer til den sammenhæng, det her bliver etableret i, en sammenhæng, hvor man åbner op for at dyrke energiafgrøder på bræmmerne, hvilket man så samtidig oven i købet kalder et miljøfremskridt, så forekommer det mig at være en så absurd sammenhæng, at det egentlig er underligt, at man synes, at man kan tillade sig at lancere sådan noget under overskriften »Grøn Vækst«.

Sagen er, at man dermed er med til at underminere den del af »Grøn Vækst« med hensyn til bræmmerne, som man jo faktisk har prøvet at fremstille som en forbedring, hvad det jo sådan set også var tænkt som. Så den sammenhæng gør, at vi ikke vil medvirke til, at det her forslag bliver gennemført.

Der er også åbnet op for, at enhver virksomhed kan få fradraget. Det kan vel åbne op for endnu større tilplantning, end vi måske lige kan tænke på i dag. Jeg kunne godt have lyst til at spørge ministeren, hvad det betyder. Hvem kan der være tale om? Der bliver man jo også nødt til at se på den nye sammenhæng, nemlig at landbrugsloven ændres og dermed, at det vel kan være alt fra energiselskaber til alle mulige andre, der går ind og vil investere på det her område.

Den tredje indvending, som jeg også godt vil have en kommentar til, er, om man nu også er sikker på, at man ikke skævvrider hele bioafgrødeområdet, for vi har jo også træ osv. Vi har jo fået et høringssvar fra skovdyrkerne om, at det her måske bliver på bekostning af træ. Det vil sige: Har vi den rette balance på det her område?

Det forekommer mig, at forslaget, som det ligger, og især den sammenhæng, det er tænkt igennem på, helt klart er ubalanceret, som jeg har redegjort for. Der findes et høringssvar, hvor der snakkes om, at man jo kunne have skrevet, at det gælder de steder, hvor det erstatter landbrugsjord, at der kunne gives den her fradragsret, og så begyndte det jo da at give lidt mening, kan man sige, så det ikke skal erstatte natur.

Så jeg synes sådan set, at regeringen har fået nogle gode råd i de høringssvar, der er kommet. Men desværre ser det jo ud til, at man i hvert fald indtil nu ikke har tænkt sig at lytte efter dem.

Kl. 12:42

Formanden:

Tak til hr. Steen Gade. Næste ordfører er så hr. Mike Legarth fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 12:42

(Ordfører)

Mike Legarth (KF):

Tak, hr. formand. Vi Konservative deler ikke de bekymringer, der er hos Socialdemokraterne og Socialistisk Folkeparti. Tværtimod synes vi, at det her er et forslag, der giver gevinst, og når det er til gevinst for Danmark og til fordel for landet, så medvirker vi gerne i enhver sammenhæng.

Det her lovforslag handler om, at vi giver skattemæssige fradrag for beplantning af flerårige energiafgrøder. Det synes vi er en god idé, fordi vi kan se, at det giver nogle klima- og energifordele; det giver simpelt hen et mindre udslip af kvælstof, pesticider osv. Samtidig med det sidestiller man som det andet led flerårige energiafgrøder med de normale, almindelige afgrøder. Vi synes også, det er en fin ting, at der kommer balance i den sammenhæng. Så fuld støtte fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 12:43

Formanden:

Tak til hr. Mike Legarth. Så er det fru Bente Dahl som ordfører for Det Radikale Venstre.

Kl. 12:43

(Ordfører)

Bente Dahl (RV):

Da den radikale ordfører er forhindret i at være til stede, er det mig, som redegør for den radikale holdning til L 80.

Først vil jeg sige, at vi er imod forslaget. Det er vi af flere grunde, og det er der både skattemæssige og miljømæssige årsager til.

Det er uklart, hvad forslaget skattemæssigt vil få af konsekvenser. Fradragsretten er ikke forbeholdt landbruget; også lønmodtagere med hobbyvirksomhed og andre interessenter, som vil investere her, kan udnytte fradragsmuligheden. Der burde forud for et forslag af denne type ligge et udredningsarbejde, der belyste, hvordan forslaget ville virke i praksis.

Miljømæssigt skyldes vor bekymring især to forhold. For det første vil tilplantningen af jordarealer med flerårige monokulturer gå ud over biodiversiteten, altså mangfoldigheden, for både planter og dyr. For det andet må man frygte, at de flerårige afgrøder ikke mindst vil blive plantet i bræmmerne omkring vandløb m.m. Disse bræmmer er meget værdifulde for naturen.

Der vil blive mange spørgsmål, der kan stilles og som skal besvares under udvalgsarbejdet, for nærmere at få belyst forslagens skattemæssige og miljømæssige virkning. Som sagt: Radikale Venstre er imod.

Kl. 12:45

Formanden:

Tak til fru Bente Dahl. Så er det hr. Frank Aaen som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 12:45

(Ordfører)

Frank Aaen (EL):

Andre af oppositionens ordførere har redegjort for de miljømæssige problemer, der er med det her forslag. Vi er helt enige i det, der er blevet fremført. Vi er også enige i de betænkeligheder, der er blevet fremført vedrørende det skattemæssige, for der er jo ikke nogen, der kan vide, om det passer. Det kan man jo se i bemærkningerne, hvor der står: »Hvis det antages, at ...«. Hvad nu, hvis det er det dobbelte? Hvor ved man fra, at det tal lige er det rigtige? Som det er blevet sagt, kan enhver, der har lyst til at spare i skat, jo bruge det, der er blevet fremsat her, bare man ejer et stykke jord, hvor der er de nød-

vendige betingelser, for at man må dyrke de her flerårige energiafgrøder; jamen så kan man bruge skattehullet.

Det er klart, at Enhedslisten ikke er med på noget, der på den ene side er tvivlsomt miljømæssigt – men som jeg indrømmer også i nogle tilfælde kan være en fordel miljømæssigt, men så skal man jo styre det, man kan ikke bare åbne op – og på den anden side samtidig er et skattehul. De to ting er ikke Enhedslistepolitik, og derfor går vi imod.

Kl. 12:46

Formanden:

Tak til hr. Frank Aaen. Så er det skatteministeren.

Kl. 12:46

Skatteministeren (Kristian Jensen):

En af de ting, som virkelig kan være med til at gøre, at de beslutninger, der forhåbentlig bliver taget på klimatopmødet, der starter på mandag her i København, bliver ført ud i livet, er, at de målsætninger, som verdens lande forhåbentlig bliver enige om i forhold til reduktion af CO₂-udledning og fremme af vedvarende energi, bliver til virkelighed.

En ting, der kan være med til at gøre, at det rent faktisk kan lade sig gøre, er, hvis landbruget i højere grad begynder at blive energileverandør. Det er, hvis vi bruger de jorder, vi har, til også at producere noget af den energi, vi skal forbruge for at have den levestandard, den samfundsudvikling, som vi kender i dag – ja, selv de mobiltelefoner, der ringer her i salen, skal også have noget strøm at køre på. Der er altså behov for at have noget energi til at sikre, at vi kan fortsætte. En af de dele, der skal være med til at sikre, at vi har den energi, er, hvis vi i højere grad kan få landbruget til at være energileverandør.

Derfor har en lang række institutioner under Københavns Universitet – det er først og fremmest Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet, det er Fødevarerøkonomisk Institut, Københavns Universitet, det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri – lavet en analyse af landbrug og klima, en analyse af landbrugs virkemidler til reduktion af drivhusgasser og de økonomiske konsekvenser. Den er fra december 2008, og den findes på Fødevarerministeriets hjemmeside. I den er der gennemgået en lang række punkter, hvor landbruget kan være med til at være energileverandør, hvordan vi så at sige kan give to problemer en fælles løsning, nemlig problemet med nogle af de eksternaliteter, der er ved en intensiv landbrugsproduktion, og nogle af de problemer, vi har, ved at vi har behov for at have en fornyet energi. Det kan gøres på en lang række måder, som landbruget kan være en del af løsningen på.

Ved siden af det er der det forhold, at der på en lang række jorder kunne være mulighed for, at vi kunne producere noget af den energi, som vi gerne vil have til erstatning for det fossile brændstof. Det fremmer vi bl.a. ved at give en skattefordel til dem, der har tænkt sig at plante flereårige energiafgrøder fra den lange liste af planter, som Venstres ordfører så præcist fik gennemgået, og det vil være med til at give os en alternativ energiform.

Hvad er det, der er forhindringen for, at de planter dem i dag? Det er bl.a., at det ikke er økonomisk bæredygtigt, fordi der alene i dag er en fradragsret ved genplantning, men ikke ved nyplantning. Det betyder, at det ikke er økonomisk attraktivt at hjælpe med at løse vores klimaudfordring for landbruget. Det bliver det med lovforslaget her, for ved at gennemføre lovforslaget får vi lavet en forbedring af driftøkonomien. Det betyder, at det er muligt at erstatte noget af den landbrugsproduktion, man har, med en energiafgrøde, eller at det er muligt at bruge nogle af de jorder, der ellers ville ligge uberørt hen til at skabe den energi, som vi har behov for.

Jeg er ikke enig i de mange kritikpunkter, der har været om det miljømæssige. Det er sådan, at når vi har lagt vægt på den form, vi har her, er det bl.a., fordi der er taget en vurdering af den samlede

miljømæssige vurdering, herunder også den biodiversitet, som bl.a. den radikale ordfører var så optaget af.

Når SF's ordfører egentlig er bekymret for, om det her vil udkonkurrere træ som en varmekilde, må jeg så ikke bare sige til SF, at hvis nu SF vil opgive deres modstand mod et frit brændselsvalg i vores kraft-varme-sektor, vil nogle flere kraft-varme-værker kunne gå fra at brænde naturgas af til at brænde biomasse af, så vi kunne gå fra en CO₂-udledende varmeform til en CO₂-neutral varmeform. Så ville der være så rigelig plads til både træ og flerårige energiafgrøder. Men problemet ligger i en modstand fra SF's side om at frigøre sig fra naturgassen og gå over til et frit brændselsvalg, så hvis hr. Steen Gade og resten af SF's gruppe ville flytte sig på det område, ville der være så rigelig plads til både skovindustrien og også de flerårige energiafgrøder. Det ville være til gavn for vores klimaudvikling med et fald i vores CO₂-udledning. Derfor håber jeg, at hr. Steen Gades bemærkninger her er tegn på en opblødning og en kursændring i SF's folketingsgruppe, hvilket ville være til gavn for miljøet.

Jeg er glad for, at der har tegnet sig et klart flertal i Folketinget for at bakke lovforslaget op. Eftersom det er en del af en politisk aftale, overrasker det mig heller ikke.

Kl. 12:51

Formanden:

Der er ønske om korte bemærkninger. Først er det fra hr. Steen Gade.

Kl. 12:51

Steen Gade (SF):

Tak for det. Nu lød det fra skatteministeren, næsten som om det var SF, der havde fremsat et forslag, man skulle kommentere, og at det ikke var skatteministerens ansvar, at der var balance i forslaget. Men lad det nu ligge.

Skatteministeren bruger Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet ved Aarhus Universitet som sandhedsvidne på, at det her er fornuftigt. Det, som er fornuftigt i det, ministeren nævner, er jo, at vi får mere dyrkning af energiafgrøder, også de flerårige. Det er vi tilhængere af. Men det er meget interessant, at lige netop høringssvaret fra dem, som skatteministeren henholder sig til, siger, at det i stedet for burde være sådan, at lovgivningen var udformet sådan, at det var de steder, hvor der var korndyrkning, der blev omlagt til energipil. Det er nok, fordi de mennesker har forstand på det, at de foreslår det, men det er jo netop ikke det, skatteministeren foreslår.

Noget andet er, at skatteministeren og regeringen åbner op for, at man tilplanter i bræmmerne. Det er, som om skatteministeren ikke ved, at vi er forpligtet på, at biodiversiteten skal forbedres, at vi skal stoppe nedgangen inden 2010. Det er der knap en måned til. Det har vi ikke nået. Vi har oven i købet fået det gule kort forleden dag. Her skal man jo også føle sig forpligtet, vil jeg sige til ministeren.

Kl. 12:53

Formanden:

Skatteministeren.

Kl. 12:53

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Vi føler os forpligtet af alle de aftaler, vi har indgået. Men vi føler os også forpligtet af at finde den rigtige balance og sikre et driftsøkonomisk positivt resultat for dem, der vil investere i flerårige energiafgrøder, og derfor er det, at vi har valgt at sige, at det ikke skal være et alternativ til kornproduktion. For det kan jo godt være, at det isoleret set ville have givet den største CO₂-mæssige reduktion, hvis man konverterede kornproduktionen til flerårige energiafgrøder. Men hvis alternativet er, at det ikke vil ske, fordi det her forslag økonomisk ikke giver et bedre resultat for landmændene at gå fra korn til energiafgrøder, men at der vil være andre jorder, hvor det vil ske,

så vil vi rent faktisk få en balance, hvor der tages hensyn til, at det private erhvervsliv naturligvis skal kigge på deres økonomiske rentabilitet, men hvor vi også kan sikre, at der sker en udvikling i retning af, at der kommer flere energiafgrøder, så vi kan få en større andel af vedvarende energi.

Det er helt rigtigt, at jeg kommenterede SF's ordførers indlæg meget. Det er, fordi jeg egentlig efterlyser en større ansvarlighed i SF's klimapolitik med hensyn til at gå væk fra kravet om, at der skal brændes naturgas af, og overgive sig til muligheden for, at der kommer mere biomasse i vores kraft-varme-sektor. Det er efterhånden kun SF, der står tilbage med den blokade.

Kl. 12:54

Formanden:

Hr. Steen Gade.

Kl. 12:54

Steen Gade (SF):

Nu forholder jeg mig til lovforslaget. Det kan jeg forstå at skatteministeren synes er interessant ikke at gøre. Men jeg har så fået en klar beskrivelse nu af regeringens prioritering. Det ville være bedre at gøre det, som jeg har argumenteret for, og som Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet ved Aarhus Universitet siger. Det ville være bedre klimamæssigt, det sagde ministeren selv. Det er fair nok, og det er godt, at man er ærlig, når man udtaler sig her. Det, som regeringen så vælger, er at satse på, at man får en CO₂-reduktion ved at fjerne natur. Det er jo bræmmerne, man skal have lov til at tilplante. Det vil sige, at det er biodiversiteten, der betaler prisen, kan man sige. Og man får mindre CO₂-reduktion, end hvis man havde valgt at gå væk fra korn.

Kl. 12:55

Formanden:

Skatteministeren.

Kl. 12:55

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Allerførst vil jeg sige, at jeg har kommenteret det, hver eneste gang hr. Steen Gade har spurgt til lovforslaget. Jeg synes, det er meget relevant at diskutere lovforslaget. Det er ganske glimrende. Jeg kan konstatere, at hr. Steen Gade ikke vil kommentere og drøfte SF's modstand mod at gå væk fra naturgas og over til biomasse. Jeg synes, det er et problem, at SF holder fast i en CO₂-udledende energiform, når vi kunne have fået en CO₂-neutral energiform.

På spørgsmålet om, hvorfor vi vælger den her model, vil jeg svare, at det naturligvis skyldes, at hvis vi skulle have valgt en model, der gjorde det økonomisk rentabelt alene at skifte fra korn til flerårige energiafgrøder, så skulle den økonomiske tilskyndelse fra statens side være endnu større. I forhold til at få en anden virkning CO₂-mæssigt ville det være bedre at bruge de statslige ressourcer andre steder end ved at give et så meget større tilskud til alene at gå fra korn til flerårige energiafgrøder. Det, vi får her, er en prisbillig erstatning for CO₂-udledende energiformer ved at lave den her lille fradragsret på flerårige energiafgrøder.

Så får hr. Steen Gade det til at lyde, som om der ikke kommer natur, når man planter flerårige energiafgrøder. Lad mig bare gentage, at det er et spørgsmål om, hvorvidt man skal plante ask, el, elefantgræs, hassel, pil, poppel eller præriegræs. Det lyder ikke helt unaturligt.

Kl. 12:56

Formanden:

Så er det hr. Nick Hækkerup for en kort bemærkning.

Nick Hækkerup (S):

Det er til ministerens bemærkning om forslaget effekt på biodiversiteten. Jeg forstod ministeren sådan, at det her vil fremme biodiversiteten, og derfor vil jeg tillade mig at læse op fra bemærkningerne i ministerens eget forslag:

»Hvis der er tale om tilplantning med flerårige energiafgrøder på tidligere ekstensivt drevne arealer eller naturarealer, vil virkningen for biodiversiteten samlet set være overvejende negativ, idet sådanne områder generelt indeholder større biodiversitet end arealer med flerårige energiafgrødekulturer eller andre monokulturer.«

Så bemærkningen om, at det skulle fremme biodiversiteten, er ikke korrekt.

Kl. 12:57

Formanden:

Skatteministeren.

Kl. 12:57

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Jeg kan se, at hr. Nick Hækkerup nu er nået om til side 7 i bemærkningerne, og at han har læst ned til det afsnit, der slutter lige over punkt 11. Men hvis hr. Nick Hækkerup havde startet med at læse hele afsnittet, ville han have set, at der står:

»Dyrkning af flerårige energiafgrøder på tidligere intensivt dyrkede arealer vil som beskrevet oven for generelt medføre mindre udvaskning af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) og pesticider til vandmiljøet. Dette vil alt andet lige gavne biodiversiteten ...«

Så det, der er afgørende her, er, hvor meget der kommer fra tidligere intensivt dyrkede arealer, og hvor meget der kommer fra tidligere ekstensivt dyrkede. Jeg er af den opfattelse, at vi vil se, at det her lovforslag samlet set vil gavne biodiversiteten, og jeg vil anbefale hr. Nick Hækkerup at læse hele afsnittet og ikke kun selektive dele af afsnittet.

Kl. 12:58

Formanden:

Hr. Nick Hækkerup.

Kl. 12:58

Nick Hækkerup (S):

Jeg synes, det ville være relevant – navnlig da ministeren kun har læst starten – lige at læse den del op, som er hovedindholdet i forslaget her. For det, ministeren selv sagde før, da han svarede hr. Steen Gade, var, at der jo ikke er nogen landmænd, der ved deres fulde fornufts brug vil tage intensive arealer ud af landbrugsproduktionen for at plante flerårige energiafgrøder. Det var det, ministeren sagde for et øjeblik siden, og nu refererer han så til et afsnit, hvor der står, at hvis der er nogle landmænd, der gør det, vil det have en positiv effekt. Man kan ikke både indtage det ene synspunkt og det andet synspunkt og så samtidig have sammenhæng – bare logisk sammenhæng – i sin argumentation.

Så når ministeren konstaterer ved fremsættelsen af det her forslag, at der ikke vil være nogen normal landbrugsproduktionsjord, der omlægges til energiafgrøder, siger ministeren samtidig: Derfor er det her forslag entydigt til skade for miljøet, men til glæde for landbrugets og landbrugernes pengepung. Så sig det, som det er, at det er det, det handler om, altså at det her er erhvervsstøtte på miljøets bekostning.

Kl. 12:59

Formanden:

Skatteministeren.

Kl. 12:59

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Virkeligheden er heldigvis mere kompleks end det, som hr. Nick Hækkerup kan opfatte. For sandheden er, at jeg i min tale ikke har sagt, at man alene vil gå fra ekstensivt dyrket drift til flerårige afgrøder. Jeg har sagt, at hvis vi skulle løfte fradraget så stort op, at man ville sikre, at det alene ville ske for landbrugsafgrøder, så skulle man have et meget større beløb. Men man kan altså ikke konkludere, at fordi der er sagt noget i den ene retning, går virkeligheden nødvendigvis kun i den anden retning.

Jeg tror, at vi vil se en omlægning på mange områder, om ikke andet fordi en lang række landmænd har behov for at have et afgrødeskift på deres marker, en cyklus, hvor man dyrker forskellige afgrøder på forskellige tidspunkter. Derfor tror jeg, at der vil ske en omlægning, hvor vi vil se både ekstensivt og intensivt dyrkede landbrug omlagt til flerårige energiafgrøder. Og derfor vil det her have en positiv virkning på vores udledning af CO₂ fra dansk side, men også på andre miljømæssige aspekter.

Kl. 13:00

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til skatteministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse herimod, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 82:

Forslag til lov om ændring af lov om jordfordeling og offentligt køb og salg af fast ejendom til jordbrugsmæssige formål m.m. (jordfordelingsloven) og lov om påligningen af indkomstskat til staten (ligningsloven). (Forenkling af kendelsessystemet ved jordfordelinger m.v.).

Af fødevareministeren (Eva Kjer Hansen).

(Fremsættelse 26.11.2009).

Kl. 13:00

Forhandling

Anden næstformand (Søren Espersen):

Forhandlingen er åbnet. Venstres ordfører, hr. Flemming Møller.

Kl. 13:01

(Ordfører)

Flemming Møller (V):

Da Venstres ordfører på området ikke kan være til stede i dag, har jeg lovet at læse talen op.

Hovedformålet med dette lovforslag er at forenkle og effektivisere jordfordelingsproceduren. I forbindelse med »Grøn Vækst« er der lagt op til flere arealkrævende projekter, der f.eks. omhandler vådområder og ådale. Den foreslåede ændring af jordfordelingsloven skal bl.a. medvirke til, at jordfordeling i forbindelse med sådanne projekter forløber så enkelt og effektivt som muligt.

Lovforslaget indebærer, at der oprettes en jordfordelingskommission i hvert af de områder, der i dag dækkes af en jordbrugskommission. Denne jordfordelingskommission skal afsige jordfordelings-

kendelse. Endvidere skal den afgøre alle indsigelser og krav i forbindelse med jordfordelingssager. Sammensætningen af de nye jordfordelingskommissioner svarer til sammensætningen af de udvidede jordbrugskommissioner, der i dag afsiger kendelse i jordfordelingssager.

Et andet punkt i lovforslaget indebærer, at der indføres et generelt enkendelsessystem. Det betyder, at der fremover kun skal afsiges én kendelse i forbindelse med jordfordelingssager. Hidtil har der både skullet afsiges en foreløbig og en endelig kendelse.

Ved jordfordelinger mellem et begrænset antal ejendomme – under ti – har der imidlertid også tidligere været mulighed for at gennemføre jordfordelingen med en forenklet procedure, der bl.a. indebærer afsigelse af kun én kendelse. Der har generelt været positive erfaringer med gennemførelsen af disse jordfordelinger efter forenklet procedure. Med lovforslaget bliver enkendelsessystemet gældende for alle jordfordelinger, uanset hvor mange ejendomme der indgår. I særlige tilfælde kan der afsiges en tillægskendelse. Det drejer sig eksempelvis om panteforhold.

Endvidere omhandler lovforslaget en mindre konsekvensændring af ligningsloven. Fritagelsen for beskatning af tilskud til jordfordelinger med et begrænset antal ejendomme foreslås ophævet. Det sker som konsekvens af indførelsen af det generelle enkendelsessystem for alle jordfordelinger, uanset antallet af ejendomme.

Samlet set giver lovforslaget en mere enkel procedure i jordfordelingssager. Venstre kan på den baggrund støtte forslaget.

Kl. 13:03

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det Socialdemokraternes ordfører, hr. Bjarne Laustsen.

Kl. 13:03

(Ordfører)

Bjarne Laustsen (S):

Vi skal behandle L 82 her i Folketingssalen, og af alt det, den borgerlige regering kommer med, er det vel ikke det værste forslag, som man har kunnet finde på at fremdrage. Men al den stund, det er noget, der er afhandlet imellem partierne bag »Grøn Vækst«, så har vi i Socialdemokratiet det synspunkt, at det her ikke er noget, vi vil blande os synderligt i, og jeg tror, at det ender med, at vi vil undlade at stemme om forslaget. Men derfor kan man godt have en række principielle spørgsmål at stille til lovforslaget.

For selvfølgelig kan man komme ud for, at der skal foretages jordfordelinger. I et nyligt indgået forlig om trafikinvesteringer blev det ikke til særlig meget i Nordjylland, og der kunne der så være behov for jordfordelinger. Det er mere på Fyn og på Sjælland, har jeg forstået, at investeringerne falder i den her omgang. Men det, at der er en procedure for det, der er enkel og retfærdig, er selvfølgelig godt, for der kan være behov for – for at undgå erodering osv. – at man fordeler jorden imellem sig. Det synes jeg for så vidt er ganske udmærket.

Dernæst er der i høringssvarene en række ting, som jeg lige ville være sikker på også forholder sig sådan. For når vi får det her nye system, en-kendelsessystemet, er det jo en mere enkel procedure, og derfor vil jeg selvfølgelig gerne spørge ministeren, om man nu er helt sikker på, at det er sådan, at de berettigede klager, der kunne komme, kan komme med og blive behandlet, således at vi ikke efterlader forhold, hvor man kunne have gjort sin indflydelse gældende. For når man laver ting om, er det vigtigt for os, at retssikkerhedssystemet tager hensyn til, at også den lille landmand, der har ønsker om mere jord osv., får sine synspunkter med.

Så er der selvfølgelig spørgsmål om skat, som også Venstres ordfører var inde på, og der kan jeg forstå at ministeren tørt konstatere, at skat ikke har noget med jordfordeling at gøre, det har noget med ligningsloven at gøre. Der er jo masser af gode grunde til, at

folk ikke vil betale skat, men jeg synes, at det ligger fint der, hvor det ligger, som også ministeren konstaterer her.

Så er der til sidst Økologisk Landsforening, som påpeger behovet for, at staten går aktivt ind i det her. Siden 1990'erne har de forretningsmæssige ting, der er sket i forbindelse med jordfordelingen, også været brugt i forbindelse med vandmiljøplaner osv., og jeg kunne godt forestille mig, at der i fremtiden vil være behov for at kigge på – da vi ved, at braklægningsstøtten går væk, og at der bliver behov for at etablere større vådområder osv. – at man samlet set, når man diskuterer jordfordeling, også kan gå ind og tage miljømæssige og naturmæssige hensyn for at sikre vores fauna og biodiversitet.

Det er nogle ting, som vi vil kigge på under udvalgsarbejdet for at se, om alle de her elementer er opfyldt. At vi får en forenkling af alle de procedurer, vi har i vores samfund, når vi skal ændre på tingene, kan være ganske fornuftigt. Men omvendt må vi også sikre, at de hensyn, der skal tages, bliver taget, og at netop de ting ikke bliver trådt under fode. Så kan det være, at vi med det her sikrer os i forhold til økologi, miljø osv., så det også imødekommes i fremtiden.

Kl. 13:07

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det Dansk Folkepartis ordfører, hr. René Christensen.

Kl. 13:07

(Ordfører)

René Christensen (DF):

Dette forslag er en del af den lovgivningsmæssige gennemførelse af aftalen om »Grøn Vækst«. Med forslaget oprettes en jordfordelingskommission i hvert af de områder, der dækkes af en jordbrugskommission. Endvidere foreslås indført et generelt kendelsessystem, således at der i alle jordfordelingssager fremover kun afsiges en jordfordelingskendelse. Hovedformålet med forslaget er således også at forenkle og effektivisere jordfordelingsprocessen, og det er til glæde for alle.

Jordfordelingskommissionerne får kompetence til endeligt at afgøre alle indsigelser og krav i forbindelse med den jordfordelingsmæssige sag med afsigelse af en jordfordelingskendelse. Det foreslås, at jordfordelingskommissionerne sammensættes på samme måde, som de udvidede jordbrugskommissioner i den nugældende lov om jordfordeling bliver i dag. Det geografiske område, som dækkes af en jordfordelingskommission, skal være sammenfaldende med det område, som i dag dækkes af en jordbrugskommission.

Hensigten med lovforslaget er at forenkle og effektivisere jordfordelingsprocesserne bl.a. ved realiseringen af vådområder, projekter og andre natur- og miljøtiltag, som ligger under »Grøn Vækst«.

Det er ligeledes vigtigt, at der på ingen måde lægges op til, at jordfordelingsforhandlingerne skal eller vil blive vanskeligere at gennemføre. Efter forhandling med den enkelte lodsejer indhentes stadig et skriftligt tilbud fra lodsejeren om køb eller salg af arealer og om vilkårene herfor. Tilbuddene udgør en sammenhængende plan, og det skal sikres, at alle arealer omlægges. Og det skal selvfølgelig gennemføres efter anden lovgivning, f.eks. landbrugsloven, planteloven og udstykningsloven.

Dansk Folkeparti kan støtte forslaget.

Kl. 13:09

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det SF's ordfører, hr. Kristen Touborg.

(Ordfører)

Kristen Touborg (SF):

Da der er flere ordførere, der har gennemgået forslaget, skal jeg undlade at bruge Folketingets tid på det, men gå direkte til de særlige bemærkninger, som jeg har til forslaget.

Det er jo helt klart sådan, at det jo aldrig er dårligt at få forenkling og effektivisering af lovgivningen. Det er jo helt klart det, der kommer til udtryk her i jordfordelingsloven. Men man skal jo så altid være lidt opmærksom på, hvad det har af omkostninger, når man laver sådanne forenklinger.

Et spørgsmål, som jeg i hvert fald gerne vil stille til ministeren, er om den demokratiske proces, når man dels undlader, kan undlade, lodsejerudvalget, dels undlader det indledende møde, altså der, hvor jordfordelingssagerne virkelig starter, hvor de har noget med lodsejerne at gøre, og hvor der er den direkte indflydelse. Det neddrogler man her. Det kan jeg godt være lidt betænkelig ved, og jeg vil da godt have ministerens mening om det. Det er også noget, som flere høringssvar peger på.

Så har jeg et spørgsmål i forbindelse med § 20, som vedrører for Købsretten. Der står, at § 12 og § 13 i landbrugsloven bliver ændret. Jeg vil også gerne her have ministerens tilkendegivelse om det, for som jeg umiddelbart ser det, er der noget, der ikke helt rimer, men jeg vil gerne have et udsagn fra ministeren til det.

Så skal jeg kun sige, at SF vil undlade at stemme ved afstemningen om det her lovforslag. Det er ikke så meget, fordi vi er utilfredse med lovforslaget, men fordi det er en del af »Grøn Vækst«, og den har vi hverken lod eller del i.

Kl. 13:12

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Herefter er det den konservative ordfører, hr. Mike Legarth.

Kl. 13:12

(Ordfører)

Mike Legarth (KF):

Tak, hr. formand. Med etableringen af flere vådområder og ådale, som aftalen om »Grøn Vækst« lægger op til, vil der givetvis komme flere sager om jordfordeling. Det er sager, vi gerne skulle have eks-pederet effektivt og hurtigt, og derfor er ministerens fremsatte forslag om indførelse af en jordfordelingskommission og et enkendelsessystem, som skal forenkle processen ved afsigelsen af jordfordelingskendelser, et rigtig godt initiativ. Som jeg kan se det, er der ingen negative konsekvenser med forslaget, der er f.eks. ikke noget, der hindrer et enkendelsessystem i stedet for det nuværende system med to kendelser, specielt når det tages i betragtning, at det sidste møde har haft mere formel end reel betydning. Heller ikke konsekvensændringer som ophævelse af bestemmelsen i ligningsloven om fritagelse for beskatning har nogen praktisk betydning for fremtiden.

Når der ikke er nogen praktiske eller negative konsekvenser, men processen blot bliver mere effektiv for både lodsejere og jordbrugskommissionerne, så lad os komme i gang. »Grøn Vækst«-aftalen er et vigtigt og et rigtigt skridt for den danske natur og miljøet, derfor skal vi selvfølgelig gøre alt, hvad vi kan, for at effektivisere processen bag de initiativer, som »Grøn Vækst« byder på. Derfor kan Det Konservative Folkeparti støtte forslaget.

Jeg har i dag talt på vegne af vores ordfører, hr. Knud Kristensen, som var nødt til at passe sin gerning i Nordjylland.

Kl. 13:13

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Og så er det den radikale ordfører, fru Bente Dahl.

Kl. 13:13

(Ordfører)

Bente Dahl (RV):

På trods af at lovforlaget er en del af regeringens »Grøn Vækst«-plan, som Det Radikale Venstre finder er problematisk på mange måder, er der altså nogle fornuftige ting i forslaget. Så er det sagt. At sikre en enkel og effektiv procedure vedrørende jordfordeling er fornuftigt nok. Hensigten er yderligere at sikre en jordfordelingsprocedure, der er tilpasset anvendelsen til realisering af arealkrævende projekter i det åbne land, herunder projekter for vådområder og ådale. Lige præcis det her med vådområder og ådale finder vi er meget fornuftigt. Vi går i det hele taget ind for at sikre natur og plads til naturen. Vi ser gerne en udvikling, der udvider naturområderne i landet, en udvikling, hvor vi i fremtiden har en bedre balance, end vi lige nu har, mellem natur, kultur, erhverv.

Det vigtigste er dog, at naturen er der for naturens skyld. Vi snakker så meget om, at vi skal gøre noget *for* naturen. Det er altså at vende tingene på hovedet at sige det på den måde. Naturen er vi afhængige af. Hvis eller nærmere når vi ikke tager naturen og dens betingelser alvorligt, kommer der reaktioner fra den kant. Vi kan eksempelvis se på klimaændringerne med de briller.

Fra de globale klimaændringer hjem til jordfordelingsloven. Den forenkler sagerne ved at foreslå et generelt enkendelsessystem. Meningen er, at der fremover i alle jordbrugsfordelingsager, uanset antallet af deltagende ejendomme, kun skal afsiges én jordfordelingskendelse. I det nuværende system har man to, nemlig en foreløbig og en endelig. Der vil dog være mulighed for under bestemte omstændigheder at kunne lave en tillægskendelse, og der er der, jeg gerne vil vide, hvad dette »i særlige tilfælde« betyder. Hvad betyder det, hvad er definitionen på »i særlige tilfælde«? Jeg vil meget gerne høre, hvad ministeren kan sige om det.

Som konsekvens af indførelsen af det her system foreslås bestemmelsen i ligningsloven om fritagelse af beskatning af tilskud til jordfordeling med begrænset antal ejendomme ophævet. Det virker også ganske logisk for mig at det må være sådan.

Med det her helt enkle spørgsmål om, hvordan det begreb, der hedder »i særlige tilfælde«, er afgrænset, må jeg meddele, at Det Radikale Venstre undlader at stemme til det her lovforslag, fordi det er en del af udmøntningen af »Grøn Vækst«-forliget, som vi ikke er en del af.

Kl. 13:16

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det Enhedslistens ordfører, hr. Per Clausen.

Kl. 13:16

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Jeg kan starte med at sige, at Enhedslisten i forbindelse med det udvalgsarbejde, der kommer nu, ganske nøje vil afveje, hvordan det vil være hensigtsmæssigt at stemme. Så det vil formentlig vise sig i forbindelse med et betækningsbidrag eller også først ved tredjebehandling.

Generelt set synes vi jo, at forslaget er meget fornuftigt. Det handler om, at det faktisk er rigtig godt, at man har mulighed for at gennemføre jordfordeling, så markerne kommer til at ligge bedre i forhold til gårdene, så husdyrene lettere kan komme på græs, og sådan at transport til og fra markerne minimeres. Det er jo grundlæggende rigtig og grundlæggende fornuftigt, og det er da også sådan, at man så i den anledning gennemfører nogle forenklinger. Det er vi ikke sådan i udgangspunktet imod. Det synes vi sådan set kan være ganske fornuftigt.

Det fremgår også af fremsættelsen af lovforslaget, at jordfordeling siden 1990'erne har været brugt som redskab, i forbindelse med

at det offentlige skulle gennemføre arealkrævende natur- og miljøprojekter. Der kunne vi måske godt tænke os, at man gennemgik lovgrundlaget med henblik på at se, om der ikke er brug for andre og mere radikale forandringer, sådan at man f.eks. kunne sikre, at det bliver lettere for kommunerne at erhverve jord for at sikre grundvandsinteresser og at sikre, at øget offentligt ejet skov kan etableres og større naturarealer kan sikres.

Efter vores opfattelse ville det være en stor fordel, hvis vi havde bedre muligheder for, at stat og kommuner kan erhverve arealer, så de her fælles interesser kan sikres. Vi vil i den forbindelse henvise til det høringssvar, der er kommet fra Økologisk Landsforening, hvor man også peger på, at det er sådan, at staten kunne spille en langt mere offensiv rolle på det her område, og at det f.eks. kunne ske i forbindelse med, at man etablerede en jordfond, hvor man så kunne sige, at en del af jorden faktisk efterfølgende blev lejet ud og anvendt til økologisk produktion, altså produktion uden anvendelse af giftstoffer.

Så man kan sige, at det her forslag er sådan et forslag, der mest går ud på, at man bliver ved med at gøre, som man har gjort hidtil, og efter Enhedslistens opfattelse er der altså brug for en række mere omfattende forandringer. Netop i en situation som den, som vi befinder os i nu, hvor finanskrisen medfører, at flere af de ekstremt overbelånte landbrug risikerer at komme på tvangsauktion, ville det faktisk være et rigtig godt tidspunkt at tage nogle initiativer, der kunne føre til, at stat og kommuner kunne komme til at spille en central rolle i forhold til både at sikre ordentlige vilkår for et bæredygtigt landbrug på længere sigt og i forhold til at sikre natur og miljø.

Kl. 13:19

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Fødevareministeren.

Kl. 13:19

Fødevareministeren (Eva Kjer Hansen):

Til de ordførere og senest hr. Per Clausen, der har været inde på natur og miljø, skal jeg sige, at det jo netop er af hensyn til natur og miljø, at vi gerne vil sikre en mere enkel måde at administrere jordfordelingsagerne på. Det er, fordi vi i forbindelse med vores meget ambitiøse »Grøn Vækst«-plan forventer, at der vil være en række spørgsmål, når man skal ud og lave miljøforbedrende foranstaltninger i vådområder, ådale og andet, og at der så netop er brug for at tage stilling til jordfordelingsproblemer. Det er jo med udgangspunkt i de erfaringer, vi har på området, at vi foreslår den her forenklede procedure, så det kan gå meget hurtigere, så der ikke er så megen usikkerhed. Erfaringen viser, at man kan komme meget langt med et enstrengt system, altså med, at der er én kendelse.

Der er så flere, der har spurgt til muligheden for at komme tilbage. Fru Bente Dahl spurgte til særlige tilfælde. Er der nogen, der gør opmærksom på nogle ting undervejs eller klager, så vil det være dommeren, der så skal vurdere klagen. Er det en bagatel? Er det noget, der skal gøres noget ved? Er det noget, dommeren skal vurdere? Eller skal hele kommissionen indkaldes til at lave en vurdering? Så »særlige tilfælde« er sådan set meget åbent i forhold til, at hvis man har klager, bliver der lavet en vurdering først og fremmest fra dommerens side. Jeg har ikke nogen som helst intentioner om at afskære nogen muligheden for at klage. Retssikkerheden ligger mig meget på sinde. Erfaringen er bare, at man kan håndtere rigtig meget gennem den ene kendelse, og at det er dumt at have den forlængelse, der ligger i det nuværende system i dag.

Hr. Bjarne Laustsen spørger til, om berettigede klager kan komme med. Der er det klare svar: Ja, det er bygget op sådan, at man kan komme med sin klage, og så som nævnt til fru Bente Dahl tager dommeren stilling til det videre forløb.

Med hensyn til høringssvaret fra Økologisk Landsforening har jeg allerede svaret, at det jo ikke mindst er på grund af miljøinitiativ-

ver, at vi netop laver den her forenkledede procedure, fordi vi forventer, at der vil være en del sager netop på grund af miljøtiltag, som jo ligger i »Grøn Vækst«-planen, hvor det samlede beløb på de 13,5 mia. kr. jo i høj grad går til nogle natur- og miljøforanstaltninger.

Så havde hr. Kristen Touborg nogle mere specifikke spørgsmål bl.a. omkring forkøbsret, hvor det er vigtigt for mig at gøre opmærksom på, at den ændring, der er, ikke ændrer på den hidtidige praksis. Den får sådan set bestemmelserne til at stemme overens med det, der er praksis på området, hvor det er sådan, at forkøbsret til frijord alene gøres gældende for arealer over 10 ha, og da kun såfremt købet ikke sker til sammenlægningen med en landbrugsbedrift eller arealet er beliggende i potentielle projektområder eller i nogle bestemte marskområder. Så det er altså mere et spørgsmål om at sørge for, at jordfordelingslovens tekst passer til indholdet af den aktuelle administration af statens forkøbsret på frijord.

Så spurgte hr. Kristen Touborg også til Lodsejerudvalget og muligheden for at indkalde det. Der er det vigtigt for mig at sige, at det kan man fortsat gøre, men at der ikke er krav om, at man skal gøre det. Det er, fordi mange af initiativerne nu er mere projektorienterede. Frem for at de vedrører rigtig mange, så vedrører de færre.

Jeg er jo fuldstændig enig i det, jeg ligesom hørte ud af hr. Kristen Touborgs spørgsmål, at det er vigtigt at inddrage de forskellige parter og få en god dialog om, hvad det er, der skal ske på området. Det vil jo typisk være sådan, at de berørte lodsejere får en personlig henvendelse fra rekvirenten og jordfordelingsplanlæggeren, altoværende efter at der forud har været afholdt orienteringsmøder for alle, der måtte være interesseret, om selve projektet. Her er sigtet udelukkende også at gøre det lidt smidigere. Men jeg tror, at alle er enige i, at en god dialog og en klar inddragelse af dem, der har aktier i det, er rigtig vigtigt.

Kl. 13:23

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Bjarne Laustsen for en kort bemærkning.

Kl. 13:23

Bjarne Laustsen (S):

Tak, og tak for svarene. Jeg har det jo sådan lidt, at det med jordfordeling smager lidt af landbrugslov. Nu skal jeg ikke blande mig i regeringens måde med hensyn til, hvordan man håndterer sagerne, men vi har jo en række forslag til behandling i Fødevareudvalget, der omhandler udmøntningen af »Grøn Vækst«, og jeg synes bare, at det her havde hørt naturligt hjemme der. Vi har jo spurgt ministeren, om hun ville komme med et ændringsforslag om, at man nedsatte en kommission, der kunne kigge på virkningerne af landbrugsloven, og der kunne man naturligvis også være kommet ind på jordfordelingen. Det kan jeg så forstå at ministeren siger nej til, men det forhindrer os jo ikke i at komme med et forslag, hvad vi så vil gøre, og at vi beder om, at Folketinget nedsætter en kommission til at kigge på alle konsekvenserne. For det er jo en kæmpestor omkalfatring, der kommer til at foregå, når alle de ting, der har været i landbrugsloven, stort set bliver liberaliseret, og derfor er mit spørgsmål: Hvorfor hænger de her ting ikke sammen, og hvorfor vil ministeren ikke være med til at nedsætte en kommission?

Kl. 13:24

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 13:25

Fødevareministeren (Eva Kjer Hansen):

Jamen det er rigtig, at jeg i forhold til landbrugsloven har afvist at nedsætte en kommission, fordi jeg ikke synes, det tjener noget formål. Der er det jo vigtigt at være opmærksom på, at det, der er reguleret i landbrugsloven, meget er arealkrav og loft over husdyrhold

osv., og at det her så er en anden lov, som handler om, hvordan vi griber det an med jordfordeling. Og at skulle nedsætte en kommission, der skulle belyse, hvad konsekvensen af det her lovforslag ville være, ville jo være det samme som at skyde gråspurve med kanoner; altså, det er helt ude af proportioner. Her taler vi jo om et, vil jeg mene, forholdsvis lille, meget simpelt lovforslag, der udelukkende har det formål at lette sagsbehandlingstiden og hele processen omkring en jordfordeling, som vi har brug for i forbindelse med at få taget de miljø- og naturmæssige initiativer, som vi bl.a. har lagt op til i »Grøn Vækst«.

Så jeg synes, det ville være ret voldsomt at tage det her lille lovforslag og skulle lave et stort analysearbejde ud af det. Som sagt tager vi udgangspunkt i erfaringen på området, og jeg tror, at alle parter simpelt hen er interesserede i, at vi får speedet processen lidt op og får hurtigere afgørelser. Samtidig er det jo så vigtigt, at vi bevarer retssikkerheden, ved at man kan klage.

Kl. 13:26

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Bjarne Laustsen.

Kl. 13:26

Bjarne Laustsen (S):

Jeg går ikke ud fra, at vi har for mange gråspurve, og jeg lægger slet ikke op til at skyde nogen gråspurve, hverken med kanoner eller med mindre effektfulde våben. Det, jeg bare siger, er, at regeringen og et par partier har aftalt, at man skal ændre på tingene i forhold til landbrugsloven. Jeg synes bare, at de to ting, jordfordelingslov og landbrugslov, udmærket kunne hænge sammen, og at man, hvis man vil, havde viljen til det, sagtens kunne nedsætte en kommission til at kigge på det. For jeg synes ærligt talt, det har været meget sparsomt med, hvad regeringen og ministeren har bidraget med til Folketinget i forbindelse med det spørgsmål, vi stiller: Hvad kommer det til at betyde, at man ændrer så meget på vilkårene, ophæver bopælspligten, arealkravene, harmonikravene og alle mulige ting, den der totale liberalisering af noget, som Venstre hidtil har stået meget vagt om? Når vi så spørger til, hvad konsekvenserne er, er svaret, at det er ligegyldigt at få det undersøgt.

Så jeg er til dels enig i det her, hvis det bare var det, men jeg synes bare, at tingene kunne hænge sammen, og så kunne man stille og roligt have fundet ud af det her, og så kunne man jo også have haft et godt forberedende arbejde, inden man træffer beslutning om det her punkt.

Kl. 13:27

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 13:27

Fødevareministeren (Eva Kjer Hansen):

Det interessante er jo, om det så kunne tænkes, at det ville betyde, at Socialdemokraterne ville stemme for lovforslaget. Altså, det kunne vi jo tage en diskussion om, når vi nu har forslaget om landbrugsloven til anden behandling her midt i december, og om det, at der kom en kommission, der så analyserede det nærmere, i virkeligheden ville medføre, at Socialdemokraterne tog aktivt del i processen og ville stemme for forslaget om landbrugsloven. For det er jo den samme diskussion, som vi har om det her lovforslag, og det er jo forunderligt, at det eneste, hr. Bjarne Laustsen kan kommentere, er, at her vil man undlade at stemme, fordi man ikke er en del af forliget, som det her er med i. I stedet for ville det jo være pænt, hvis Socialdemokraterne ville forholde sig til lovforslaget, og her taler vi udelukkende om et lovforslag, der gør arbejdsgangen mere smidig, når vi taler jordfordeling, for at imødekomme behovet i forbindelse med initiativer rettet mod natur og miljø. Altså, det skulle man jo tro var noget

Socialdemokraterne ville bakke op om, frem for at bureaukratisere og kræve nedsættelse af kommissioner, og jeg ved ikke hvad. Måske til bureaukrati kan det her lovforslag simpelt hen ikke bære.

Kl. 13:28

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til fødevareministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse herimod, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 81:

Forslag til lov om ændring af repatrieringsloven. (Udvidelse af målgruppen, forhøjelse af repatrieringsstøtten, justering af reintegrationsbistanden, ekstra reintegrationsydelse til visse udlændinge og styrkelse af den kommunale indsats).

Af integrationsministeren (Birthe Rønn Hornbech).

(Fremsættelse 25.11.2009).

Kl. 13:29

Forhandling

Anden næstformand (Søren Espersen):

Forhandlingen er åbnet. Venstres ordfører, hr. Karsten Lauritzen.

Kl. 13:29

(Ordfører)

Karsten Lauritzen (V):

Tak. Formålet med disse lovændringer, som vi skal diskutere her i dag, er at give herboende udlændinge muligheder for at opnå støtte og rådgivning i forbindelse med tilbagevenden til hjemlandet. Det er jo ikke noget nyt, det er faktisk ikke noget, der er blevet introduceret af den her regering, men af den forrige.

Det, vi diskuterer her i dag, er en del af finanslovaftalen for 2010, hvor regeringen og Dansk Folkeparti indgik en aftale om at styrke repatrieringsindsatsen. Aftalen indeholder en række initiativer, der skal give herboende udlændinge bedre mulighed for frivilligt at vende tilbage til deres hjemland eller tidligere opholdsland. Og derudover indeholder aftalen en række initiativer, der har til formål at styrke kommunernes indsats og muligheder for at støtte udlændinge, der ønsker repatriering.

Med det her lovforslag, L 81, gennemføres de initiativer, der er aftalt i finanslovaftalen for 2010, og de ændringer, som det kræver, af repatrieringsloven. Det drejer sig om en udvidelse af personkredsen, der kan modtage hjælp efter loven, til at omfatte alle ikkedanske statsborgere, som har opholdt sig her i minimum 5 sammenhængende år på lovligt opholdsgrundlag, en nedsættelse af aldersgrænsen for de udlændinge, der kan modtage den løbende hjælp, fra 60 til 55 år, en væsentlig forhøjelse af den økonomiske hjælp, som udlændinge kan få i forbindelse med repatriering. Og endelig foreslås det, at kommunernes grundlag for at tilbyde repatriering styrkes, ved at de kan få refunderet 100 pct. mod 75 pct. tidligere af de udgifter, der er i forbindelse hermed. Derudover indeholder lovforslaget en oplysningspulje på 20 mio. kr., hvorfra kommunerne kan søge om støtte til konkrete projekter, der understøtter repatriering.

Venstre støtter de styrkelser og den ændring, der er af repatrieringsloven. For os er det væsentligt, at lovforslaget medfører en ny chance for udlændinge, der ikke ønsker at blive boende i Danmark. Det kan f.eks. dreje sig om udlændinge, der ikke føler sig hjemme i Danmark, ikke er integreret i det danske samfund eller måske ikke er eller tidligere har været en del af det danske arbejdsmarked. For dem udgør de her lovændringer og loven som sådan en ny chance for at komme tilbage til deres oprindelige hjemland og starte et nyt liv dér. For Venstre er det vigtigt at slå fast, at der er tale om en frivillig ordning. En styrkelse af repatrieringsloven er et tilbud til herboende udlændinge, som frit kan vælge til eller fra – på et oplyst grundlag, vel at mærke.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til også at aflive nogle af de spekulationer, som har været i offentligheden, om betydningen af de her lovændringer. Repatriering er ikke en hjælp, som alle udlændinge kan benytte sig af efter behag. Det er en ordning for de udlændinge, der ikke ønsker at blive boende i Danmark, men som ikke selv har midlerne til at rejse tilbage. Det er allerede i den gældende lov sådan, at det er en betingelse for at modtage støtte til repatriering, at man ikke selv har midler til at dække udgifterne. Så til spekulationen om, at udlændinge, som arbejder og har fast arbejde i Danmark, vil vende tilbage, vil jeg sige, at det tror jeg ikke er konsekvensen af de her lovændringer, for så har man som sagt midler til selv at vende tilbage.

Der er blevet rejst en del spørgsmål i forbindelse med lovforslaget, og derfor ser vi i Venstre også frem til udvalgsbehandlingen, hvor vi kan få klarlagt de spørgsmål. Men de fleste af dem er jo allerede besvaret ved at sige, at man sådan set ikke ændrer på rammerne for ordningen, men på de beløb, som bliver benyttet. Og derfor er Venstre positivt indstillet over for lovforslaget og støtter det.

Kl. 13:32

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Johanne Schmidt-Nielsen for en kort bemærkning.

Kl. 13:32

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Det er jo en interessant diskussion om, hvad formålet egentlig er med det her lovforslag. Hr. Peter Skaarup er meget præcis i sin beskrivelse af formålet. Han siger, at vi betaler for, at man opgiver sin livsvarige opholdstilladelse i det danske samfund; den er meget værd for den pågældende og for det danske samfund, og det koster ganske meget at have utilpassede udlændinge i det danske samfund. Det vil sige, at Dansk Folkeparti hr. Peter Skaarup meget klart siger, at formålet med det her lovforslag er at forsøge at betale folk for at opgive deres opholdstilladelse i Danmark.

Nu har man jo igennem de seneste år fra regeringens side gjort meget for at sørge for, at så få som muligt har mulighed for at komme ind i Danmark. Nu vil man så også til at betale folk for at forlade landet. Er ordføreren enig i hr. Peter Skaarups udtalelser om, at formålet med det her lovforslag er at betale mennesker for at opgive deres opholdstilladelse?

Kl. 13:33

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 13:33

Karsten Lauritzen (V):

Jeg synes faktisk, at jeg i min ordførertale forsøgte at redegøre for, hvorfor Venstre synes, at det her er en styrkelse af repatrieringsloven, som vi bakker op om og støtter. Det er nemlig, fordi det er en ny chance for en række af de udlændinge, som har været i Danmark i mange år og ikke føler sig hjemme i det danske samfund, som aldrig

har lært sproget og aldrig er kommet ud på arbejdsmarkedet. De har nu en mulighed for at vende tilbage.

Jeg kan forstå, at det koncept, som Enhedslisten også bakkede op – så vidt jeg er orienteret, så stemte de i 2003 for den seneste lovændring; det tror jeg faktisk at et enigt Folketing gjorde – og som der ikke bliver ændret med, er noget, som et bredt flertal i Folketinget bakker op om. Derfor synes jeg ikke, at det en særlig relevant debat at tage.

Det, man her ændrer på, er som sagt kun beløbene. Det er ikke det koncept, at man hjælper folk økonomisk med at reintegrere sig i deres oprindelige hjemland, man ændrer.

Kl. 13:34

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Kl. 13:34

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Man kan jo vælge forskellige strategier, hvis der er nogle mennesker i det danske samfund, der har problemer. Hr. Karsten Lauritzen nævner, at det kunne være folk, der ikke har lært det danske sprog f.eks., men man kunne jo også vælge at sige, at så har vi som samfund en opgave at løse. Hvis der er borgere, som har været i lang tid i Danmark, og som ikke taler det danske sprog, har vi som samfund en opgave at løse. Hr. Karsten Lauritzen mener, at det er en bedre løsning at sige: Her er en check, smut, så betaler vi os fra problemerne.

Jeg går ud fra, at hr. Karsten Lauritzen kan bekræfte, at de 100.000 kr., som man modtager, modtager man ikke i den periode, hvor man reelt etablerer sig i det land, som man vender tilbage til. Dem modtager man jo først, når fristen for at fortryde er udløbet. Det vil sige, at det altså ikke er en pose penge, som man får til at etablere sig for. Det er en pose penge, man får som bonus for at blive væk.

Kl. 13:35

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:35

Karsten Lauritzen (V):

Man får to poser penge. En til at etablere sig for og en til – hvad skal man sige – at føre det liv, man nu har lyst til, i det land, man vender tilbage til.

Men konceptet er præcist det samme som det koncept, der var, da Enhedslisten i 2003 stemte for lovændringen. Det er ikke noget, den her regering eller Dansk Folkeparti har opfundet. Det med repatriering er rent faktisk noget, som Nyrupregeringen opfandt.

Det, som man nu gør, er, at man forbedrer ordningen og øger incitamentet til at benytte sig af den. Jeg tror, at dem, der vil benytte sig af den, er udlændinge, der ikke føler sig tilpas i Danmark og ikke føler, at de hører hjemme her. Man kan også håbe, at nogle af dem, der vil benytte sig af den, er nogle af dem, der ikke har accepteret de grundlæggende kulturelle værdier, der præger det danske samfund – de demokratiske værdier, som er fuldstændig centrale for os i Venstre, men det er de måske ikke for medlemmerne af Enhedslisten.

Det vil jo vise sig, når vi ser lovforslaget ført ud i livet, men indtil videre er det jo noget, der har eksisteret i ganske mange år og har fungeret på tilfredsstillende vis. Det tror jeg også vil gøre sig gældende fremover.

Kl. 13:36

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Line Barfod for en kort bemærkning.

Line Barfod (EL):

Jeg må sige til hr. Karsten Lauritzen, at der jo er en verden til forskel fra det, som lovforslaget lægger op til, og til at sige: Der er kommet nogle mennesker til Danmark, fordi de er flygtet fra et diktatur, nu er der langt om længe blevet demokrati i deres land, og så hjælper vi dem med at komme tilbage, hvis de ønsker det. F.eks. valgte mange af dem, der flygtede fra Pinochets diktatur i Chile, at vende tilbage, da der igen blev demokrati. Det er en måde at tænke på.

Men det, som lovforslaget her lægger op til, er jo at sige, at der er nogle mennesker, som vi ikke ønsker i Danmark og gerne vil have til at rejse ud. For kommunerne bliver det skruet sådan sammen økonomisk, at i stedet for at belønne dem for at gøre en god integrationsindsats og få folk til at være en del af samfundet, lære dansk osv., belønner vi dem, hvis de får folk til at rejse hjem. Det er det, der er hele problemet, det er selve den grundlæggende tankegang, om vi hjælper mennesker, der gerne vil være med til at bygge demokrati op i deres land, eller vi siger: Her er nogle, vi ikke ønsker hos os, ud med dem!

Kl. 13:37

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:37

Karsten Lauritzen (V):

Jamen så forstår jeg ikke fru Line Barfod, for Enhedslisten bakker op om den grundlæggende tankegang. Ellers kan jeg ikke se, hvorfor man stemte for lovændringen i 2003, og så forstår jeg slet ikke, hvorfor man laver sådan et postyr nu. Det har jeg simpelt hen svært ved at forstå, for hvis Enhedslisten er imod konceptet om, at man giver folk et tilskud til, at de kan vende frivilligt – fuldstændig frivilligt – tilbage til det land, de kom fra, forstår jeg ikke, hvorfor man ikke har haft den holdning hele tiden, og hvorfor man ikke kan bakke op om den nu.

Jeg ville da ønske, at Enhedslisten var lidt mere kreativ i sin modstand mod forslaget her. Grunden til, at man er imod, er, at man ønsker at være imod regeringen og den aftale, der er indgået med Dansk Folkeparti. Det har man jo lov til at være, men så kunne man godt være lidt mere kreativ med at finde på argumenter.

Kl. 13:38

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Line Barfod.

Kl. 13:38

Line Barfod (EL):

Jeg synes, det er svært at forstå, hvis Venstres ordfører overhovedet ikke er i stand til at se forskel på de to situationer. Den ene situation er den, hvor vi siger: Der er mennesker, der er flygtet fra et diktatur, så bliver der demokrati i deres land, og så hjælper vi dem, også økonomisk, med at kunne tage tilbage og være med til at bygge det demokrati op. Det er én situation. Og så er der den situation, der er med lovforslaget her, hvor man siger: Der er nogle mennesker, vi ikke ønsker i dette land, og derfor vælger vi at sige til de danske kommuner, at de bliver belønnet økonomisk, hvis de lader være med at integrere de mennesker her i landet og i stedet for giver dem en check for at rejse hjem.

Det er da to grundlæggende forskellige situationer, og jeg kan ikke forstå, hvis Venstres ordfører ikke er i stand til at se, at det er to meget, meget forskellige tænkemåder og to meget forskellige økonomiske situationer, også set fra kommunernes side.

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:39

pet tilstrømningen, citat slut, af udlændinge. Hvorfor er det så ikke lykkedes bedre? Hvorfor er der stadig væk nogen, som bor her og har gjort det i mange år, og som ikke kan sproget og ikke har været på arbejdsmarkedet? Har hr. Karsten Lauritzen gjort sig nogen andre overvejelser, altså om der bortset fra at være tale om den umulige SR-regering også er tale om en umulig VK-regering?

Kl. 13:41

Karsten Lauritzen (V):

Jamen den manglende forståelse er gensidig, for fra Venstres side kan vi ikke forstå, hvorfor Enhedslisten ikke kan bakke op om, at man udvider den ordning, som har eksisteret i mange år. Vi kan heller ikke forstå, hvorfor det kan være noget negativt.

Lad os tage de tyrkiske gæstearbejdere, som kom til Danmark i 1970'erne, hvor man på daværende tidspunkt ikke håndterede det og ikke hjalp folk med at integrere sig ved at lære sproget og få dem ordentligt integreret på arbejdsmarkedet. De sidder nu på offentlig forsørgelse, føler sig ikke hjemme i Danmark og ville egentlig gerne vende tilbage til der, hvor de kom fra, men har ikke økonomisk mulighed for det. De er bundet til deres situation i Danmark, og hvordan kan man have noget imod, at vi så giver dem en hjælpende hånd og en chance for en ny start i deres hjemland?

Der er ikke nogen tvang, der er ikke nogen kommuner, der tvinger nogen til noget som helst. Der er ikke nogen udlændinge, der bliver tvunget til noget som helst. Det, der er tale om, er et frivilligt tilbud, der har eksisteret i mange år, og som nu udvides betydeligt. Det er altså ganske fornuftigt.

Kl. 13:40

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Marianne Jelved for en kort bemærkning.

Kl. 13:40

Marianne Jelved (RV):

Hr. Karsten Lauritzen beskriver målgruppen som – jeg skrev det ned, så jeg kan citere ordføreren – udlændinge, der har været her i mange år, der aldrig har lært sproget, der aldrig har været på arbejdsmarkedet. Det var vist ordret, som hr. Karsten Lauritzen karakteriserede dem.

Så spørger jeg: Har hr. Karsten Lauritzen gjort sig nogen forestillinger om, hvorfor nogle udlændinge, der har været her i mange år, stadig ikke kan sproget og ikke kan være på arbejdsmarkedet? Hvad kan årsagen til det være?

Kl. 13:40

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:40

Karsten Lauritzen (V):

Jeg vil godt give et bud. Det kunne være den politik, der blev ført under den tidligere socialdemokratisk-radikale regering, som er en af årsagerne til det. Man har en række integrationstilbud, og det, den nuværende regering har gjort, er jo, at man har gjort det fremadrettet for de folk, der er kommet ind på arbejdsmarkedet. Men den manglende integrationsindsats, der var, da fru Marianne Jelved havde indflydelse på dansk politik sammen med Det Radikale Venstre, har jeg svært ved at stå på mål for.

Kl. 13:41

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Marianne Jelved.

Kl. 13:41

Marianne Jelved (RV):

Jeg havde faktisk ventet et indholdsmæssigt lidt mere seriøst svar. Jeg prøver igen: Nu har regeringen så haft 8 år til at forbedre integrationen – og nu bruger jeg regeringens egen retorik – og har stop-

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:42

Karsten Lauritzen (V):

Tak. Fru Marianne Jelved ved jo ganske udmærket, at det går rigtig, rigtig godt med integrationen; størstedelen af de udlændinge, som er i Danmark, bliver integreret hurtigt, de kommer ud på arbejdsmarkedet, de lærer sproget og gør det hurtigt og effektivt. Den her regering har øget antallet af udlændinge, som er kommet i beskæftigelse, og beskæftigelsesfrekvensen i det hele taget ganske betydeligt. Og jeg tror, at der i løbet af de sidste 3 år er kommet 50.000 flere udlændinge i arbejde. Så det går rigtig godt med integrationen for en stor gruppes vedkommende.

Der er en lille gruppe, som det ikke går så godt for, det er nogle af dem, der blev svigtet under den tidligere socialdemokratisk-radikale regering, og det er dem, som denne regering også har forsøgt at hjælpe, men som vi bare må anerkende hører til den del, som ikke ønsker at integrere sig i det danske samfund, og som ikke ønsker at være en del af det danske samfund og ikke ønsker at lære sproget. Vi kan jo ikke tvinge dem, og det ønsker vi heller ikke, for det er ikke liberal politik. Det, vi så gør i stedet for, er at give det her tilbud, som har eksisteret hele tiden, og som også er støttet af Det Radikale Venstre i konceptet, det tilbud øger vi så omfanget af, hvilket er ganske fornuftigt og det kan forhåbentlig hjælpe nogle til at få en ny chance for et liv i deres hjemland.

Kl. 13:43

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Anne Marie Geisler Andersen for en kort bemærkning.

Kl. 13:43

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Jeg antager, at ordføreren, hr. Karsten Lauritzen, mener, at det her lovforslag vil øge kommunernes incitament til at få udlændinge til at rejse hjem. Men hvis formålet er at støtte mennesker, som rejser – og jeg citerer – fuldstændig frivilligt, hvorfor skal man så øge kommunernes incitament til at få dem til at rejse ud af landet?

Kl. 13:43

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:43

Karsten Lauritzen (V):

Mig bekendt er det sådan en pulje til oplysningsarbejde. Det er jo sådan, at nogle af de mennesker, som der er tale om, og som måske kunne benytte sig af det her tilbud, ikke er nogle, der er velintegrerede i det danske samfund, og når man ikke er velintegreret i det danske samfund, har man også, gætter jeg på, en manglende indsigt i dansk lovgivning.

Jeg er heller ikke sikker på, at det er alle kommuner og alle socialforvaltninger, alle dem, der i kommunerne har med integration at gøre, der er klar over, at det her er en frivillig mulighed for dem, der ønsker det. Det er så derfor, at man laver noget oplysningsarbejde og sætter en pulje af til det, og det synes jeg er ganske fornuftigt.

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Anne Marie Geisler Andersen.

Kl. 13:44

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Nu snakker hr. Karsten Lauritzen jo kun om den pulje. Det er én ting, en anden ting er, at man har øget refusionen fra 75 pct. til 100 pct. Det vil sige, at der er en stor økonomisk fordel for kommunerne i at få mennesker til at rejse ud af landet, og det vil jeg gerne have at ordføreren også forholder sig til.

Derudover vil jeg også gerne spørge, om ordføreren tror, at det her lovforslag vil virke motiverende eller demotiverende for integrationen i Danmark, og her tænker jeg også på de mennesker, som vælger ikke at rejse ud af landet. Vil det motivere dem til at integrere sig i et samfund? Tror ordføreren, at de vil føle sig velkomne i Danmark?

Kl. 13:44

Kl. 13:44

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:44

Karsten Lauritzen (V):

Jeg håber og tror, at langt størstedelen af de udlændinge, som er i Danmark, føler sig velkomne og er glade for de tilbud, som det danske samfund giver. Men når man kommer til Danmark, stiller vi en række krav, og man har nogle pligter, man skal leve op til, og det tror jeg at de fleste udlændinge synes er ganske fornuftigt.

Dem, det her retter sig mod, er jo ikke folk, som er velintegrerede, og som bidrager positivt til det danske samfund. Det her er et frivilligt tilbud, som Det Radikale Venstre indtil videre i hvert fald har bakket op sådan konceptmæssigt, og som man også selv har været med til at indføre, da man sad i regering. Det udvider vi så i omfang, og jeg har svært ved at se, hvordan det lige pludselig kan være et stort problem. Jeg har tillid til kommunerne og det kommunale selvstyre og til, at de kommunale sagsbehandlere ikke presser eller tvinger nogen til noget, som de ikke har lyst til.

Jeg er egentlig lidt overrasket over, at Det Radikale Venstre ikke på det her område har tillid til det kommunale selvstyre, kommunerne og sagsbehandlerne. Det har man på alle andre områder, men mærkeligt nok ikke på et område, hvor det handler om noget, der går imod De Radikales udlændinge- og integrationspolitik. Det synes jeg er tankevækkende.

Kl. 13:45

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Herefter er det Socialdemokraternes ordfører, hr. Henrik Dam Kristensen.

Kl. 13:46

(Ordfører)

Henrik Dam Kristensen (S):

Regeringen og Dansk Folkeparti har udviklet en vane, som betyder, at man ved finanslovforhandlingerne sætter flygtninge- og integrationsområdet på dagsordenen. Sidste år var det tuneserloven. Man må sige, at hulaheden i den lovgivning så efterfølgende heldigvis blev tydeligt afsløret her i Folketinget. I år var det så repatrieringslovens ydelse, der skulle forhøjes med et beløb på op til 100.000 kr., som blev det, der blev til den del af finanslovforhandlingerne.

Det lykkedes ikke mindst Dansk Folkeparti at få givet indtryk af, at man nu kunne tvinge problemfyldte indvandrerfamilier hjem, og at man her havde fået det helt afgørende redskab. Nu kunne vi nærmest aflæse integrationsindsatsen, for nu kunne de tage hjem.

Sådan er det heldigvis ikke. Repatrieringsloven er tilbage fra SR-regeringens tid. Vi anser det som en mulighed for de personer, som har fået dansk opholdstilladelse, men som af den ene eller den anden årsag har et ønske om at vende hjem til deres hjemland – de har måske erkendt, at det, de troede ville være godt ved Danmark, af forskellige årsager har vist sig ikke at være det. Derfor synes jeg, som det også lå i intentionerne tilbage i tiden, at muligheden for, at man på en ordentlig måde kan komme tilbage til sit hjemland, er ganske udmærket.

Socialdemokratiet synes, at der på langt de fleste områder er gode takter i det her lovforslag. Vi har først og fremmest bemærket tre ting. Der er stadig fortrydelsesret, kommunerne har fået et forbedret redskab i deres værktøjskasse, og ikke mindst og helt afgørende: Det er frivilligt.

Så med mindre der sker et eller andet fuldstændig uforudset under debatten her i dag eller i forbindelse med behandlingen i Folketingets udvalg, kan Socialdemokratiet støtte lovforslaget.

Kl. 13:48

Anden næstformand (Søren Espersen):

Det er lige i ellefte time – det er fru Marianne Jelved for en kort bemærkning.

Kl. 13:48

Marianne Jelved (RV):

Jeg lyttede så intenst, at jeg helt glemte at række hånden op.

Jeg vil gerne spørge Socialdemokratiets ordfører om rimeligheden i at kalde de ekstra 100.000 kr. for en etableringsydelse, eftersom den udbetales lang tid efter, man må formode at den hjemvendte udlænding har etableret sig.

Der skal jo være et sted at bo. Man skal jo have noget at leve af, altså starte en virksomhed op eller lignende. Men de 100.000 kr. udbetales først, når fortrydelsesretten indtræffer eller opholdsgrundlaget i Danmark ikke længere er til stede.

Kl. 13:48

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 13:49

Henrik Dam Kristensen (S):

Hvis jeg ikke har misforstået det nye lovforslag, er der i realiteten den samme profil, som der også er med det nuværende mindre beløb. Rent principielt må det selvfølgelig være sådan, at hvis man vælger ikke at ville tilbage til Danmark, så er det på det tidspunkt, man får det udbetalt. Som jeg læser lovforslaget, får man også mulighed for at få et beløb med til at kunne etablere sig for. Det er klart, at det først er i det øjeblik, hvor man siger, at det så er det rigtige for en – man beslutter sig for, at det er det rigtige – at der vil være fornuft i at udbetale det. Ellers tror jeg faktisk, at man også ville kunne komme til at sætte nogle mennesker i en økonomisk klemme, hvis de så efterfølgende vendte tilbage.

Jeg synes, at profilen er, som jeg har forstået den har været hele tiden.

Kl. 13:49

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Marianne Jelved.

Kl. 13:49

Marianne Jelved (RV):

Profilen er jo slet ikke magen til den profil, der er i dag. Der får man den største del af beløbet, når man rejser ud, og et mindre beløb, når man bliver der, fordi man ikke længere kan vende tilbage til Danmark.

I gennemsnit får man jo i dag godt og vel 28.000 kr. De godt og vel 16.000 kr., når man rejser ud, og resten, når man så har været der så længe, at man ikke kan vende tilbage til Danmark.

Her får man med en argumentation, som jo bliver gentaget og gentaget i lovforslaget, en ekstra motivation til at kunne etablere sig på rimelige vilkår. Men det er altså lang tid efter, man er flyttet ud, at man får de 100.000 kr.

Hvorfor har Socialdemokratiet ikke lavet et ændringsforslag, der hed, at man fik to tredjedele af de 100.000 kr., når man rejste ud? Så havde Det Radikale Venstre kunnet forstå noget af det, den socialdemokratiske ordfører sagde.

Kl. 13:50

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:50

Henrik Dam Kristensen (S):

Der har indtil nu ikke været mulighed for at lave ændringsforslag. Vi er sådan set lige startet på behandlingen. Jeg vil gerne sige, at jeg heller ikke er sikker på, at vi laver ændringsforslag på det, men jeg lytter selvfølgelig til de argumenter, der kommer frem. For jeg kunne godt have den anden frygt, hvis det er sådan, at man får et relativt stort beløb, tager ned og bruger pengene til at etablere sig for, og så konstaterer, at det ikke var det, man gerne ville, og at man så skal tilbage igen. Så kan man altså også komme til at stå i nogle ganske voldsomme problemer.

Som jeg har læst lovforslaget indtil nu – men jeg lytter selvfølgelig til den debat, der måtte komme – er der en profil, som gør, at man får en mulighed for at komme ud og etablere sig, og når man så afskriver sig sin mulighed for at få ophold i Danmark, får man det store beløb udbetalt. Det synes jeg alt andet lige er fornuftigt nok. Men lad os nu tage debatten under udvalgsbehandlingen. Jeg lytter da gerne til argumenter.

Kl. 13:51

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Johanne Schmidt-Nielsen for en kort bemærkning.

Kl. 13:51

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Det er jo dejligt at stå og høre på, at Socialdemokraterne har lyst til at høre på argumenter på udlændingeområdet. Det er vi glade for. En del af den nye ordning her er jo, at kommunerne opnår en refusion på 100 pct. frem for 75 pct., og i bemærkningerne til forslaget står der:

»Kommunerne opnår herudover en væsentlig økonomisk gevinst ved repatriering, i det omfang den pågældende, der repatrierer, alternativt ville have modtaget offentlige indkomstoverførsler.«

Man skruer simpelt hen systemet sammen sådan, at det økonomisk kan betale sig for kommunen at få en person til at rejse ud af landet frem for at løse de eventuelle sociale problemer, der kunne være. Mener den socialdemokratiske ordfører, at det vil være godt for integrationsindsatsen i kommunerne, at man nu giver en økonomisk gevinst til kommunerne, hvis de får overtalt en udlænding til at forlade landet?

Kl. 13:52

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:52

Henrik Dam Kristensen (S):

Først vil jeg sige til fru Johanne Schmidt-Nielsen, at vi altid lytter til argumenter, specielt hvis det er gode argumenter, må jeg understre-

ge. I andre tilfælde tror jeg at fru Johanne Schmidt-Nielsens og mit parti er meget enige om, at den måde, man refunderer over for kommunerne fra den her regerings side, ikke altid er fornuftig. Her går man nu altså op på 100 pct., så det har jeg svært ved at synes er voldsomt uretfærdigt.

Så til det mere principielle: Der er nogle, som har fået det her til at fremstå, som om vi så godt kan afblæse integrationen. Jeg har den opfattelse, at det fortsat vil være et fåtal af folk med dansk opholdstilladelse, som vil benytte sig af den her ordning, også selv om beløbet bliver forhøjet. Det vil være nogle mennesker, som træffer den beslutning af nogle, tror jeg, personlige årsager. Så det her er jo ikke noget, der aflyser den integrationsindsats, der skal gøres ude i kommunerne. Modsat Venstres ordfører vil jeg sige, at der er masser at tage fat på derude, og det vil vi gerne hjælpe regeringen med at forstå i de debatter, der måtte komme.

Kl. 13:53

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Kl. 13:53

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Jeg konstaterede såmænd bare, at jeg syntes, at det var dejligt, at Socialdemokraterne lyttede til argumenter på udlændingeområdet.

Med hensyn til de 20 mio. kr., der bliver sat af til, at kommunerne skal lave, jeg tror, det bliver kaldt en offensiv indsats, i forbindelse med den her ordning, kunne man så ikke forestille sig, at de 20 mio. kr. f.eks. kunne være blevet brugt til en fornuftig social- og integrationsindsats, frem for at der altså bruges 20 mio. kr. på at lave kampagne for at få folk til at benytte den her ordning?

Kl. 13:54

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:54

Henrik Dam Kristensen (S):

Bare for at der ikke skal være nogen misforståelse, vil jeg sige, at vi altid lytter til specielt gode argumenter.

Så må jeg sige, at jeg nok har lidt svært ved at svinge mig op til at synes, at 20 mio. kr. er nogen særlig stor post i forhold til det, vi taler om her. Det er 20 mio. kr., som kommunerne får mulighed for at bruge til også at kunne informere om den her lov. Jeg har stor tiltro til, at socialmedarbejdere ude i den kommunale verden vil bruge det her til en reel, ordentlig oplysningsvirksomhed over for dem, som måske måtte vurderes at kunne tænkes at ville bruge det her, med en klar understregning af, at det her er frivilligt. Så jeg ser nok ikke det store spørgsmål, i forhold til at de 20 mio. kr. kan bruges til at lave pression over for enkeltpersoner. I hvert fald er det ikke det, der er intentionen, og det må heller ikke komme til at ske.

Kl. 13:55

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Anne Marie Geisler Andersen for en kort bemærkning.

Kl. 13:55

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Jeg vil gerne spørge hr. Henrik Dam Kristensen, om han tror, at forslaget vil virke motiverende eller demotiverende for integrationen af de udlændinge, som ikke rejser tilbage til deres hjemland.

Kl. 13:55

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:55

Kl. 13:57

Henrik Dam Kristensen (S):

Jeg tror, at på de udlændinge, som ikke rejser tilbage til deres hjemland, og som ikke på nogen måde havde tænkt sig at bruge den her ordning, virker det hverken på den ene eller den anden måde. Noget af det, som jeg måske syntes var lidt mærkeligt, da bl.a. tv behandlede den her sag i forbindelse med finanslovforhandlingerne, var, at man tog ud og interviewede, som jeg kunne vurdere det, nogle meget velintegrerede personer, som sagde: Selvfølgelig vil vi ikke bruge den her lov. Det er slet ikke dem, den er møntet på. Jeg vil gerne sige, at det her er en snæver gruppe, som af den ene eller den anden årsag gerne vil tilbage til deres hjemland. Det kan der være forskellige motiver til, og her får de så en mulighed for frivilligt at kunne vende tilbage med nogle forbedrede økonomiske muligheder. Det synes jeg måske ikke er den store ulykke.

Kl. 13:56

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Anne Marie Geisler Andersen.

Kl. 13:56

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Tror ordføreren, at en af årsagerne til, at der er mennesker, som ikke er godt integreret i det danske samfund, kunne være, at det er mennesker, som er traumatiserede?

Kl. 13:56

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 13:56

Henrik Dam Kristensen (S):

Ja, men der er jo desværre masser af andre eksempler. Jeg synes, at det er meget vigtigt at få sagt til fru Anne Marie Geisler Andersen og til alle andre, at det her ikke på nogen måde erstatter den alvorlige integrationsindsats, som der trænges til at blive gjort: forsøget på at gøre noget ved de kæmpeproblemer, vi har rundtomkring i ghettoerne, de kæmpeproblemer, vi har i forhold til uddannelse, ungdomsuddannelse osv. Der er nok at tage fat på, og vi vil meget gerne sammen med øvrige fornuftige partier arbejde for, at det kommer langt højere op på dagsordenen. For den pralekampagne, som regeringen og Dansk Folkeparti gentagne gange har kørt om, at integrationen er lykkedes, passer jo ikke. Der er virkelig meget at tage fat på, så det her er ikke noget, der på nogen måde skal erstatte den integrationspolitik, der, jeg havde nær sagt ikke finder sted i dag, men som vi gerne skulle have til at finde sted.

Kl. 13:57

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Martin Henriksen for en kort bemærkning.

Kl. 13:57

Martin Henriksen (DF):

Det er altid interessant at observere, hvordan Socialdemokraterne sådan lige helgarderer sig i Folketingssalen ved afstemninger for diverse stramninger, selv om det her jo sådan set ikke er en stramning, men for at stemme for de dele af udlændingepolitikken, som bliver lagt frem, for lige at være på den sikre side. Så kan man sige udadtil, at man viderefører den nuværende udlændingepolitik, for man har godt fornemmet, at det er der jo sådan set forholdsvis stor opbakning til i vælgerbefolkningen. Men jeg synes, når vi har de her udlændingepolitiske debatter, rejser spørgsmålet sig altid, hvordan Socialdemokraterne egentlig vil videreføre den udlændingepolitiske linje, når Socialdemokraternes allierede er så meget imod den.

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 13:57

Henrik Dam Kristensen (S):

På repatrieringsområdet synes jeg at jeg meget klart har givet udtryk for det, og jeg tager også meget gerne under den her behandling en bredere debat, men det er jo den der lidt typiske måde, som hr. Martin Henriksen og Dansk Folkeparti argumenterer på, nemlig at slynge påstande ud og i øvrigt også påstande om, hvad et andet parti måtte mene, og så gøre det til en sandhed. Det har vi efterhånden prøvet så mange gange, at det nærmest er ved at være trivielt.

Kl. 13:58

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Martin Henriksen.

Kl. 13:58

Martin Henriksen (DF):

Jeg kan godt forstå, at det er trættende. Det er jo ikke en påstand, jeg slynger ud. Vi har jo lige set – og jeg er sikker på, at der også er andre tilstedeværende og folk, der følger debatten, der har bemærket det – at Socialdemokraternes allierede er imod den her lovgivning og er imod det socialdemokratiske standpunkt på det her område. Så spørger jeg bare om, hvordan Socialdemokraterne vil manøvrere sig frem, hvis man får flertallet på venstrefløj, med at videreføre den udlændingepolitiske linje, når der helt åbenlyst ikke er flertal for det blandt de partier, som ønsker at vælte det nuværende VOK-flertal. Det er da ikke noget med at slynge en eller anden påstand ud eller sådan noget. Vi kan høre, at de er imod, så spørgsmålet er, hvordan man vil manøvrere fra socialdemokratisk side.

Kl. 13:59

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 13:59

Henrik Dam Kristensen (S):

Det er jo så dejlig befriende, for det er jo en tilståelsessag for hr. Martin Henriksen, som hver gang forsøger at føre krigen over i en andens lejr, fordi man har problemer. Jeg startede med at sige, som jo er fuldstændig korrekt, at Dansk Folkeparti solgte det her forslag, hvor det overhovedet ikke kunne bære, hvad man kunne bruge det her lovforslag til. Der var næsten ingen grænser for den tv-tid, man fik på det, og nu har man så et lovforslag, hvor vi kan se både fra ministerens fremsættelsestale og fra Venstres ordfører, at det slet ikke er i tråd med det, som Dansk Folkeparti påstod at det her lovforslag kunne bruges til. Så det er Dansk Folkepartis evindelige forsøg på at skubbe ansvaret fra sig og påstå, at man kommer med noget, som man ikke kommer med. Det er så velkendt på udlændingeområdet; så som sagt, det er nærmest ved at være trivielt.

Kl. 13:59

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Meta Fuglsang for en kort bemærkning.

Kl. 13:59

Meta Fuglsang (SF):

Tak. Jeg har jo med stor interesse lyttet til spørgsmålet fra Dansk Folkeparti til det her, og jeg vil egentlig bede ordføreren bekræfte, at det forslag, vi tager stilling til, jo netop ikke er et, der udspringer fra oppositionen, men fra regeringspartierne og Dansk Folkeparti, og at vi, hvis det var sådan, at Socialdemokraterne var med i en venstrefløjss regering, hvad der jo bliver aktuelt på et tidspunkt, ville have

fremsat et forslag, som jo netop hvilede på en forhandling mellem oppositionspartierne om at fremsætte et forslag på baggrund af det, vi kunne blive enige om.

Kl. 14:00

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 14:00

Henrik Dam Kristensen (S):

Hvis jeg forstod fru Meta Fuglsang rigtigt, er jeg fuldstændig enig, nemlig i, at det, der sker på det her område, er blokpolitik, som Dansk Folkeparti og regeringen er meget glade for. Man ønsker ikke på nogen måde – heller ikke dér, hvor der ville være mulighed for det – at række hen over midten i dansk politik. Der ønsker man ikke at gøre det, fordi man gerne vil føre blokpolitik på det her område.

Jeg vil gerne give tilsagn om, at når det skifter, at når regeringen skifter på et tidspunkt, vil vi også, når det gælder det her område, gå efter brede flertal. Det har den her regering ikke på noget tidspunkt ønsket.

Kl. 14:01

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Herefter er det Dansk Folkepartis ordfører, hr. Martin Henriksen.

Kl. 14:01

(Ordfører)

Martin Henriksen (DF):

Tak for det. Nogle gange bliver man jo afsløret i den politik, som man ønsker at føre, og det er vi vel nok blevet afsløret i her for Dansk Folkepartis vedkommende, men det lever vi såmænd nok med.

Det her er jo en udmøntning eller en videreførelse af det forslag til et finanslovudspil, som Dansk Folkeparti kom med, hvor vi bl.a. havde det her på tapetet. Og det er så en udmøntning af den finanslovaftale for 2010, som er indgået mellem regeringen og Dansk Folkeparti.

Baggrunden for det her lovforslag, som bygger oven på og udvider nogle af de rammer, der i dag er i repatrieringsloven, er jo, at det danske samfund har forandret sig. Og på nogle strækninger har det danske samfund forandret sig i en negativ retning. Det, der bl.a. er negativt set med Dansk Folkepartis øjne, er, at der rundtomkring har udviklet sig forskellige former for parallelsamfund; at der er indvandrere i Danmark, som ikke føler sig hjemme her, og som ganske givet ønsker at leve et liv – det kan vi også se, ved at de lever i parallelsamfundene – hvor de er omgivet af folk, der har den samme kulturelle baggrund, som de selv har.

Det her er jo et tilbud. Det er et tilbud om, at man kan rejse hjem til den kulturkreds, hvor man føler sig hjemme. Man kan få midler til at etablere sig, og når muligheden for at vende tilbage til Danmark på det hidtidige opholdsgrundlag bortfalder, får man udbetalt en ekstra bonus. Det er jo det, som lovforslaget går ud på.

Så er der også – ud over at man refunderer 100 pct. af kommunernes udgifter til de her ydelser, som jo er en forhøjelse og også i sig selv et incitament til, at der bliver sat skub i den udvikling, som gerne skulle komme – en pulje på 20 mio. kr., som går til, at kommunerne kan lave opsøgende arbejde og forklare, hvilke muligheder man har for at vende hjem til det land, som man engang kom fra. Det er det, som lovforslaget går ud på.

Det her lovforslag bygger videre på mange af de andre initiativer, som er taget på udlændingeområdet. Det væsentligste er jo, at Dansk Folkeparti har været med til – hvis ikke vi har været bagmænd til – at den udlændingepolitik, som bliver ført i dag, har medført, at den muslimske indvandring til Danmark er bragt markant ned, i forhold

til hvad den var før 2001. Det mener vi har været altafgørende, for udlændingepolitikken og en stram udlændingepolitik er fundamentet for al anden politik her til lands.

Vi har som sagt gennemført forskellige stramninger. Vi har også på det retspolitiske område og vedrørende udvisningsreglerne gennemført stramninger, der har betydet, at mange tusinde kriminelle udlændinge er blevet udvist af Danmark. Det her er så at sige en måde at sige på, at der er masser af mennesker her til lands, som ikke ønsker at være her, som ikke kan være her og ikke vil integreres og ikke må integrere sig. Og de har nu fået et tilbud om at vende tilbage til det land, de kom fra. Men det er samtidig også et signal om, at vi skal bruge vores kræfter på at integrere dem, der har størst integrationspotentiale, altså dem, der gerne vil det danske samfund. Man må også gøre sig klart, at uanset hvor mange penge vi poster ud til integration i det danske samfund – til sociale projekter osv. – er det jo i sidste ende den enkeltes vilje til at lade sig integrere og blive tilpasset til det danske samfund, der er afgørende for, at det her vil komme til at fungere.

Så har vi jo, i forbindelse med at det her lovforslag er blevet diskuteret i medierne, været vidne til den sædvanlige slingrekurs fra venstrefløjens side. Socialistisk Folkeparti startede med at være imod det her initiativ, og så lige pludselig var Socialistisk Folkeparti for det her initiativ. Det kommer så ganske givet af, at man fortsat forsøger at foregøgle vælgerne, at man vil videreføre den udlændingepolitiske linje, der er lagt. Jeg deler faktisk fru Marianne Jelveds undren over den måde, som Socialistisk Folkeparti har ført politik på på det her område, men også på andre områder, hvor man foregøgler vælgerne noget bestemt, og hvor man skifter holdning fra dag til dag. Det bliver spændende at se, hvad Socialistisk Folkeparti siger i dag, og det bliver også spændende at se, hvad de siger i morgen.

Men det her lovforslag er ganske klart. Det er et tilbud. Hvis man ikke ønsker at integrere sig i det danske samfund, er det her en mulighed for, at man kan vende tilbage til der, hvorfra man kom. Og i sidste ende tror jeg, at det vil være en gevinst for den enkelte indvander, og det vil også være en gevinst for det danske samfund.

Kl. 14:05

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Henrik Dam Kristensen for en kort bemærkning.

Kl. 14:05

Henrik Dam Kristensen (S):

Jeg skal bare spørge hr. Martin Henriksen, om han i sin gennemgang af lovforslaget, da han læste det igennem, opdagede, at der står ordet frivillig i lovforslagsteksten – at det her altså er en frivillig ordning. Er hr. Martin Henriksen bekendt med det?

Kl. 14:06

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 14:06

Martin Henriksen (DF):

Jeg ved ikke, om hr. Henrik Dam Kristensen er bekendt med den ordførertale, jeg lige har holdt, og hvor jeg sagde, at det var et tilbud. Nu har Dansk Folkeparti jo været med til at udmønte det her initiativ, så Dansk Folkeparti er bekendt med de bestemmelser, der er i lovforslaget.

Det er et pudsigt spørgsmål.

Kl. 14:06

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Henrik Dam Kristensen.

Kl. 14:06

Henrik Dam Kristensen (S):

Jeg ved såmænd ikke, om det er så pudsigt, for med den måde, det blev solgt på, og den undertone, der lå i hr. Martin Henriksens ordførertale, var det jo nærmest, som om man nu har et instrument til at kunne få folk, som man ikke ønsker skal være i Danmark, til at forsvinde. Så jeg synes sådan set, det er meget passende, hvis vi får bekræftet her, at det er en frivillig ordning, og at der ikke er nogen, der kan bruge tvangsmidler over for personer i forbindelse med den her ordning. Det er sådan set en god bekræftelse at få.

Kl. 14:06

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 14:06

Martin Henriksen (DF):

Vi kan selvfølgelig godt stå og føre sådan nogle pseudodebatter. Det er jo sådan lidt mystisk. Altså, det, der er nyt i det her lovforslag, er jo, at det er et tilbud. Det har jeg sagt flere gange, jeg gentager det meget gerne, og hvis hr. Henrik Dam Kristensen havde mulighed for at stille spørgsmålet en gang til, ville jeg også svare, at det var et tilbud, for det *er* et tilbud, og det står i lovforslaget.

Det, der er det nye i det, er, at vi udvider gruppen. I dag skal man eksempelvis have fast opholdstilladelse for at blive en del af den her gruppe, men nu kan man nøjes med 5 års opholdstilladelse. Vi udvider gruppen for, hvem der kan få reintegrationsydelse, så der i dag er flere, der har mulighed for at få det. Vi forhøjer beløbene, så det er mere attraktivt for dem, der ønsker at vende tilbage til deres hjemland, at vende tilbage.

Så gør vi også det, at vi forhøjer de ydelser, som kommunerne får, sådan at det fuldt ud dækker udgifterne til at repatriere. Og så er det også sådan, at der kommer en pulje til at lave oplysende arbejde over for indvandrere om den her mulighed.

Det er det, lovforslaget går ud på.

Kl. 14:07

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Marianne Jelved for en kort bemærkning.

Kl. 14:07

Marianne Jelved (RV):

Tak. Hvad er Dansk Folkepartis mål med forslaget? Som hr. Martin Henriksen sagde i sit indlæg, bliver der sat skub i kommunerne og den udvikling, der skal komme. Og hr. Martin Henriksen henviser til, at hvis der er nogen, der ikke ønsker at være her, er der mulighed for at repatriere. Det var der også før det her lovforslag, så der må jo være en målsætning. Det må jo være, fordi den lov, der var der før, ikke var god nok, eller hvad?

Hvordan kan man måle, at det er en succes? Hvornår er Dansk Folkeparti tilfreds med den her lovgivning? Kan vi vente et forslag til næste år, hvor det er 200.000?

Kl. 14:08

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 14:08

Martin Henriksen (DF):

Svaret er, at overordnet set er det, som Dansk Folkeparti ønsker, et samfund, der hænger bedre sammen socialt og kulturelt. Den udlændingepolitik, der har været ført frem til 2001-02, har gjort, at det danske samfund på en række områder har oplevet en masse problemer, og det ser vi jo også konsekvenserne af i dag. Dem ønsker vi at mindske. Vi ønsker et samfund, der hænger bedre sammen, og vi øn-

sker, at indvandrere, der er her i landet, bidrager til samfundet og føler sig som en del af samfundet. Og det her er endnu et redskab i et forsøg på at nå det mål.

Kl. 14:09

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Marianne Jelved.

Kl. 14:09

Marianne Jelved (RV):

Så spørger jeg igen: Hvis der nu ikke rejser flere ud via repatrieringsordningen med den nye lov sammenlignet med den gamle lov, er det så godt nok? Hvornår er det godt nok? Hvad skal der til, før hr. Martin Henriksen og Dansk Folkeparti er tilfredse? Nu taler jeg om antal. Og hvor meget skal det koste?

Kl. 14:09

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 14:09

Martin Henriksen (DF):

Igen vil jeg sige, at jeg har svaret på, hvad der overordnet set er Dansk Folkepartis målsætning for det danske samfund, også i forhold til de integrationsproblemer, der er.

Man kan jo ikke sætte tal på, hvor mange der vil benytte sig af den her ordning, for det er sådan set lidt vanskeligt at gøre. Det er da vores håb, at flere end i dag vil benytte sig af ordningen og dermed benytte muligheden for at rejse hjem. Men det er svært at sige, at det skal være x antal eller y antal, for det er jo som sagt et tilbud, som man får ude i kommunerne, og som bliver forbedret i forhold til det, der er i dag.

Der bliver givet nogle incitamentter til kommunerne, så der bliver opøgende arbejde over for de indvandrere, som er omfattet af ordningen, eller som kan blive omfattet af den. Men det er jo ikke til at sige, hvor mange der vil benytte sig af den, for det kan vi af gode grunde ikke vide.

Kl. 14:10

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Johanne Schmidt-Nielsen for en kort bemærkning.

Kl. 14:10

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Man må gå ud fra, at den her lov bliver ændret, fordi man mener, at den ikke fungerer godt nok i dag. Man må gå ud fra, at det, Dansk Folkeparti ønsker, og det er så også det, hr. Martin Henriksen nu svarede i anden omgang, er, at flere rejser. Hvad så, hvis det viser sig, at der ikke er flere, som benytter sig af den her ordning, eller hvis der kun er ganske få, som vil benytte sig af den her nye ordning? Vil man så sætte beløbet op til 500.000 kr.? Hvad skal der til? Fru Marianne Jelved fik ikke et svar. Hvor mange mennesker skal forlade Danmark, før man i Dansk Folkeparti er tilfredse? Hvad er succeskriteriet for den her lovgivning? Ordføreren kan vel bekræfte, at grunden til, at man ændrer loven, er, at Dansk Folkeparti ikke mener, at nok mennesker forlader Danmark på nuværende tidspunkt. Jeg går ud fra, at det er derfor, loven skal ændres.

Kl. 14:11

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 14:11

Martin Henriksen (DF):

Altså, lovgivningen skal ændres, fordi – det står vel klart for i hvert fald en del mennesker i det danske samfund – vi har nogle problemer

med nogle mennesker i Danmark, som ikke ønsker at være en del af samfundet; som ønsker at leve i parallelsamfund, ønsker at leve i lukkede miljøer. Der er så nogle af dem, som er blevet udvist, fordi de har begået kriminalitet osv., og så er der nogle, til hvem vi siger: Hvis ikke I ønsker at leve i det danske samfund, hvis ikke I ønsker at blive en del af Danmark og det danske fællesskab, så har I en mulighed for at vende tilbage til et land, til en kultur, hvor I føler jer bedre tilpas. Det er det, der er intentionen med det her. Det kan man så mene er forfærdeligt af den ene eller anden årsag, men det er det, der er intentionen med det, og det lægger vi jo heller ikke skjul på.

Kl. 14:12

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Kl. 14:12

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Det kan man jo allerede i dag, vil jeg sige til hr. Martin Henriksen. Hvis ikke man har lyst til at være her, er der jo allerede en ordning, der fungerer, hvor man kan få støtte. Jeg må gå ud fra, at ordningen nu skal laves om, fordi man ønsker, at flere skal benytte sig af den, jeg må gå ud fra, at det er derfor, der skal være en bonuscheck på 100.000 kr. for at blive så længe væk, at fortrydelsesfristen udløber, for det er jo det, der er tilfældet. De 100.000 kr. får man jo ikke i den periode, hvor man reelt etablerer sig, man får dem, når man er blevet væk i så lang tid, at der ikke er længere en fortrydelsesfrist. Så det er ikke en støtte til at etablere sig i sit tidligere hjemland, det er en bonuscheck for at blive væk.

Hvis nu der ikke er flere, der benytter sig af den ordning, på trods af at man sætter checken op, hvad så? Skal den op på 500.000 kr.? Hvis det her ikke virker, hvad er så næste skridt for at opfylde Dansk Folkepartis ønske om, at flere mennesker skal forlade Danmark? Det vil jeg gerne spørge hr. Martin Henriksen om.

Kl. 14:13

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 14:13

Martin Henriksen (DF):

Nu skal man ikke tage på sorgerne på forskud. Jeg har jo ikke lagt skjul på, hvad Dansk Folkepartis målsætning med den her lovgivning er, så derfor er det lidt omsonst at blive ved med at spørge ind til, hvad Dansk Folkepartis målsætning med den her lovgivning er. Det har jeg jo svaret på. Jeg kan også godt skrive det ned på et stykke papir og så lade det cirkulere rundt i Folketingssalen.

Det, vi gør med lovforslaget, er, at vi øger kommunernes incitament til at lave opsøgende arbejde i forbindelse med, at folk, der ikke ønsker at være her, kan blive repatrieret. Det, lovforslaget går ud på, er, at vi øger den enkeltes incitament til at blive repatrieret, og så er det fuldstændig korrekt, at størstedelen af midlerne, hvis man taler om hjemsendelsesordningen, bliver udbetalt den dag, hvor muligheden for at vende tilbage til ens hidtidige opholdsgrundlag i Danmark bortfalder. Det er jo det, som lovgivningen går ud på. Og ja, det er da, fordi vi ikke ønsker en ordning, som er indrettet sådan, at man så lige kan tage imod en pose penge, være en uge i Mellemøsten, eller hvor man nu skal hen, og så lige pludselig finde på, at man gerne vil tilbage alligevel. Det ville jo være fuldstændig tåbeligt, hvis vi valgte at indrette det på den måde, og derfor har vi sådan set bygget oven på det, der er i dag. Vi har på visse områder udvidet den målgruppe, der kan modtage de forskellige ydelser, og hensigten er, at vi giver dem, der ikke ønsker at blive en del af det danske samfund, et tilbud, nemlig at de kan vende tilbage til der, hvor de kom fra.

Kl. 14:14

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Anne Marie Geisler Andersen for en kort bemærkning.

Kl. 14:14

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Hr. Martin Henriksen refererer til udlændinge, som ikke ønsker at integrere sig. Kunne man forestille sig, at der er mennesker, som ønsker det, men som af en eller anden grund ikke har kunnet integrere sig, eksempelvis fordi de er dybt traumatiserede eller ikke har fået den nødvendige hjælp?

Kl. 14:14

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 14:14

Martin Henriksen (DF):

Men der er jo mulighed for, at man kan få forskellige former for ydelser og forskellige former for hjælp, hvis man eksempelvis har en psykisk sygdom og har fået opholdstilladelse i Danmark. Det er jo også sådan, at hvis man er flygtning og er personligt forfulgt, kan man få opholdstilladelse i Danmark, man kan også få humanitær opholdstilladelse osv. Så det er jo sådan, at vi i det danske samfund hjælper en lang række mennesker.

Man må bare forholde sig til, at der var engang, hvor man gav en masse mennesker opholdstilladelse i Danmark, selv om de reelt ikke var berettiget til at få opholdstilladelse. Det har skabt nogle problemer for det danske samfund, og dem forsøger vi så at løse på forskellig vis. Det her er ét initiativ, men det er et af en lang række initiativer.

Så må jeg også bare sige, at de indvandrere og efterkommere i det danske samfund, som ønsker at blive en del af det danske samfund, og som ønsker at bidrage til det danske samfund, jo er velkomne.

Kl. 14:15

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Anne Marie Geisler Andersen.

Kl. 14:15

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Tror hr. Martin Henriksen, at traumatiserede flygtninge vil føle sig bedre tilpas i deres hjemland, og at de vil få en bedre behandling, end de kunne få her, og ikke mindst den nødvendige behandling?

Kl. 14:15

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 14:15

Martin Henriksen (DF):

Jeg tror da, at der er nogle af dem, der har fået opholdstilladelse i Danmark, som vil føle sig bedre tilpas i det land og den kultur, de kom fra. Det jo også derfor, som jeg har sagt flere gange, vi kan se, at de opholder sig i parallelsamfund. De opholder sig i lukkede miljøer, hvor de omgås personer, som har den samme kulturbaggrund som dem selv, og det er vel et udtryk for, at de føler sig godt tilpas der. Så vil jeg også sige, at når det er sådan, at man rent faktisk får nogle ydelser, når man vender tilbage til sit land, har man jo også mulighed for at benytte sig af de ydelser på forskellig vis; dem disponerer man så at sige selv over.

Jeg vil bare endnu en gang understrege, at det her er endnu et redskab i den udlændingepolitik, som er blevet ført siden 2001-02. Den skal ses i den sammenhæng, at Dansk Folkeparti ønsker et sam-

fund, der hænger sammen socialt og kulturelt, og det kan vi ikke få, hvis vi ikke adresserer de problemer, vi har med eksempelvis parallelsamfund. Og jeg hører altså ikke, at venstrefløjen eller andre virkelig leverer nogle løsninger på området andet end at sige, at det, som vi leverer fra Dansk Folkepartis og regeringens side, ikke holder. Men det er jo ikke konstruktivt.

Kl. 14:17

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Herefter er det SF's ordfører, fru Meta Fuglsang.

Kl. 14:17

(Ordfører)

Meta Fuglsang (SF):

Den tidligere regering, SR-regeringen, indførte i 1999 repatrieringsordningen, som den ser ud i dag og med den lovgivning, som vi har i dag. Ordningen blev bl.a. indført, fordi Daytonaftalen, freds aftalen fra 1995, slog fast, at alle bosnere skulle have mulighed for repatriering. På tidspunktet for loven var det de bosniske flygtninge, der aktuelt kunne bruge loven for at få et ståsted, hvis de ønskede at vende tilbage.

Repatriering er en mulighed for dem, der er flygtet fra krig, og som ønsker at vende tilbage, når fredeligere tider er kommet. Det er en mulighed for dem, der er kommet til Danmark i forbindelse med arbejde, og som ønsker at vende tilbage og have deres alderdom i deres oprindelsesland. Det er en mulighed for dem, der ikke fik opfyldt deres drømme om et bedre liv i Danmark, og som gerne vil forsøge at reetablere sig i hjemlandet. Så der er gode grunde til at bruge en ordning som repatrieringsordningen.

De dårlige grunde vil være, at man bliver mobbet ud, at man bliver betragtet som uønsket, og at man bliver opfordret til at rejse, fordi man ikke må være her.

Forslaget her bygger videre på den opbygning, som den nuværende lov har. Der er et enkelt nyt element i form af en pulje til kommunerne til tiltag vedrørende repatriering. Der er på en række punkter tale om forbedringer af loven: Beløbene sættes op, så den økonomiske situation bliver væsentligt forbedret for dem, der ønsker at gøre brug af ordningen, personkredsen udvides, så flere kan gøre brug af ordningen, og reintegrationsbistanden forbedres.

SF synes, at repatriering er en god mulighed, når den bruges af alle de gode grunde. Den mulighed forbedres her, og det er vi glade for.

Forslaget her blev lanceret i forbindelse med finanslovaftalen mellem regeringen og Dansk Folkeparti. Den blev klædt i en retorik, som bestemt ikke er klædelig for ansvarlige partier, og debatten om forslaget gjorde ikke sagen bedre. Aftaleparterne talte om utilpassede indvandrere, som ikke kan eller vil integreres, og der tales om at spare penge i kommunerne – umådelige summer, forestiller Dansk Folkeparti sig.

Men den del af forslaget fra Dansk Folkeparti, som gjorde det uspiseligt, nemlig en kommunal forpligtelse til at gå ud i kommunerne og finde udlændinge, der skulle opfordres til at rejse eller direkte sendes ud af landet, er væk. Væk er også forslaget om, at man ikke skal kunne fortryde, når man har taget imod repatrieringsbistanden. Så Dansk Folkeparti har altså her ændret mening og har gjort det her til noget, der er mere spiseligt. Tilbage er der så en pulje, som kommunerne kan søge fra til initiativer om rådgivning m.v.

Men lad os kigge på selve teksten og lad os kigge på intentionerne i det her og lad os så se nøjternt på det. Det her er en ordning, der er blevet bedre. Der ligger en forbedring af beløbene og en forbedring i forhold til, hvem der kan søge. Det er godt.

Med hensyn til intentionerne med lovforslaget skal vi jo til at diskutere retorikken i det. Vi skal til at diskutere, om vi hopper på den med, at hvis vi anlægger en hård retorik, er det nok farligt eller væmmeligt. Spørgsmålet er nu, om vi tror, at kommunerne vil gå ud

og presse udenlandske statsborgere til at flytte, selv om de ikke har lyst. Jeg tror det ikke. Der er ikke nogen pressionsmuligheder for kommunerne til at få folk til at flytte. Jeg tror, at kommunerne i almindelighed vil have en fornuftig tilgang til det her, og jeg har tillid til, at kommunerne kan finde ud af at forvalte det, som de skal, over for deres borgere. Vi har jo netop efter det overståede kommunalvalg fået et rødere danmarkskort, et rødere Kommunal Danmark, end vi har haft meget længe. Vi har tillid til, at de kan finde ud af det i kommunerne.

Høringssvarene er bemærkelsesværdige, f.eks. synes Dansk Flygtningehjælp, at det er et godt forslag. Jeg tror, at de ved, hvad der rører sig på området, og jeg tror også, at de kan se bag om den uklædelige retorik, der var i forbindelse med lanceringen af forslaget, og når man skræller den væk, synes de, at forslaget er godt.

Det klæder i hvert fald de borgerlige partier at vise en smule omtanke, så de uspiselige ting er blevet pillet væk, efterhånden som debatten forløb. Jeg er da tilfreds med, at det på den måde kan lade sig gøre at få nogle indspark med hensyn til, hvad der er spiseligt og ikke spiseligt.

Der er forslag til forbedringer i høringssvarene, bl.a. så voldsramte kvinder får bedre muligheder. Det er klart, at der her er mulighed for forbedringer, og hvis det kom med, vil jeg synes, at det er godt, men som forslaget ligger her, kan SF støtte forslaget. Det er klart, at hvis der kommer ændringer eller ting frem under behandlingen, som gør det uspiseligt, må vi tage det op, men som det ligger her, støtter vi forslaget.

Kl. 14:21

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Marianne Jøved for en kort bemærkning.

Kl. 14:21

Marianne Jøved (RV):

Det kan godt være, at det her næsten er ligesom at skulle skrive poesi. SF's ordfører siger, at der kan være gode grunde til at rejse ud, og det er jeg for så vidt enig i. Ordføreren siger så også, at lovforslaget har forbedringer med højere beløb. Spørgsmålet er, om jeg er enig i det, og om jeg vil kalde det en forbedring. Men lad det stå.

I lovforslaget står der som en slags konklusion i bemærkningerne, og jeg citerer: »Lovforslaget vil øge de økonomiske incitamenter til repatriering«.

At bruge økonomiske incitamenter til repatriering er efter min opfattelse problematisk, hvis det, man ønsker, er at give folk mulighed for at rejse ud frivilligt. Hvordan forholder fru Meta Fuglsang sig til det?

Kl. 14:22

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 14:22

Meta Fuglsang (SF):

Det økonomiske incitament her er jo bygget op på samme måde, som det var i den gamle lov, altså at det er klart, at hvis der er en, der rejser ud af landet, som ellers er på en overførselsindkomst, så skal man ikke betale den overførselsindkomst. Og det er klart, at man, hvis man får refunderet 100 pct. i stedet for 75, får refunderet det sidste og ikke kun de 75 pct., og der ligger måske et eller andet yderligere incitament her. Så jeg ved ikke, hvor stort det økonomiske incitament er i forhold til selve kommunens økonomi. Jeg tror, at der, hvor incitamentet ligger, er i, at man kan tilbyde dem, som ønsker at blive repatrieret, en bedre ordning end den, vi har nu. Så på den måde ligger der en udvidelse af incitamentet i forhold til dem, som måtte ønske det. For det, der er afgørende for SF, er, at der ikke ligger pressionsmuligheder for kommunerne i det, der ligger her, og at man

ikke på den måde kan bruge det som straf eller pression i forhold til, hvordan man forholder sig til det.

Kl. 14:25

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Marianne Jelved.

Kl. 14:23

Marianne Jelved (RV):

Altså, fru Meta Fuglsang kalder det en bedre ordning, fordi der er flere penge. Og de flere penge kommer jo dybest set først, når fortrydelsesretten er væk, når de 12 måneder, der giver en opholdstilladelse i Danmark, er brugt op, hvis man kan sige det på den måde.

Kl. 14:23

Så spørger jeg igen: Giver det ikke stof til eftertanke, at der skal være sådan en gulerod ude for enden af de 12 måneder, ude for enden af fortrydelsesrettens ophør, men at man ikke får gavn af dem til at etablere sig og faktisk reelt prøve, om det kan lade sig gøre at etablere sig på en måde, der er fornuftig for familien?

Kl. 14:24

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 14:24

Meta Fuglsang (SF):

Jamen den økonomiske mulighed, man har med det her lovforslag, er jo beløbsmæssigt lige så god eller måske lidt bedre end det, der ligger i den gamle lov. Forskellen er, at man først får det ekstra, man får, når fortrydelsesretten er udløbet. Så man står jo ikke dårligere med det her lovforslag, end man gør med den nuværende lovgivning, når det handler om at komme ud og etablere sig. Der er jo ikke noget med, at det, man får, når man rejser ud, bliver fjernet. Det handler bare om, at man får mere, når fortrydelsesretten er udløbet, sådan som jeg læser forslaget, og det vil sige, at man selvfølgelig får en større procentdel, når fortrydelsesretten er udløbet. Men man står jo ikke dårligere, når man rejser ud, end man gør nu. Så på den måde mener jeg faktisk, det er en forbedring af forholdene. Det er den ene del.

Den anden del er, at personkredsen udvides, så mange flere vil have mulighed for at træde ind i sådan et repatrieringsforløb, hvis man har lyst til det. Og det, der er vigtigt at understrege, er selvfølgelig, at det er frivilligt, og at vi tror på, at kommunerne administrerer det her, så det er frivilligt.

Kl. 14:25

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Martin Henriksen for en kort bemærkning.

Kl. 14:25

Martin Henriksen (DF):

Tak. Ligesom fru Marianne Jelved deler jeg jo lidt en forundring over den indgangsvinkel, som Socialistisk Folkeparti har valgt til det her initiativ. For som sagt startede Socialistisk Folkeparti sådan set med at være imod initiativet, og så skiftede man holdning hen ad vejen, og så er det endt med, kan jeg forstå, at man nu er for. Jeg skal bare forstå det præcist, for det er jo klart nok, at en del af intentionen med lovforslaget, som der også er redegjort for fra Folketingets talerstol, selvfølgelig er, at der er flere, der vender hjem til den folkekreds, hvori de føler sig bedre tilpas. Så jeg vil høre, om Socialistisk Folkeparti er enig i intentionerne i lovforslaget.

Kl. 14:25

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Meta Fuglsang (SF):

Jeg skal starte med at sige, at jeg er uforstående over for, at Dansk Folkeparti mener, at SF har skiftet holdning i den her sag, for vi har faktisk haft en konsistent holdning til det her, og vi har så med glæde set, at de ubehageligheder, som vi har taget afstand fra, og som kunne gøre, at vi ville stemme imod det her, er pillet ud, så vi nu vil kunne stemme for det, som vi opfatter som forbedringer. Så vi har sådan set ikke ændret mening undervejs i det her.

Men tilbage til det andet: Jeg tror, vi har forskellige intentioner med det her. Jeg tror, at Dansk Folkepartis forestilling om, hvad man kan bruge det her til, er anderledes end SF's forestilling om, hvad vi kan bruge det til. Det, jeg forholder mig til, er selve teksten i lovforslaget, og om den kan bruges til noget, som SF synes er en god idé. Ja, det kan den. Jeg kan godt forstå, at Dansk Folkeparti måske bliver lidt mistænksomme, når SF synes, at det her er en god idé, og det kunne være, at det maner til eftertanke. Men det her kan bruges til noget, som SF synes er en god idé, og hvis Dansk Folkeparti mener, det skal bruges til noget andet, er jeg sådan set ligeglad med det, så længe selve lovteksten er god nok.

Kl. 14:26

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Martin Henriksen.

Kl. 14:26

Martin Henriksen (DF):

Men det er jo ikke første gang, at ikke bare Dansk Folkeparti, men også andre misforstår, hvor Socialistisk Folkeparti står i udlændingebatten. Så det er ikke kun Dansk Folkeparti. Hr. Henrik Dam Kristensen var også inde på, at det jo er et eller andet, som vi påstår, når vi siger, at der er splittelse på venstrefløjen i den her linje, og at der er slingrekurs på venstrefløjen osv. Men det er der jo, det kan man konstatere.

Jeg ved ikke, om jeg skal opfatte det, som fru Meta Fuglsang siger, sådan, at man sådan set støtter de bedre muligheder for at sende indvandrere hjem, men at hvis forslaget og opfordringen medfører, at flere vender hjem, så mener man, at det ikke er så godt alligevel.

Kl. 14:27

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 14:27

Meta Fuglsang (SF):

Den helt afgørende forskel er netop, at vi ikke kunne drømme om at bruge udtrykket sende hjem. Det her er et spørgsmål om, at mennesker, der ønsker at rejse ud af Danmark og ønsker at rejse til deres oprindelsesland, har mulighed for at gøre det på nogle rimelige vilkår. Forskellen er lige præcis, at vi ikke mener, at vi skal sende nogen hjem. Vi mener, at med det her forslag får de, der ønsker at rejse, en mulighed for at gøre det.

Kl. 14:27

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Anne Marie Geisler Andersen for en kort bemærkning.

Kl. 14:28

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Hvis SF's ordfører er enig i, at fortrydelsesretten forsvinder efter 1 år, og at kommunens incitament til at sende udlændinge ud af landet øges, ved at man øger refusionen fra 75 til 100 pct., hvorfor er SF så pludselig blevet så positive over for forslaget?

Kl. 14:28

Kl. 14:30

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 14:28

Kl. 14:30

Meta Fuglsang (SF):

SF har hele tiden forholdt sig sådan, at hvad angår forbedrede muligheder for repatriering på de grundlæggende vilkår, der har eksisteret hele tiden, nemlig at det skal være frivilligt, og at det skal være efter mønsteret for den lovgivning, vi har, så er vi positive over for de forbedrede muligheder. Så der er ikke nogen ændringer i det, og der er ikke noget med, at vi pludselig er blevet noget som helst.

Kl. 14:28

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Anne Marie Geisler Andersen.

Kl. 14:28

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Den 11. september sagde SF til information, at Dansk Folkepartis forslag var både useriøst og uhørt urimeligt. Kan det virkelig være rigtigt, at det blot er retorikken, der har fået SF til ikke længere at stå ved det, som man sagde den 11. september i år?

Kl. 14:29

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 14:29

Meta Fuglsang (SF):

Det, vi har syntes var dybt urimeligt og useriøst, var, at kommunerne skulle ud at opsøge udlændinge for at få dem til at rejse ud, og at det her på den måde blev gjort til noget, kommunerne kunne udsætte nogen for. Det er blevet fjernet. Det blev bekræftet, allerede før det kom som lovforslag, og det ligger heller ikke i det lovforslag, der nu foreligger, at kommunerne har nogen som helst pligt til at lave opsøgende arbejde i forbindelse med det her. Så de ting, der var uspiselige, er fjernet. Så var der det med, at fortrydelsesretten skulle fjernes. Det var det, som Dansk Folkeparti spillede ud med i starten, og det var det udgangspunkt, som vi forholdt os til, dengang forslaget første gang kom frem.

Kl. 14:29

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Karsten Lauritzen for en kort bemærkning.

Kl. 14:29

Karsten Lauritzen (V):

Jeg har nu opfattet det sådan, at SF var imod det forslag og det, der var aftalt, fordi man ønskede en udvidelse af den her fortrydelsesordning, der allerede eksisterede. Men det kan selvfølgelig være, at det er forkert opfattet. Det er nu også mit indtryk, at en hel del medier har rapporteret det, og at en hel del af dem, der læser landets aviser, har fået den opfattelse, at der var en uenighed. Men jeg kan forstå, at det er en uenighed, der aldrig har eksisteret.

Der har jo ikke på noget tidspunkt fra regeringens side været tale om, at man skulle ophæve den nuværende fortrydelsesordning i lovgivningen. Så jeg har svært ved at forstå, hvor den her enighed lige pludselig kommer fra, hvis det ikke er sådan en SF classic-integrationspolitik, hvor man leder efter et eller andet, man kan være uenig med regeringen i i pressen, men når det kommer til stykket, stemmer man for lovforslaget. Jeg vil godt spørge fru Meta Fuglsang: Har man overhovedet ikke været uenig med regeringen på det her område på noget som helst tidspunkt, eller har vi fuldstændig misforstået det?

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Meta Fuglsang (SF):

Der er i hvert fald en del misforståelser. Vi har ikke talt om, at man skulle udvide fortrydelsesretten, og jeg er bange for, at hr. Karsten Lauritzen er tilbage i den debat, der var tidligere i forbindelse med de oprindelige repatrieringsordninger, hvor man har talt om fortrydelsesret, og hvor lang tid den skulle bare gælde. Vi har været uenige i det, der gik ud på, at man skulle fjerne fortrydelsesretten, og vi har været uenige i de andre ting, som jeg har redegjort for. Der har vi været uenige i det, som jeg tror var Dansk Folkepartis udmelding, nemlig at det skulle være sådan. Jeg har i hvert fald prøvet at rose regeringspartierne for at udvise lidt borgerlig fornuft og har sagt, at de to ting er uspiselige, så de skal væk. Det kan vi også se de nu er i lovforslaget. Så jeg har ikke nogen problemer med det.

Til gengæld synes jeg, at hr. Karsten Lauritzen læser aviserne på en interessant måde, for det, der har været diskuteret meget, har sådan set været uenigheden mellem Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti på det her område, hvor vi jo er blevet beskyldt for at være alt for enige med regeringen. Så jeg synes i hvert fald, at det er en sjov udlægning af debatten.

Kl. 14:31

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Hr. Karsten Lauritzen.

Kl. 14:31

Karsten Lauritzen (V):

Tak til fru Meta Fuglsang for at få det svar. Jeg kan så forstå, at Berlingske Tidende, Ritzau og andre medier tager fuldstændig fejl. Berlingske Tidende skriver den 10. november: »Udlændinge splitter S og SF«. Det har så aldrig nogen sinde været på tale, kan jeg forstå. Jeg forstår det stadig væk ikke, men det lader vi så ligge. Det, jeg godt vil spørge fru Meta Fuglsang om, er den kritik, som fru Marianne Jelved har været ude med af Socialistisk Folkeparti, for noget tyder på, at fru Marianne Jelved deler den opfattelse, som jeg også har, nemlig at der er en reel uenighed, og der har fru Marianne Jelved jo sagt, at SF spiller et dobbeltspil. Er det rigtigt, eller er det forkert opfattet af fru Marianne Jelved og Det Radikale Venstre?

Kl. 14:32

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 14:32

Meta Fuglsang (SF):

Nu tror jeg nok, at den 10. september var den her aftale om finansloven ikke indgået endnu, men så må hr. Karsten Lauritzen rette mig, hvis jeg tager fejl. Jeg tror, at det her er af nyere dato, så jeg ved ikke, hvad det citat den 10. september retter sig imod. Jeg ved, at der er en del misforståelser om enighed og uenighed i oppositionen, ligesom der selvfølgelig er uenighed mellem regeringspartierne og Dansk Folkeparti, men hvor de parter dog har mulighed for at finde sammen om et fælles forslag, og det vil oppositionen også gøre, når oppositionen er kommet i den lykkelige situation, at vi får en ny regering. For så vil det være oppositionen, der sætter sig ned og laver de forslag, som vi kan blive enige om, og så er det en anden stil, der vil blive lagt, og jeg er sikker på, at oppositionen finder ud af at nå til enighed om en række punkter, også på udlændingeområdet. Så det er ikke en bekymring, jeg deler, men jeg takker da for medfølelsen.

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til fru Meta Fuglsang. Så er det hr. Mike Legarth som ordfører for Det Konservative Folkeparti.

Kl. 14:33

(Ordfører)

Mike Legarth (KF):

Tak, hr. formand. Jeg skal starte med at sige, at jeg taler på vegne af hr. Naser Khader, som ikke kan være til stede i dag.

På vegne af Det Konservative Folkeparti skal jeg tilkendegive, at vi med det her lovforslag positivt bakker op om, at der i højere grad gives mulighed for repatriering for herboende udlændinge, der er dårligt integreret i det danske samfund, som ikke ønsker at blive her, og som kan få en langt bedre livskvalitet i deres hjemland eller i deres tidligere opholdsland.

Der er stadig nogle, for hvem det at komme hjem er det endegyldige mål. Der er stadig nogle af de indvandrere, der netop af den grund ikke tager Danmark på sig, og mange andre områder end lige akkurat det at være til stede her er deres førstprioritet. Det er hverken godt for dem eller for Danmark, og jo, vi kan godt tillade os at forvente, at mennesker, der kommer hertil, også bliver integreret. Og vi kan godt tillade os at mene, at den integration i høj grad er den enkeltes eget ansvar med de rammer, vi politikere sætter.

Den enkelte kan til gengæld for viljen til at blive integreret forvente og have ret til støtte og opbakning. Det er både i den enkeltes interesse og i samfundets interesse, at han eller hun bliver en del af det danske samfund og kan bidrage og fungere her. Men hvis den enkelte ikke vil eller har lyst, står vi altså over for et problem. Man kan jo ikke tvinge nogen til at lade sig integrere helt ind i den inderste kerne.

Det her lovforslag er med til at skabe en udvidelse af både personkreds og de økonomiske rammer i repatrieringsloven. Det er i en erkendelse af netop det, at den enkelte selv skal ville integration, og hvis man ikke vil det, giver det her lovforslag en mulighed for at starte på en frisk dér, hvor man netop længes hen, i det land, som man betragter som sit eget. Derfor støtter vi varmt op om forslaget.

Kl. 14:35

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til den konservative ordfører. Fru Marianne Jelved som ordfører for Det Radikale Venstre.

Kl. 14:35

(Ordfører)

Marianne Jelved (RV):

Dette forslag skal jo ses i sammenhæng med sin tilblivelse og dermed også sin begrundelse. Jeg vil gerne citere fra Information den 11. september i år, og det er hr. Kristian Thulesen Dahl, jeg citerer.

Der står: »Utilpassede udlændinge« skal tilskyndes til at forlade Danmark. Sådan lyder et af kravene fra Dansk Folkeparti til næste års finanslov. Ifølge partiets gruppeformand, Kristian Thulesen Dahl, skal integrationspolitikken nu ledsages af en repatrieringspolitik.

– Det vil være en nyskabelse, som vil revolutionere vores måde at tænke udlændingepolitik på, siger Kristian Thulesen Dahl.«

Lidt længere nede i artiklen står der: »Men det handler om at revolutionere den måde, man arbejder med det her på ude i kommunerne, siger gruppeformanden.«

Det var så Information fra september måned i år.

Så kommer der en aftaletekst, der er rettet mod udlændinge, sammen med finanslovaftalen, hvor der bruges nogle formuleringer. Der

står, at aftalen er rettet mod udlændinge »der har ingen eller ringe tilknytning til arbejdsmarkedet«.

Et andet sted kaldes målgruppen for – og jeg citerer – »uintegrerede udlændinge«.

Formålet med aftalen er altså at få utilpassede – for nu at bruge det udtryk – udlændinge til at rejse. Hvis vi går ind i selve lovforslaget og bemærkningerne til det, kan vi jo se, at det gør man ved at øge repatrieringsbeløbet med 100.000 kr., som falder, når man ikke længere kan fortryde, at man har forsøgt sig i sit hjemland eller tidligere opholdsland.

Jeg citerer fra bemærkningerne: »En sådan markant forhøjelse vil give den enkelte udlænding et langt bedre grundlag for at etablere en ny tilværelse i hjemlandet ...«.

Fra et andet sted citerer jeg: »Den forhøjede etableringshjælp skal gavne og støtte de udlændinge, der i overensstemmelse med repatrieringslovens formål tager varig bopæl i deres hjemland. På den baggrund – og for at forhindre misbrug og for yderligere at styrke den enkelte udlændings motivation til at blive varigt i hjemlandet – foreslås det, at størstedelen af beløbet først udbetales efter fortrydelsesfristens udløb eller, for udlændinge der ikke er omfattet af fortrydelsesretten, 12 måneder efter udrejsen.«

Jeg fortsætter med at citere: »Udbetalingen af størstedelen af hjælpen til etablering sker således først på det tidspunkt, hvor udlændingen ikke har mulighed for at vende tilbage til Danmark på sit hidtidige opholdsgrundlag ...«.

Ifølge bemærkningerne får kommunerne også et styrket grundlag for at tilbyde repatriering, og det gør de, bl.a. ved at refusionen stiger fra 75 pct. til 100 pct.

Så står der, og jeg citerer: »Kommunerne opnår herudover en væsentlig økonomisk gevinst ved repatriering i det omfang, den pågældende, der repatrierer, alternativt ville have modtaget offentlige indkomstoverførsler.«

I lovforslagets bemærkninger konkluderes der næsten til allersidst: »Lovforslaget vil øge de økonomiske incitamenter til repatriering ...«.

Det er selvfølgelig en anden måde at sige det på. Der er nogle udlændinge, der er uønskede, og budskabet er, som der står, at så må vi betale dem for, at de rejser ud og bliver væk. Derfor er ordningen jo også 3-årig, for man skal skynde sig lidt at være med, ellers risikerer man, at den ikke er så favorabel længere.

Det Radikale Venstre finder, at vi bruger uforholdsmæssigt mange penge på repatriering. Vi er ikke imponeret over det, nogle kalder en forbedring af lovforslaget. De 41 mio. kr. burde bruges til at hjælpe og til at behandle de traumatiserede flygtninge, der bor lovligt i Danmark, med psykiske problemer af meget alvorlig art på baggrund af deres flygtningesituation. De burde have psykologhjælp i langt større omfang og anden relevant behandling, så de faktisk blev i stand til at blive raske og kunne lære sproget og være på arbejdsmarkedet. Det er asylansøgere, der har siddet i årevis i asylcentre, som bliver godkendt som flygtninge og bor i Danmark, som har det rigtig, rigtig dårligt, og som vi ikke er gode nok til at hjælpe.

Det er rigtigt, at personkredsen udvides, men det er Det Radikale Venstre altså heller ikke særlig imponeret over. Vi noterer os, at alle familiesammenførte kan repatriere nu, og det er familiesammenførte, som ellers er kommet hertil af totalt egen fri vilje. Vi bryder os ikke om det træk i det her samfund, som det her forslag viser. Det styrker ikke solidariteten, det sender derimod et budskab ud om, at vi kan betale os fra de menneskelige problemer for mennesker, som er iblandt os, og som har det meget, meget svært. Derfor appellerer vi til, at regeringen tænker sig om endnu en gang og overvejer, hvad det egentlig er, man gør på Dansk Folkepartis opfordring, altså om det er det værdisæt, der skal præge det danske samfund, nemlig at det her handler om at betale sig fra problemerne og sende dem ud af

landet, i stedet for at vi holdt sammen og løste dem i fællesskab på en menneskelig og værdi måde. Det er det her ikke.

Kl. 14:41

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Der er lige et par korte bemærkninger, først fra hr. Karsten Lauritzen.

Kl. 14:41

Karsten Lauritzen (V):

Tak. Jeg har to spørgsmål. Det ene handler om, at fru Marianne Jelveds parti var med til at stemme for de ændringer, der var af loven i 2003, hvor man også hævede beløbet. Jeg kan forstå, at De Radikale nu er imod hele konceptet bag det, men det, der er sket, er jo ikke, at man har ændret konceptet, man har bare øget beløbene, som man gjorde i 2003. Hvad er det, der gør, at De Radikale lige pludselig ikke vil være med til at hæve beløbet, og hvor er Det Radikale Venstres skæringspunkt? Ville det have været ved 70.000 kr. eller ved 80.000 kr. eller 20.000 kr.? Hvor er det, skæringspunktet er?

Så har jeg et andet spørgsmål: Nu var fru Marianne Jelved jo godt i gang med at citere, og så vil jeg godt citere fru Marianne Jelved. Hun sagde til Ritzau den 14. november under overskriften »Jelved imod SFs dobbeltspil om udlændinge«: »SF fører vælgerne bag lyset i udlændingepolitikken«. Jeg vil godt bede fru Marianne Jelved om at uddybe, hvad præcis det var, hun mente i den forbindelse.

Kl. 14:42

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 14:42

Marianne Jelved (RV):

Det Radikale Venstre er ikke imod konceptet om repatriering, men vi er imod de dimensioner, det får nu, hvor det ligner, at man frister folk til at tage af sted, samtidig med at man siger, at det handler om de utilpassede, de uintegrerede, som vi ikke har brug for, og som lever i et parallelsamfund, og hvad der ellers er sagt fra den her talerstol af forskellige ordførere. Sådan et samfund bryder vi os ikke om.

Vi ønsker os et samfund, hvor vi hjælper dem, der har det svært, og hvor vi sætter ind med den relevante behandling. Og så vil vi gerne bruge de ekstra 41 mio. kr. til faktisk at give til nogle af de flygtninge, der bor i området på Nørrebro, som jeg i hvert fald har mødt, og som har umanerlig stor brug for det, man kalder en rehabilitering, forstået på den måde, at de får bearbejdet de traumer, som de har med sig fra Afghanistan, og hvor de nu er kommet fra. De bor her ganske lovligt, og de får ikke den hjælp, de har brug for. Det, vi har imod det her forslag, er, at det ikke hjælper dem, som burde have hjælp. Og det koncept, der var der før, var rigeligt. Folk rejste jo, de repatrierede jo.

Kl. 14:43

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Hr. Karsten Lauritzen.

Kl. 14:43

Karsten Lauritzen (V):

Tak. Fru Marianne Jelved svarede jo ikke på spørgsmålet, og det klandrede fru Marianne Jelved mig for ikke at gøre, da jeg var på talerstolen, så jeg håber, fru Marianne Jelved vil svare på de to spørgsmål, jeg stillede.

Det ene var som sagt, hvor skæringspunktet er for Det Radikale Venstre. Jeg kan forstå, at det er, fordi man øger beløbet med 100.000 kr., at filmen knækker. Hvis nu man havde øget det med 20.000 kr. eller 30.000 kr. eller 40.000 kr., ville man så have sagt ja i Det Radikale Venstre, eller hvad?

Det andet spørgsmål er, om fru Marianne Jelved ville uddybe det, hun sagde på Ritzau, om, at SF fører vælgerne bag lyset i udlændingepolitikken. Eller vil fru Marianne Jelved gå til bekendelse og sige, at det mener man ikke i Det Radikale Venstre at SF gør? Jeg er lidt interesseret i, hvad det er, man mener i Det Radikale Venstre.

Kl. 14:44

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 14:44

Marianne Jelved (RV):

Vi har ikke den opfattelse i Det Radikale Venstre, at det var nødvendigt at hæve beløbet for repatriering. Det var udmærket, som det var, og som det er i dag. Vi har intet behov for at øge det. Det fungerede, der var folk, der brugte den ordning og kunne bruge den. Derfor vil vi hellere bruge pengene på en anden måde.

Jeg har i offentligheden, både på fjernsyn og i skrevne medier, meget nøje gjort rede for, hvad jeg mente med det, jeg sagde om tvungethed i SF's måde at melde ud på, og det bruger jeg ikke min knappe taletid her på talerstolen til.

Derimod vil jeg meget gerne sige, at jeg er skuffet over, at det er så svært for Venstre at forstå, at der faktisk er en årsag til, at mange af de mennesker, som ikke har kunnet lære dansk, ikke har kunnet det, og at man kan hjælpe dem. Når man er traumatiseret flygtning, er det svært at komme ud af sin lejlighed og væk fra de nedrullede gardiner og være ude mellem mennesker, fordi man har det rigtig, rigtig elendigt. Og hvis hr. Karsten Lauritzen gerne vil se det med sine egne øjne, er jeg den, der meget gerne tager hr. Karsten Lauritzen med mig til Nørrebro. Det er ikke så langt herfra.

Kl. 14:45

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Hr. Martin Henriksen for en kort bemærkning.

Kl. 14:45

Martin Henriksen (DF):

Jeg forstår egentlig ikke, at det af flere bliver fremført, som om det sådan skulle være en afsløring af, at Dansk Folkepartis hensigt med forslaget er at få utilpassede indvandrere til at rejse. Det har vi jo sagt ved flere forskellige lejligheder. Jeg synes, at det er en lidt underlig debat, men det er jo ikke fru Marianne Jelveds skyld.

Jeg vil høre, hvorfor Det Radikale Venstre egentlig er imod, at vi giver øgede muligheder for repatriering til mennesker, der under de rette forudsætninger gerne vil vende tilbage til deres hjemland. Skal man død og pine få folk til at blive i Danmark, når de kan få en mulighed for at vende tilbage til der, hvor de kom fra?

Kl. 14:45

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 14:45

Marianne Jelved (RV):

Jeg kan oplyse om, at hvis man fortæller amerikanere, også amerikanske politikere, at vi har en repatrieringsordning, hvor vi betaler folk for at rejse hjem, ryster de på hovedet og siger: Det kunne vi ikke drømme om at bruge penge på, for nu har vi brugt penge på at få dem integreret i vores samfund; hvis de selv vil hjem, må de spare op til billetten hjem. Det ligger i virkeligheden tættere på min opfattelse, end så mange andre ting gør.

Jeg vil sige det endnu en gang: Man udvider persongruppen, der kan få repatriering, til at omfatte stort set alle familiesammenførte, og de får 100.000 kr. med sig. Jeg synes, at det er helt ude af proportioner. Familiesammenførte er kommet herop frivilligt, og jeg forstår

slet ikke, hvorfor de ikke selv skal betale deres billet, hvis de vil rejse hjem igen. Det må jeg sige.

Kl. 14:46

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Hr. Martin Henriksen.

Kl. 14:46

Martin Henriksen (DF):

Tak. Vi øger muligheden for, at de kan vende tilbage til hjemlandet. Vi ved jo ikke, hvor mange der vil benytte sig af den her mulighed. Det, jeg ikke forstår ved Det Radikale Venstres indgangsvinkel til det her forslag, er, at hvis det forholder sig sådan, at der er nogle indvandrere i det danske samfund, som ikke ønsker at leve i det danske samfund, som gerne vil vende tilbage til deres hjemland, hvis de havde muligheden, hvorfor skal vi så ikke forbedre deres mulighed for det? Jeg forstår simpelt hen ikke, at Det Radikale Venstre kan være imod det.

Det er rigtigt, at der ligger nogle incitamentsstrukturer i det her for kommunerne og også for den enkelte, men det er jo sådan set i sidste ende og i bund og grund et valg, som den enkelte må træffe. Hvad er det, der i bund og grund er forkert ved, at man giver folk en mulighed for at vende tilbage til den kulturkreds, hvor de føler sig bedre tilpas?

Kl. 14:47

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 14:47

Marianne Jelved (RV):

Jeg bryder mig sådan set heller ikke så meget om, at kommunerne skal gå ud og informere folk om, at de kan rejse hjem for danske kroner. Jeg synes simpelt hen, at det er imod vores bestræbelser på at være en del af den internationale verden. De folk, der gerne vil rejse hjem, kan selvfølgelig frit rejse, men jeg forstår ikke, hvorfor danske skatteydere skal betale dem for at rejse.

Jeg anerkender, at vi i 1990'erne lavede en repatrieringsordning, og jeg anerkender, at vi har hævet beløbet. Jeg synes, at en størrelsesorden på 28.000 kr. pr. voksen, og det er så, hvad det er, og omkring 9.000 kr. pr. barn er udmærket. Lad det være ved det. Der er ikke nogen, der over for mig eller Det Radikale Venstres medlemmer har rejst ønsket om, at det er nødvendigt at øge det beløb for at tilfredsstille folk. Jeg synes, at den forøgelse af beløbet, der her sker, er helt ude af proportioner.

Kl. 14:48

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til den radikale ordfører. Fru Johanne Schmidt-Nielsen som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 14:48

(Ordfører)

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

»Vi betaler for, at man opgiver sin livsvarige opholdstilladelse i det danske samfund.« Det var et citat af hr. Kristian Thulesen Dahl, for så klart forklarede han indholdet af det forslag, vi i dag behandler, da han udtalte sig til Ritzau søndag den 8. november i år. Og hr. Kristian Thulesen Dahl fortsætter:

»Det koster ganske meget at have utilpassede udlændinge i det danske samfund.«

I samme ritzautelegram udtaler fru Pia Kjærsgaard:

»Samtidig sparer man det danske samfund for umådelig mange udgifter og umådelig mange problemer.«

Overskriften på det her telegram er: »Udlændinge får 100.000 kr. for at tage hjem.« Og jeg synes sådan set, at den overskrift meget præcist rammer indholdet af forslaget. Regeringen og deres venner i Dansk Folkeparti har i årevis gjort alt, hvad de kunne, for at undgå, at folk kom hertil, og nu er man så begyndt på næste trin, nemlig at finde ud af, hvordan man så kan få folk til at skrubbe af. Og til det formål benytter man sig altså bl.a. af det, man kunne kalde en skrub af-check, som er på de her 100.000 kr.

Det er jo værd at bemærke, at de 100.000 kr. først udbetales, når fortrydelsesfristen er udløbet. Altså, en udlænding modtager fortsat kun 16.954 kr. ved sin tilbagevenden. De 100.000 kr. er ikke en hjælp til at etablere sig, for de udbetales netop ikke i den periode, hvor man etablerer sig. De er derimod en bonus for ikke at fortryde; det er en bonus for at blive væk.

Lovforslaget indeholder også det, der bliver kaldt en styrkelse af den kommunale indsats, og det betyder jo altså, at der afsættes 20 mio. kr. til, at kommunerne kan lave aktiviteter, der understøtter repatriering. Og i bemærkningerne kan vi altså læse, at der skal igangsættes en lokal offensiv indsats. Jeg ved ikke rigtig, hvad en sådan lokal offensiv indsats er – om man regner med, at borgmestrene skal købe plakatplads i busserne og S-togene eller sådan noget, hvor der på store bannere og skilte står: Smut hjem, du får 100.000 kr. for det.

Men der bliver altså afsat 20 mio. kr. til det, man kalder en offensiv lokal indsats i forhold til at informere om det her såkaldte tilbud. Regeringen ved jo godt, at kommunerne er i en meget presset økonomisk situation, og desværre er vi i Enhedslisten ikke kommet igennem med vores forslag om, at kommunerne skal have 100 pct.s statsrefusion på overførselsindkomster, ligesom kommunerne i dag får det for folkepensionen. Derfor er det dyrt for en kommune at have borgere på overførselsindkomster, og samtidig er kommunerne blevet presset og presset økonomisk, siden regeringen og DF kom til i 2001. Den pressede økonomi slår man så på i bemærkningerne ved at skrive:

»Kommunerne opnår herudover en væsentlig økonomisk gevinst ved repatriering i det omfang, den pågældende, der repatrierer, alternativt ville have modtaget offentlige indkomstoverførsler.«

Signalet fra regeringen er altså, at hvis de får dem overtalt til det her, slipper de for overførselsindkomster. Man opfordrer altså til at følge et økonomisk incitament til at få folk ud af landet frem for at løse eventuelle sociale problemer.

Det her er ikke et forslag, der handler om at hjælpe mennesker, der af den ene eller den anden årsag frivilligt ønsker at vende hjem til deres hjemland. Det her er et forslag, der handler om at få udlændinge til at opgive deres opholdstilladelse. Frem for at vi bruger penge på at styrke den sociale indsats i kommunerne, frem for at man kunne bruge penge på at genopbygge de lande, som mange af de her personer i sin tid er flygtet fra, vælger man altså at bruge penge på en såkaldt smut-check eller på en bonus på 100.000 kr., fordi du nu har været væk så længe, at fortrydelsesfristen er udløbet. Det vil man bruge penge på, og man vil bruge penge på, at kommunerne skal ud og informere aktivt om, at der altså er den her såkaldte mulighed.

I Enhedslisten stemmer vi nej til L 81, medmindre noget meget vildt, nyt og overraskende skulle vise sig i udvalgsbehandlingen. Vi stemmer nej til Venstres, De Konservatives og Dansk Folkepartis ønske om at betale udlændinge for at forlade Danmark.

Kl. 14:53

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Hr. Karsten Lauritzen for en kort bemærkning.

Kl. 14:53

Karsten Lauritzen (V):

Tak. Som jeg forstod fru Johanne Schmidt-Nielsen, opfatter hun det her som en skrub af-ydelse, en skrub af-check. Hvis ikke jeg tager meget fejl, tror jeg, hun brugte præcis de ord. Det er der, hvor jeg

ikke helt kan følge fru Johanne Schmidt-Nielsen. For det, man gør, er, at man tager det setup, der var inden de her ændringer, og så øger man blot beløbet, og så øger man den kommunale refusion fra 75 pct. til 100 pct. Så allerede inden de her lovændringer er vedtaget, er der et økonomisk incitament for kommunerne. Nu bliver det økonomiske incitament større, det er rigtigt, men det er til stede allerede inden lovændringen, og så øger man som sagt beløbet.

Det, der er det paradoksale, og det vil jeg godt spørge fru Johanne Schmidt-Nielsen om, er, om det ikke er mærkeligt og dobbeltmoralisk, at Enhedslisten i 2003, da man øgede beløbet, stemte for konceptet om at give folk penge til reintegration. Når vi nu øger beløbet lidt yderligere, er man lige pludselig imod. Det er da lidt tankevækkende. Hvad er årsagen til det, og synes fru Johanne Schmidt-Nielsen ikke, at det er lidt dobbeltmoralisk?

Kl. 14:54

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 14:54

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Nej, det synes jeg bestemt ikke det er. Det forholder sig i dag sådan, at man, hvis man er et voksent menneske, modtager i alt 28.256 kr. Ud af det beløb får man de 16.954 kr. i den situation, hvor man udrrejser. Det er den første portion, det er altså de penge, man får til at etablere sig. Ved den her lovændring vil det være sådan, at man fortsat modtager 16.954 kr. i den første portion, hvorimod de 100.000 kr. ligger og venter på en, hvis man bliver så længe, at fortrydelsesfristen udløber. Det vil sige, at det, at man sætter beløbet op, ikke er en måde at hjælpe folk i den periode, hvor de skal etablere sig. Det er en bonus, man giver, hvis folk bliver væk så lang tid, at fristen er udløbet. Det må hr. Karsten Lauritzen da kunne indrømme. De 100.000 kr. kommer ikke i den periode, hvor man rent faktisk etablerer sig, for i den periode er beløbet det samme. De 100.000 kr. kommer, hvis man bliver væk så længe, at fristen for at fortryde er overskredet. Jeg synes ikke, vi som samfund skal bruge penge på at give folk sådan en bliv væk-bonus.

Kl. 14:55

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Hr. Karsten Lauritzen.

Kl. 14:55

Karsten Lauritzen (V):

Tak. Jeg forstår simpelt hen ikke, hvordan man i Enhedslisten kan se sig selv i øjnene i spejlet. Jeg har stor respekt for Enhedslisten, der fører idealistisk politik og ikke går på kompromis, men så synes jeg bare, det er tankevækkende, at man stemmer for en forøgelse af beløbet i 2003 og ikke vil gøre det nu. Det er fair nok, at man siger, at man synes, at forøgelsen er for høj, men det er jo ikke det, man siger fra Enhedslistens side. Man siger, man er fuldstændig imod konceptet, man er imod, at man giver kommunerne et økonomisk incitament, hvis det er det, der er behov for. Det var der allerede i den gamle ordning, som Enhedslisten var med til at videreføre.

Vil fru Johanne Schmidt-Nielsen ikke erkende, at hun kan se bare en snert af dobbeltmoral i Enhedslistens modstand mod det her forslag? Og kunne det tænkes, at grunden til, at man er imod forslaget fra Enhedslistens side, udelukkende er, at det er et forslag fra Venstre og Konservative støttet af Dansk Folkeparti, og at Enhedslisten har en erklæret politik om at være imod alt, hvad disse partier foreslår på udlændinge- og integrationsområdet, uanset hvor fornuftigt det måtte være?

Kl. 14:56

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 14:56

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Hvis nu Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti f.eks. foreslår at afskaffe 24-års-reglen og tilknytningskravet, så vil jeg love for, at vi vil stemme for, også selv om det var de partier, der fremsatte det. Så hvis hr. Karsten Lauritzen kunne få det igennem i sin gruppe, så kan jeg love, at man har Enhedslistens stemmer i salen.

Vi er ikke imod det koncept, der går ud på, at man hjælper mennesker, som frivilligt har lyst til og af forskellige årsager har mulighed for at vende tilbage til et land, som de i sin tid har forladt. Men som fru Marianne Jelved her tidligere på talerstolen før mig sagde, så har jeg altså heller ikke oplevet, at en masse organisationer har henvendt sig til mig og sagt, at beløbet er af en størrelse, så det er muligt rent faktisk at repatriere. Og jeg kan konstatere, at den forøgelse, der er af beløbet, ikke bliver givet i den periode, hvor man rent faktisk skal etablere sig i det land, man er vendt tilbage til. Nej, den bliver givet, efter at fristen er udløbet. Det vil sige, det er en ydelse, som har det formål at få folk til at blive væk så længe, at de ikke længere kan fortryde.

Kl. 14:57

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Hr. Martin Henriksen.

Kl. 14:57

Martin Henriksen (DF):

Jeg vil bare spørge: Hvis det, der kommer ud af forslaget, dels er, at samfundet i sidste ende sparer nogle penge, som eksempelvis kunne bruges på velfærdsforbedringer, dels er, at mennesker, der ønsker at vende tilbage til deres hjemland, får bedre mulighed for det, hvad er så det dybere problem med det her?

Kl. 14:58

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 14:58

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Der er meget, meget stor forskel på hr. Martin Henriksens og Dansk Folkepartis menneskesyn og det menneskesyn, som vi har i Enhedslisten, og som jeg har.

Jeg mener ikke, at man løser eventuelle sociale problemer ved at bestikke folk med en check på 100.000 kr. Det synes jeg er en falliterklæring. Jeg synes, at det er pinligt. Jeg synes, at det er en katastrofe, at man tror, at det er den måde, man kan løse problemerne i det danske samfund på. Men jeg er ikke overrasket over, at det er holdningen i Dansk Folkeparti. Det er klart.

Kl. 14:58

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Hr. Martin Henriksen.

Kl. 14:58

Martin Henriksen (DF):

Jeg synes egentlig ikke, at jeg fik svar på spørgsmålet.

Vi ved jo ikke, hvor mange der vil benytte sig af muligheden; det kan vi jo ikke vide, vi kan jo ikke spå om fremtiden, men det er da klart, at der ligger nogle øgede incitamenter i det. Men hvis det, der kommer ud af den her ordning, er, at samfundet i sidste ende sparer nogle penge, som vi eksempelvis kunne bruge på velfærdsforbedringer, og at nogle mennesker, som under de rette forudsætninger øn-

sker at vende tilbage til deres hjemland, får øgede muligheder for det, kan vi jo rent faktisk komme i en situation, hvor både samfundet og de mennesker, som det handler om, og som benytter sig af tilbudet, kan få gavn af det. Er det ikke alt i alt positivt?

Kl. 14:59

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 14:59

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Samfundet ville spare rigtig, rigtig mange penge, hvis man lavede en social indsats og en integrationsindsats i Danmark, der betød, at der ikke er mennesker som dem, der tidligere i dag er blevet omtalt fra talerstolen, der er i Danmark, som har været i Danmark i mange, mange år, og som f.eks. ikke kan tale det danske sprog. Hvis man fra regeringens og Dansk Folkepartis side tog de problemer alvorligt, ville samfundet spare rigtig, rigtig mange penge.

I stedet for vælger man altså en løsning, hvor man mener, at man kan bestikke sig til at komme af med problemerne. Jeg synes, at det er pinligt, og jeg synes, at det viser meget om, hvad det er for et menneskesyn, der ligger bag den politik, der bliver ført af regeringen og ikke mindst af Dansk Folkeparti.

Men jeg vil da tilføje, at vi, som jeg sagde tidligere, bestemt ikke er imod, at vi som samfund støtter mennesker, som frivilligt ønsker at vende tilbage, og som i en periode har behov for en økonomisk ydelse for at kunne etablere sig. Men det her handler ikke om at give folk støtte til at etablere sig. Det er en bonus, man giver folk, hvis de bliver så længe væk fra Danmark, at de ikke fortryder. Jeg tror, at det er lige efter Dansk Folkepartis hoved.

Kl. 15:00

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Tak til fru Johanne Schmidt-Nielsen. Så er det integrationsministeren.

Kl. 15:00

Integrationsministeren (Birthe Rønn Hornbech):

Jeg skal sige tak for debatten. Tak for, at Folketingets fem største partier tilslutter sig forslaget. Det er jeg glad for, men det har vi også gjort os umage for skulle ske. Jeg har lagt meget vægt på, da vi formulerede lovforslaget, at det bibeholdt så mange af de principper, som der i forvejen er i repatrieringsordningen, at vi ikke begyndte at operere med nye begreber, så der opstod fortolkningsproblemer, tvivlsspørgsmål osv. Det er, som flere ordførere har gjort rede for, nærmest bare – men ikke kun – beløbene, der er vokset. Det er det, der er den største ændring, men vi har så også udvidet personkredsen, og betingelserne for at få denne ordning er også ændret.

Men når det er sagt, må det jo fremhæves igen og igen, som flere ordførere også har forsøgt, at det her er en ganske frivillig ordning, og at dem, der opfylder kravene, har et retskrav på det her, punktum. Men når man begynder at mistænkeliggøre kommunalt ansatte for at ville presse udlændinge osv., må jeg bare sige, at der gælder helt klare forvaltningsretlige regler for de kommunalt ansatte. Der er et retskrav, og hvis ikke man ønsker at bruge det meget favorable tilbud, er den potte ikke længere, for så bliver man i landet. De opholdsgrundlag, der er i dag, anfægtes ikke. Længere er historien egentlig ikke.

Kl. 15:02

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Marianne Jelved for en kort bemærkning.

Kl. 15:02

Marianne Jelved (RV):

Det har jo også været fremme i behandlingen i dag, at personkredsen udvides, endda temmelig meget og på rigtig mange områder. Derfor har jeg et helt konkret spørgsmål til integrationsministeren: Hvorfor har regeringen taget, jeg mener, jeg kan sige stort set alle familiesammenførte med som en gruppe, der kan få en repatriering af den karakter, som vi nu har i lovforslaget?

Kl. 15:02

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 15:02

Integrationsministeren (Birthe Rønn Hornbech):

Jamen det har været et ønske. Og det er jo klart, at vi ved, at der er personer, der i en fremskreden alder er blevet familiesammenført her, fordi de gerne ville være sammen med deres børn. Så finder de måske ud af, at de hellere vil hjem til den anden halvdel af børnene igen i et andet land, og der har vi så lempet det, sådan at vi har sagt, at de så altså ikke skal rejse tilbage med deres voksne børn. Ja, det er jo en følge af det, der også står i fremsættelsestalen, nemlig at det vil blive til utrolig stor gavn for de ældre, der er her, og som under den tidligere SR-regering aldrig er blevet integreret ordentligt, og som stadig væk drømmer om at komme tilbage, som måske ikke ser det som så positivt med en fremtid på et plejehjem, hvor der måske ikke er så mange, som de kan forstå, og som de kan tale med. Derfor har vi altså ændret det og har sagt, at er man blevet familiesammenført her i landet med voksne børn, kan man også rejse tilbage uden børnene, i modsætning til, som loven egentlig er formuleret i dag, at det skal være hele familien.

Kl. 15:03

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Marianne Jelved.

Kl. 15:03

Marianne Jelved (RV):

Jeg er meget, meget forundret; jeg er faktisk rigtig forundret over, at VK-regeringen har de synspunkter, som integrationsministeren giver udtryk for her. Familiesammenføringen er jo sket helt på frivillig basis. Hvorfor skal familien så ikke selv sørge for det, hvis nu den gamle mor alligevel hellere vil bo hjemme i sit hjemland end bo hos sønnen, der bor i Danmark; hvorfor skal familien ikke klare det selv? Hvorfor er det noget, det offentlige skal tage sig af? Det begriber jeg simpelt hen ikke; det er punkt 1.

Punkt 2: Kan integrationsministeren løfte sløret for, hvad der skal til, for at den her lovændring kan betegnes som en succes?

Kl. 15:04

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 15:04

Integrationsministeren (Birthe Rønn Hornbech):

Der er ikke foretaget nogen beregning af, hvor mange der vil bruge denne lov, for det er sådan, at det er, som jeg sagde: Det er en ganske frivillig ordning: De, der vil bruge den, har et retskrav på det. Og selv om jeg også er kirkeminister, kan jeg ikke give mig af med profetier; det er der vist ikke ret mange i Folketinget der kan. Der er måske nogle, der gør det alligevel, men det vil jeg i hvert fald ikke gøre.

Kl. 15:05

Kl. 15:07

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Kl. 15:05

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Det er korrekt, at det er en ganske frivillig ordning. Alligevel hørte vi jo Dansk Folkepartis ordfører her for lidt tid siden fortælle os alle sammen, at målet for Dansk Folkeparti med den her lovændring er, at flere benytter sig af ordningen. Så mit første spørgsmål går på, om ministeren er enig med Dansk Folkeparti i, at målet med lovændringen er, at flere benytter sig af den, at flere forlader Danmark. Det er spørgsmål nummer et.

Spørgsmål nummer to er, om ministeren er enig med hr. Kristian Thulesen Dahl, når hr. Thulesen Dahl opsummerer formålet med ændringen som værende: Vi betaler for, at man opgiver sin livslange opholdstilladelse i det danske samfund.

Kl. 15:05

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 15:05

Integrationsministeren (Birthe Rønn Hornbech):

Jeg vil henviser fru Johanne Schmidt-Nielsen til at læse min fremsættelsestale. Der står svaret.

Kl. 15:06

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Kl. 15:06

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Så ministeren vil altså ikke svare på, om ministeren er enig med Dansk Folkepartis ordfører, nemlig hr. Martin Henriksen, i, at formålet, målet med at lave den her ændring, er at få flere til at forlade landet. Det er jo ellers ikke så kompliceret at svare på. Man kan svare ja, eller man kan sige: Vi har ikke sådan et formål fra regeringens side.

Kl. 15:06

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 15:06

Integrationsministeren (Birthe Rønn Hornbech):

Jamen så vil jeg læse op. Der står her i min fremsættelsestale, og det er altså min politiske tilkendegivelse i anledning af loven, som fru Johanne Schmidt-Nielsen selv kunne have taget og læst:

»Herboende udlændinge, der er dårligt integreret i det danske samfund, og for hvem en tilbagevenden til deres hjemland eller tidligere opholdsland udgør en chance for at få en bedre tilværelse, bør gives bedre mulighed for frivillig repatriering. Desuden bør ældre udlændinge, der har opholdt sig i Danmark i en længere årrække, men hvor repatriering kan styrke den enkeltes livskvalitet, gives bedre muligheder for at tilbringe alderdommen i hjemlandet.«

Svaret er altså: en bedre tilværelse og en bedre livskvalitet.

Kl. 15:07

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Der er vist ikke flere med korte bemærkninger. Jo, fru Anne Marie Geisler Andersen.

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

[Lydudfald] ... med det her forslag, kommunens incitament til at få folk til at rejse ud af landet, hvis det alligevel bare er en frivillig ordning?

Kl. 15:07

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 15:07

Integrationsministeren (Birthe Rønn Hornbech):

Nu er jeg da fra venstrefløjens blevet tudet ørerne fulde af, at jeg ikke vejleder ordentligt i den ene og den anden sag. Så det er meget mærkværdigt, at man nu skal bebrejdes, at man sørger for, at der er en vejledning.

Kl. 15:07

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Anne Marie Geisler Andersen.

Kl. 15:07

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Jamen så vil jeg gerne spørge integrationsministeren, om hun tror, at det vil hjælpe på integrationen i Danmark, at vi blot sender et signal om, at mennesker, som ikke bare retter ind, f.eks. fordi de er dybt traumatiserede, bare skal ud af landet. Er det virkelig integrationsministerens bedste løsning på, hvordan vi sikrer en bedre integration i Danmark?

Kl. 15:07

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 15:07

Integrationsministeren (Birthe Rønn Hornbech):

Der er traumatiserede i alle grupper: gammeldanskere, nydanskere, der er danske statsborgere og mennesker med et helt andet opholdsgrundlag. Det har jo ikke noget som helst med det her at gøre; der er jo ikke fokuseret specielt på traumatiserede. Jeg har godt hørt, at fru Marianne Jøved nu siger, at vi sådan set ikke behøver nogen dispensionsordning i statsborgerskabslovgivningen – fordi alle kan lære dansk, når de er traumatiserede. Det vil jeg så lægge mig på sinde, men jeg forstår slet ikke diskussionen her.

Jeg må sige, at der er to partier her i salen i dag, der enten har et meget antidemokratisk ideologisk felttog om at melde sig ud af Folketinget eller også ikke har læst lovforslaget. Og det synes jeg må stå for deres egen regning.

Kl. 15:08

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Nu er der ikke flere korte bemærkninger, tror jeg. Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 15:08

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 8. december 2009 kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der er opslået i salen. Jeg skal i øvrigt henvise til den omdelte ugeplan.
Mødet er hævet. (Kl. 15:09).
